

3 У Європарламенті правозахисники розповіли про кричущі порушення прав людини та військові злочини на окупованих Росією територіях Донбасу

12 Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції»

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СУБОТА, 23 ЛИСТОПАДА 2019 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№226 (6589)

ЦИТАТА ДНЯ

РАФАЕЛЬ ГЛЮКСМАНН:

«Я хочу, щоб глави держав і урядів деяких країн ЄС мали таке саме бачення Європи, яке демонстрували люди, котрі вийшли на Євромайдан».

Євродепутат від Франції про те, що Україна ніколи не погодиться повернутися в радянську чи пострадянську модель домінування Росії

Вирок бійцеві Нацгвардії оскаржено

У ПОШУКАХ СПРАВЕДЛИВОСТІ. Україна подала апеляційну скаргу на вирок суду міста Павія незаконно засудженому нацгвардійцеві Віталієві Марківу, якого в Італії засудили до 24 років в'язниці. Розгляд апеляційної скарги в апеляційному суді округу Ломбардія очікується навесні 2020 року.

«Україна глибоко розчарована вирокі суду міста Павія, який вражає несправедливістю та порушенням основних правових принципів, за якими засуджено Марківа», — повідомляє Офіс Президента на сторінці у фейсбуці.

В Офісі Президента вважають, що цивільний позов до України в національному суді Італійської Республіки — порушення міжнародного права, зокрема юрисдикційного імунітету держави, заснованого на суверенітеті й рівності держав, повідомляє УНІАН.

«Держава Україна висловлює готовність застосувати всі правові засоби задля забезпечення справедливості для Марківа і сподівається, що Італійська Республіка залишатиметься непохитною в дотриманні верховенства права», — зазначили в Офісі Президента.

ЦИФРА ДНЯ

157,3 ТОННИ

гуманітарного вантажу направило Управління Верховного комісара ООН у справах біженців на тимчасово окуповану територію Донбасу

Пам'ять про безвинно загиблих кличе живих

ЗАСВІТИ СВІЧКУ! Хоч би де ти був, 23 листопада о 16-й годині вшануй хвилиною мовчання убитих голодом українців

4-6

Розпочалася передплата на 2020 рік. Передплату приймають усі відділення поштового зв'язку. Також її можна оформити на сайті: ДП «Преса» www.presa.ua ПАТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua

Газета для тих, хто приймає рішення

ОПЕРАТИВНО

друкуємо закони України, укази і розпорядження Президента, урядові рішення, адже більшість із цих документів набирають чинності саме з дня опублікування в «Урядовому кур'єрі»

ОБ'ЄКТИВНО

висвітлюємо діяльність глави держави, роботу Кабінету Міністрів, органів виконавчої влади в центрі та на місцях

КОМПЕТЕНТНО

на запитання читачів відповідають авторитетні спеціалісти: урядовці, юристи, учені, лікарі

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА

для ветеранів війни, пенсіонерів, чорнобильців, студентів

для інших передплатників та підприємств і організацій

на 1 місяць	30 грн	52 грн
на 3 місяці	90 грн	156 грн
на 6 місяці	180 грн	312 грн
на рік	360 грн	624 грн

Соціальний передплатний індекс 40227

УВАГА! Послуга за приймання передплати на 2020 рік — безкоштовна.

Передплатний індекс 61035

4 820103 080053

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 22 листопада 2019 року

USD 2419.3689 за 100 доларів США

EUR 2683.322 за 100 євро

RUB 3.7896 за 10 рублів

AU 355381.10

AG 4140.75

PT 221130.32

PD 427502.48 за 10 трійських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Київ вдячний Лондону за підтримку

МІЖНАРОДНА АРЕНА. Британські урядовці, бізнесмени, медіа проявили високий інтерес до візиту очільника українського уряду

Наталія ПИСАНА
для «Урядового кур'єра»

Свій дводенний робочий візит до столиці Великої Британії для участі в першому інвестиційному саміті Європейського банку реконструкції та розвитку, організованому для країн-членів «Східного партнерства», Прем'єр-міністр Олексій Гончарук розпочав із вручення нагород британським парламентаріям. Відповідно до указу Президента України, ордени «За заслуги» III ступеня.

Орден має три ступені. Це державна нагорода для відзначення видатних заслуг громадян в економічному, науковому, соціально-культурному, військовому, державному, громадському та інших напрямках суспільної діяльності. Орденем також нагороджують іноземних громадян. Володаря ордену «За заслуги» будь-якого ступеня іменують його кавалером.

Новий факт в історії двосторонніх відносин

Вручаючи британським парламентаріям нагороди, очільник українського уряду зазначив, що ці ордени — символи глибокої вдячності українців за принципову позицію на підтримку суверенітету, територіальної ціліс-

ності та незалежності України, яку парламентарії підтвердили своїми діями.

Серед нагороджених — Джон Віткінгдейл. Він голова багатопартійної парламентської групи дружби з Україною, завдяки зусиллям якого питання щодо нашої держави неодноразово перебувало на порядку денному парламенту. Отримала орден і Полін Летем — одна з найвідоміших громадських діячок. Упродовж десятиліть вона вимагає визнати Голодомор 1932—1933 років геноцидом українського народу та ввести тему Голодомору у шкільну програму. Нагороджений Мік Антонів був ініціатором та автором резолюції Комітету ЄС з питань регіонів, у якій засуджено тимчасову окупацію Криму Росією.

«Це троє британців, імена яких буде назавжди вписано в історію двосторонніх відносин України та Великої Британії. Символічно, що нагородження відбулося саме в річницю Революції гідності», — наголосив Олексій Гончарук.

Прем'єр виступив у Королівському інституті міжнародних справ Chatham House, після чого відповів на запитання аудиторії. Під час виступу Олексій Гончарук укотре наголосив на важливості консолідації зусиль європейських держав у протидії Росії як країні-агресору, зокрема в енергетичній галузі — протидії бу-

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук виступив у Королівському інституті міжнародних справ Chatham House

дівництву «Північного потоку-2». Він вказав на важливість диверсифікації поставок газу в Європу, що залишається ключовим чинником енергетичної безпеки європейських країн та якості послуг у межах регіонального енергетичного ринку.

Вплив олігархів на владу зменшується

Відповідаючи на запитання, очільник уряду заявив, що українська влада не допустить повернення колиш-

нім власникам націоналізованого ПриватБанку. «Є дуже чітке розуміння у Президента, в уряді, що справа ПриватБанку є показовою про Україну для всього світу, що в Україні все змінилося. Ми стоїмо на тому, що ні цей банк, ні кошти з нього не має бути повернено попереднім акціонерам», — наголосив Прем'єр. І додав, що у відповідь на можливі судові рішення в позовах у справі уряд має стратегії та готовий до будь-якого перебігу подій.

Олексій Гончарук запевнив, що олігархи не мають

впливу на Президента і Кабінет Міністрів, але визнав, що вони мають гучний голос, який лунає через засоби масової інформації в Україні й за кордоном. Але це, за словами Прем'єра, лише «засвідчує те, що вони хочуть здаватися впливовими, а насправді їхній вплив зменшується». Серед способів скорочення негативного впливу приватних інтересів в українській економіці очільник уряду назвав збереження незалежності Національного банку України, боротьбу з монополіями, особливо в інфраструктурі,

а також приватизацію державних підприємств і встановлення верховенства закону з допомогою нової реформованої системи судочинства.

За підсумками спілкування в Королівському інституті очільник уряду написав на своїй сторінці у фейсбуці: «Аудиторія вражаюча — понад 200 справді сильних представників бізнесу, урядових установ та журналістів. Говорили про комплексні, складні, але дуже цікаві питання. Про реформи на порядку денному українського уряду. Забезпечення верховенства права. Демоніфікацію енергетичного ринку. Закон про обіг земель».

Під час інвестиційного саміту Олексій Гончарук узяв участь у панельній сесії «Розвиток ринку палива: можливості для інвесторів». Як повідомляє Укрінформ з посиланням на сайт ЄБРР, цього року ініціатива «Східне партнерство» відсвяткувала 10-ту річницю. За цей час банк розвинув набагато тісніші зв'язки з кожною із шести країн-учасниць нинішнього саміту: Вірменією, Азербайджаном, Білоруссю, Грузією, Молдовою та Україною.

Панельній сесії саміту було присвячено інвестиційному клімату країн, інвестиційним тенденціям та можливостям, діяльності та впливу ЄБРР на регіон, широким колом питань у різних галузях економіки.

Економічний прорив потребує інвестицій

Любов ДМИТРЕНКО
для «Урядового кур'єра»

БІЗНЕС-ПРОЄКТИ. Президент Володимир Зеленський зустрівся з виконавчим головою компанії Orascom Investment Holding Нагібом Онсі Савірісом. Єгипетський бізнесмен зазначив, що радий нагоді розповісти главі Української держави про свою діяльність, і повідомив, що цікавиться можливістю інвестувати в Україну.

Володимир Зеленський подякував Нагібу Савірісу за виявлену ініціативу: «Я чув, що ви протягом кількох років цікавилися інвестиційними можливостями в Україні. Зараз дуже вдалий час». Він розповів про оновлення Верховної Ради та формування нового уряду, що надасть змогу реалізувати структурні реформи за короткі терміни для досягнення економічного прориву в найближчі п'ять років.

«Наш пріоритет — зростання економіки, і ми розуміємо, що це можливо лише із залученням іноземних інвестицій. За III квартал українська економіка зросла на 4,2%, міжнародні рейтингові агентства поліпшують суверенні рейтинги України, ми зростаємо у рейтингу Doing Business. Усе це дає нам оптимізм для подальшого зростання», — наголосив Президент.

Важливе, на його переконання, проведення структурних реформ: «Я не раз заявляв нашим міжнародним партнерам, що особисто захищатиму іноземні інвестиції в Україні, а наші уряд і парламент працюють над створенням сприятливого бізнес-клімату».

Серед основних змін Володимир Зеленський назвав земельну реформу, проведення приватизації, розвиток цифрових технологій, телекомунікацій, фінансового сектору, збільшення прозорості надкористування, повідомляє Офіс Президента.

«Ми почали із себе: першими, які передано на приватизацію, були саме підприємства, що підпорядковувалися Офісу Президента. Серед них є цікаві об'єкти для інвестицій у нерухомість, зокрема готелі «Україна» та «Дніпро». Оскільки у вашому портфоліо є низка дуже успішних проєктів у сфері туризму й готельного бізнесу, хочу запросити вас взяти участь у конкурсах на приватизацію. Також вам можуть бути цікавими туристичні об'єкти у всій Україні», — зауважив Президент.

Володимир Зеленський запропонував розглянути можливість інвестування у банківський сектор України.

Прагнемо виховати громадян вільної Європи

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

УРОК. У День Гідності та Свободи кожен українець згадував події, що відбулися шість років тому. Як боронили волю, гідність і свободу власного вибору. І не дозволили навіть силою та зброєю відвернути себе з обраного шляху. У річницю віцепрем'єр-міністр Дмитро Кулеба провів урок на тему європейського вибору України у столичній спеціалізованій школі №57.

Урядовець поспілкувався з учнями 6—7 класів, яким розповів про події осені 2013 року, коли тодішні керівництва країн відмовилося від курсу на євроінтеграцію. І це спровокувало масові протести українців. Згодом вони переросли в Революцію гідності, яка назавжди закріпила європейський вибір України.

Дмитро Кулеба поділився тим, що відчував і бачив тими днями, і розповів, яке значення мали ці події. Він обґрунтував, чому український народ обрав рух до Європейського Союзу, розказав, що таке гідність і свобода вибору, в чому різниця між державами з ринковою та плановою економіками і що слід зробити Україні задля членства в ЄС, повідомляє служба віцепрем'єр-міністра.

Юнім співрозмовникам урядовець побажав рости

Молодь усвідомлює принципи, на яких тримаються європейські цінності

вільними людьми, готовими захищати свою гідність і гідність інших: «На трьох поняттях — свобода, гідність і рівність — побудовано всю Європу. Ми з вами живемо в європейській країні. І хоч ми поки що не належимо до об'єднання найуспішніших країн Європи — ЄС, прагнемо до цього і наполегливо туди рухаємося. Я переконаний, що ви матимете паспорти,

які, звісно, будуть паспортами громадян України, та вгорі на них буде написано «Європейський Союз». Ви будете громадянами вільної Європи. Вільно подорожуватимете, самостійно обиратимете, де вам жити, працювати, матимете гідність і свободу».

На запрошення учнів він відвідав музей школи, якій незабаром виповнюється 100 років, і ознайомився з осна-

щенням початкових класів, де діти навчаються за програмою «Нова українська школа».

В інших школах, коледжах і вишах у всій Україні за рекомендацією Міністерства освіти і науки наприкінці листопада проводять спеціальні уроки та інші заходи, присвячені одній з ключових вимог Революції гідності — європейській інтеграції.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Лише санкції та міжнародний тиск можуть зупинити агресію РФ

ПРАВА ЛЮДИНИ. Правозахисники розповіли в Європарламенті про кричущі порушення прав людини та військові злочини на окупованих Росією територіях

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Протистояння російській агресії — повсякдення для України, тоді як Захід поступово забуває про події на Донбасі, називаючи їх внутрішнім конфліктом, який є справою самих українців. Про це під час конференції «Збройний конфлікт на сході України», яку провели в Європарламенті, заявив євродепутат від Литви (фракція «Оновити Європу») Пятрас Ауштрявічюс. Він нагадав, що окуповані території незваних так званих республік перетворилися на «дикий схід, де не існує такого поняття, як права людини» і де викрадають, гвалтують, катують людей та «коять інші злочини, які підпадають під визначення «злочини проти людства».

Щоб зупинити дії насильницької системи Кремля, ЄС має підтримувати українські й російські неурядові організації та зберігати санкційний тиск, а «не перезапускати відносини з Росією», заявив євродепутат-ліберал від Франції Рафаель Глюксманн. «Коли Путін не зупинив в Чечні, він вирушив до Грузії, а потім — в Україну», — нагадав політик, наголосивши, що ЄС поступово втрачає з поля зору події в Україні.

Страшна статистика війни

Внаслідок п'ятирічного збройного конфлікту на Донбасі загинуло 13 тисяч людей, 30 тисяч зазнали поранень, майже 3 тисячі зникли безвісти, у країні з'явилося 3 мільйони тимчасово переміщених осіб. Ці дані учасникам конференції навів голова Харківської правозахисної групи Євген Захаров.

Українські правозахисники мають дані, що на непідконтрольних територіях Донбасу утримують у неволі понад дві сотні людей.

«Проте точної цифри, скільки ж насправді людей сидять у підвалах ОРДЛО, не знає ніхто», — повідомила виконавча директорка Центру громадянських свобод Олександра Романцова. Вона наголосила, що цих людей утримують у неволі у не пристосованих до цього приміщеннях: підвалах і гаражах, дехто перебуває у жахливих умовах уже п'ять років.

Щодо політичних в'язнів, то їх у російських тюрмах на сьогодні залишається понад 80. Майже всі з них, кому вдалося поспілкуватися з адвокатами й правозахисниками, заявляють про застосування тортур та емоційно-психологічний тиск російських правоохоронних органів. Олександра Романцова переконана, що політичні в'язні потрібні російській владі «як засіб тиску на Україну».

Щоб переговорний процес про обмін в'язнями був ефективним, необхідно залучити вище керівництво обох країн, потрібна актив-

на участь громадянського суспільства й авторитетних міжнародних посередників. У цьому переконаний член правління російської правозахисної організації «Меморіал» Олександр Черкасов. Він пригадав, що під час війни у Південній Осетії обмін полоненими тривав ефективно, бо «правозахисники відразу стали складати відповідні списки, а до процесу було залучено міжнародну спільноту. Томас Хаммамберг (на той час Комісар Ради Європи з прав людини. — Авт.) сам їздив туди-сюди через лінію конфлікту й перевозив у власному джипі полонених», — розповів Олександр Черкасов.

Притягнути до відповідальності винних за злочини, скоєні внаслідок війни в Україні, заважає недосконалість міжнародного законодавства, зауважив Пятрас Ауштрявічюс. «Анексія Криму й окупація Донбасу поклали початок новій концепції війни — гібридної, якій бракує чіткого визначення в міжнародному праві. Мусимо визнати її існування, а не заперечувати реальність», — констатував депутат.

Нереальна формула

Покласти край страшинам і повернути права людини на не підконтрольній українському урядові території могло б мирне врегулювання конфлікту хоч би на Донбасі, оскільки для діалогу про деокупацію Криму не створено жодних майданчиків. Чи сподіваються українські й світові правозахисники на успіх саміту глав держав нормандського формату, де мають обговорювати мирне врегулювання за так званою формулою Штайнмаєра?

На думку Євгена Захарова, реалізувати мінські угоди за формулою Штайнмаєра, зокрема провести на Донбасі місцеві вибори, «нереально», бо не можна за короткий час «вивести з окупованих територій російські війська, очистити їх від колабораціоністів, повернути Україні контроль над кордонами. Це будуть гібридні вибори і гібридна влада, й Україна не зможе притягнути до відповідальності тих, хто грабував і гвалтував, бо вони опиняться у владі», — наголосив Євген Захаров.

До прийдешніх свят планують реалізувати півмільйона ялинок

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

НОВОРІЧНИЙ АНТУРАЖ. Державні лісгосподарські підприємства розпочали реалізацію новорічних ялинок, які заготовляють на спецплантаціях або під час проведення рубок формування й оздоровлення лісів. Це мінімізує шкоду для довкілля.

Щоб задовольнити потребу в новорічних красунях, не завдаючи шкоди лісу, приблизно на п'яти тисячах гектарів створено спецплантації ялинок, де росте 14,1 мільйона штук хвойних дерев різних порід і віку, з них 2,8 мільйона можливі для

реалізації. Щороку в грудні проводять рубки догляду за лісом у загущених молодняках, де без шкоди можна відсортувати близько мільйона ялинок. А ще в кількох областях вирощують ялинки в горщиках. Без вирубування дерев у достатній кількості забезпечують потреби в гілках хвойних порід для створення святкових композицій.

За інформацією Державного агентства лісових ресурсів, цьогогоріч держлісгоспи планують реалізувати понад 500 тисяч новорічних ялинок. Дерева заготовляють на замовлення покупців. Вирощують со- сну звичайну, сосну Палла-

са (кримську), ялину європейську (смереку), ялицю білу (піхту). В Україні середня ціна купівлі ялинок у державних лісгоспах — 75 гривень за погонний метр. Ялинки в горщиках можна придбати в середньому за понад 100 гривень (ціни формуються залежно від виду й розміру).

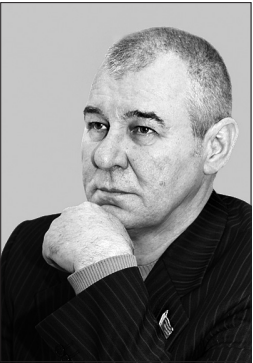
Держлісгосп й Нацполіція сподіваються на свідомість громадян під час придбання ялинок. Просять звертати увагу на наявність маркування уніфікованими засобами (самоклейні етикетки; пластмасові бирки-стяжки) і в разі виявлених порушень їх повідомляти.

До слова, уніфіковані засоби розриваються під час спроби їх зняти, що унеможливає їхнє повторне використання. Щоб перевірити походження ялинок, треба ввести номер з уніфікованого засобу, прикріпленого до ялинки, на сайт open.ukrforest.com. Розроблено програмне забезпечення для Android yalynka.info. Вводити потрібно лише цифровий номер, без зазначення серії.

Купувати ялинки в держлісгоспах значно дешевше, ніж на ялинкових базарах. Лісгоспи організовуватимуть роздрібну торгівлю ялинками на торгових майданчиках, ярмарках і ринках.

ПРОШУ СЛОВА!

Детонатори у трубах опалення

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Хто знається на саперній справі, може відразу зауважити, що детонатори без вибухівки не страшні. Але коли взяти до уваги, що такі собі міни сповільненої дії комунальники Харківських теплових мереж заклали ще кілька років тому до льодяних батарей опалення сотень багатоповерхівок, чекати вибуху недовго. Соціального. Бо йдеться про тисячі мешканців, і не лише, впевнений, Харкова, яким уже увірвався терпець стукати у двері владних кабінетів, щоб довести свою правоту: здирання грошей за ненадані послуги (в цьому разі за тепло в оселях) — це неприхований грабунок.

Ось уже четвертий рік поспіль із приходом холодів мешканці будинку 39 на проспекті Петра Григоренка в Харкові з острахом очікують на подачу тепла в їхні помешкання. Як, до речі, і господарі квартир сусідніх п'ятиповерхівок. Адже кожного опалювального сезону комунальники обіцяють улітку провести ремонт, але щозими ситуація лишається без змін: в одних квартирах неймовірна спека, якщо на повну відкрити вентиль подачі теплоносія, а в інших — льодяні батареї й увімкнені на повну потужність електрообігрівачі.

Проблему розбалансування внутрішньобудинкової системи подачі тепла «УК», до речі, порушував уже неодноразово. Але ні міська влада, ні контролюючі та правоохоронні органи, ні самі тепловики так і не спромоглися навіть на відповідь газеті та мешканцям, котрі засипали різні інстанції зверненнями та проханнями про допомогу.

Народні депутати минулого скликання, до яких зверталися через газету харків'яни, які потерпали від холоду у квартирах, також відмахнулися від такої локальної й дріб'язкової проблеми. Або ж вони просто не читають газет. То можливо, нинішній депутатський корпус врешті регламентує відповідним законом норми і механізми оплати тепла, якщо його немає або недостатньо у квартирах?

Не можна ж користуватися старими мірками, коли дядечко-контролер із тепломереж заходить у квартиру й вимірює півметровим градусником температуру повітря. Йому, як і його керівництву, байдуже, що помешкання обігрівають електроприладами, і згідно з постановами №630 від 21 липня 2005 р. та №151 від 17 лютого 2010 р., за кожний градус відхилення від належних у кімнатах 18 чи 20 градусів тепла оплата знижується аж на 5%. Втрати для комунальників мізерні, як і компенсація для тремтячих від холоду мешканців.

Можливо, до нинішніх народних обранців, що вершать долі України та її громадян під куполом Верховної Ради, дійде ця інформація в газеті і голос людей, які замерзають? Адже бачимо з останніх законопроектів, що депутати активно переймаються проблемами ЗМІ. Як-от проект закону про посилення покарання для ЗМІ за ненадання права на спростування, запропонований Комітетом Верховної Ради з гуманітарної та інформаційної політики. Цікаво, чи не збирається цей комітет ініціювати узаконення відповідальності за ненадання відповідей на критичні виступи ЗМІ хоч би стосовно державних установ та органів самоврядування?

Ось і ці рядки пишу на прохання мешканців багатоповерхівок Слобідського району Харкова. У будинку №39 на проспекті Петра Григоренка на стихійних зборах мешканці заявили: якщо й цього разу їх не почують, вони вийдуть і перекриють рух проспектом.

«За що маємо платити такі гроші з їхніми тарифами? За холодні батареї опалення? Ми й так віддаємо шалені гроші за електрику, бо без обігрівачів замерзнемо», — обурюється господиня квартири з 14 поверху.

«Я ніколи не порушував закону. Але заявляю, що не платиму за тепло, якого немає. Може, це й буде порушенням, проте ми перекриємо рух транспорту і робитимемо це, доки нам не подадуть тепло і не повернуть вкрадених грошей. Пенсії не вистачає на ці компослуги!» — з відчаєм каже Олександр.

«Пишімо у прокуратуру, хай з'ясовують», — вигукнув з юрби ще один мешканець.

Хтось із присутніх запропонував звернутися по допомогу до нового голови Харківської облдержадміністрації Олексія Кучера. Адже той, мовляв, пообіцяв опікуватися не лише областю, а й містом, допомагати харків'янам. На недовірливі заперечення такої ідеї молодик зауважив, що є підстави поки що вірити словам нового керівника області, який пообіцяв налагодити в стислі строки постачання тепла в селищі Чкаловське і слова дотримав. «Отож, можливо, відгукнеться й на нашу біду», — аргументував він.

Збори тривали ще довго, бо людям, коли їх ніхто не чує, хотілося хоч висловитися. Вони, ми всі й справді доведені до відчаю. А детонатори, закладені комунальниками, так і чекають на найменшу іскру.

ГОЛОДОМОР

Навіщо пам'ятати трагічне

СПАДЩИНА. Відчуття нащадками жертв Голодомору причетності до тяжкої історії власного народу дає поштовх до героїчних вчинків і свідомих дій сьогодні

Ірина РЕБА,

науковий співробітник Музею
АТО ДНІМ ім. Д. Яворницького,
для «Урядового кур'єра»

Нерідко можна почути таку думку: мовляв, навіщо говорити про наслідки Голодомору? Нібито так нав'язується ідентичність жертви. Насправді ж прийняття певного духовного, історичного і культурного спадку, що залишився нам внаслідок трагічного тоталітарного досвіду ХХ століття, дає українцям величезний ресурс. Усвідомлення штучності походження певних рис, носіями яких ми стали внаслідок трагічного минулого, дає нам внутрішній дозвіл на перетворення — поштовх до особистісного зростання.

Відчуття зайвої нощі спонукає провести інвентаризацію наявних установок світосприйняття («світ ворожий», «жити страшно»), моделей поведінки («не висовуйся»), страхів («а раптом голод?»), способів самопозиціонування у світі («від людини нічого не залежить — усе вирішує випадок, доля, фатум, влада»). Маємо нагоду відредувати себе, залишивши настанови та моделі поведінки, які б справді хотіло передати дітям та онукам. Настанова «жити страшно, краще не радіти, щоб потім ще більше не розчаровуватися» може перейти в іншу: «світ складний, у ньому забагато негативу, тому для рівноваги краще більше звертати увагу на позитивне». І це буде корисніше для нащадків, ніж заперечення проблеми.

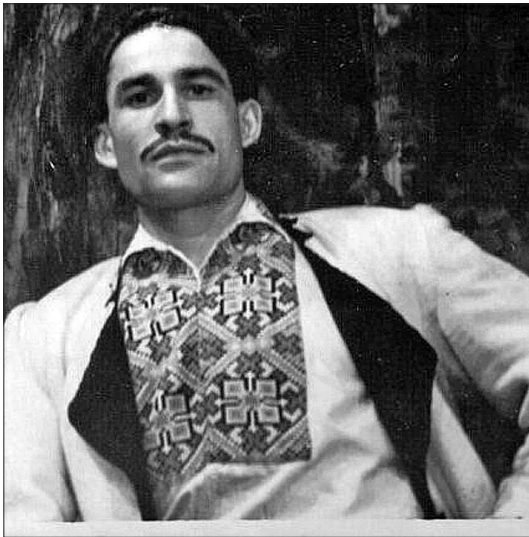
Частіше для цього варто осмислювати наслідки геноциду в публічному просторі. Як же це наслідки? І чи всі нащадки постраждалих від Голодомору та репресій однаково мірою стали їх носіями?

Наслідки зламаных долі

Існують дослідження, які засвідчують, що трансгенераційна (через покоління) передача травми можлива, але навіть в межах однієї родини в одного нащадка ці риси можуть проявитися, а в іншого — ні. Має значення, які були умови формування особистості в дитячі роки, чи були інші психотравматичні події. Деякі риси можуть проявлятися лише в періоди криз, соціальних потрясінь. Багато залежить від ступеня відвертості у спілкуванні із предком, який пережив історичну травму. Зафіксовано, що в родині, де постраждав від голоду 1933-го батьки обговорювали цей досвід з дітьми та онуками навіть пошепки, під великим секретом, вплив історичної травми на нащадків був значно меншим.

Один з найшкідливіших наслідків геноцидів — навчена безпорадність. Як зазначають дослідники, зокрема психіатр Беттельгейм Бруно (пройшов нацистський концтабори), стан безвиході, безпорадності, неможливості контролювати своє життя нестерпний та руйнівний для дорослої особистості.

Яскрава ілюстрація цієї тези — історія, яку описав у книжці «Свідок: спогади про голод 33-го року» очевидець Павло Макогон, що народився в селі Троїцьке Петропавлівського району Дніпропетровської області. На його очах розгорнулася трагедія зламаної особистості батька-господаря, нащадка запорозьких козаків,

Дідусь кулеметниці батальйону «Айдар» Анни Стецько Семен Зеленський, 1929 р. н., засуджений до 10 років позбавлення волі та 5 років заслання за створення українського патріотичного гуртка в Красноградському педагогічному училищі на Харківщині. На фото він актор самодіяльного театру під час перебування на засланні. Приблизно 1954 рік

який не хотів вступати в колгосп, не підписав заяви про переобладнання церкви, але врешті-решт не витримав фізичних і моральних тортур. Коли до їхньої хати прийшли забирати останню їжу, кукурудзу, що зберігалася на горіщі, батько п'ятьох дітей уже не чинив опору. Після того як від голоду померли молодші діти, він утік із села. А 14-річний Павло помандрував до родички, дружини впливового партійця, дістав продукти, повернувся і врятував матір, що вже була нежиттєвою від голодного виснаження.

Навчена безпорадність, спричинена насильством втрата віри в ефективність власних дій ставала настановою, що передавалася в родині по чоловічій лінії. Стикаючись із проблемами, які складно розв'язати, люди з таким родовим досвідом намагаються втекти від реальності в алкоголь, наркотики чи віртуальний світ. Наслідки геноцидів, на думку науковців, можна спостерігати в дітей, онуків та правнуків постраждалих, але якщо їх протягом чотирьох поколінь не переосмислити й не переробити, то вони можуть закріпитися, ставши частиною світобачення спільноти. Але важке життєве випробування може стати й поштовхом до переоцінки цінностей та позитивної зміни моделей поведінки.

Відродження можливе

Працюючи в музеї АТО Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д. Яворницького, маю змогу часто спілкуватися з українськими воїнами — учасниками сучасної війни з Росією. Під час проведення понад 60 інтерв'ю з військовими з'ясувала, що кожен третій мій респондент знав, що хтось із його предків постраждав від Голодомору та/або сталінських репресій. Часом військові розповідають про внутрішні зміни, які відбулися в них на фронті, внаслідок загрози життю, того, що кожен день може стати останнім. На перший план виходять справжні цінності: усвідомлення радості життя (приходить розуміння, що раніше його недооцінювали), потреба в щирих стосунках, прагнення самототожності (бути собою, жити у злагоді із сумлінням).

Бабуся заступника командира танкової роти 1-ї ОТБр Євгена Луняка (у мирному житті доктор історичних наук) Н. Ярошенко (1911—1991) та її чоловік І. Квітка (1908—1980). Позналилися в селі Таромському (в межах сучасного м. Дніпро), куди в 1932 р. Іван Харитонович переселився з рідного села Кишеньки на Полтавщині, де від голоду померла його сестра. У часи Голодомору загинули мати і сестра Н. Ярошенко

Часто, після демобілізації повертаючись до мирних професій, респонденти, предки яких пережили історичну травму, змінювали роботу на цікавішу. Вони пояснювали, що раніше боялися змін, працювали за інерцією, терпіли некомфортні стосунки з керівництвом. Ось як висловився боєць 93-ї бригади, прадіда якого розкуркулили в селі на Дніпропетровщині, про свою роботу: «Я все робив для того, щоб мене звільнили, але не звільняли, і так тривало 15 років». Повернувшись із фронту, боєць знайшов себе як ефективний управлінець.

Статистика твердить, що кожен четвертий учасник АТО, який в 2016 році звертався до держслужби зайнятості, працевлаштовувався на керівні посади, нерідко започатковуючи власний бізнес. Чи це не відродження розгромленої в часи розкуркулення ідентичності українця-господаря?

Одним із наслідків тоталітарного досвіду нашої країни деякі дослідники вважають нереалізованість внутрішньої свободи частини людей у виборі професії. Як наслідок — професійна некомпетентність. Тоталітарна держава нехтувала внутрішніми потребами людини, що через 50—70 років призвело до того, що ми розучилися розуміти себе, жертвуючи гармонією всередині себе на користь зовнішнього — статусу, грошей. Молодь обирала фах часто не за здібностями, а залежно від зв'язків родини з керівництвом вишу. Професією обирали за принципом престижності й гарантованості працевлаштування, без урахування того, наскільки природно буде людині виконувати її роботу. Тому замість фахівців часом бачимо людей, які ніколи не відчували бажання бути лікарями, керівниками, інженерами, вчителями.

За що дякували Сталіну?

Окрема важлива проблема у вивченні наслідків геноциду — русифікація та ідентифікація з агресором частини українців. Саме з вивчення цього аспекту почалася моя робота над книжкою «По той бік себе: соціально-психологічні та культурні наслідки Голодомору та сталінських ре-

пресій», друге видання якої цієї осені здійснив Український інститут національної пам'яті. Коли в 2003-му у зв'язку з роковинами Голодомору 1932—1933 років у ЗМІ стали активно обговорювати тему штучного голоду, я працювала в колишній партійній газеті у Дніпрі. До газети телефонували старенькі люди, надходили листи, автори яких згадували про голод, розкуркулення. Мені було цікаво почути ті історії з уст очевидців, але часом вражало поєднання несподіваного: жакетів сюжетів про насильницьке вилучення продуктів, виживання завдяки равликам та рибі з місцевого озера і... позитивного ставлення до комуністичної влади. Дивували висловлювання, що за Сталіна «був порядок». Запам'ятався лист про важкі поневірання розкуркуленої й висланної родини з дітьми, який несподівано закінчувався словами, що прийшла радянська влада, яка всіх «обула, одела» і дала щасливе життя.

Цей феномен зафіксувало дослідження Центру українознавства Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Дослідницька група, до якої входили студенти, аспіранти й науковці трьох факультетів, провела обстеження 1700 громадян України, яким у 1932—1933-му було 1—7 років. 850 опитаних респондентів жили на території, де був Голодомор (перша група), і 850 — на українській етнічній території, якої Голодомор не зачепив (друга група). Дослідивши й порівнявши психологічні особливості обох груп, науковці виявили в 64% опитаних громадян, які пережили Голодомор, відчуття відчуженості від України та її національних інтересів, а також наявність українофобських налаштувань. У контрольній групі цей показник було зафіксовано лише у 7% опитаних.

Ситуацію зрозуміти буде легше, якщо додати, що більш як половину опитаних із першої групи, які втратили рідних, виховували в інтернатах і дитячих будинках, де кожен день починався зі звернення до портретів Леніна і Сталіна.

Стан дитини, яка, натерпівшись голоду й зазнавши поневір'я, мала змогу відігратися й поїсти в сиротинці, передає запис зі

щоденника вчителя із села Кринички Дніпропетровської області Олександра Солоного: «Державою за Леніна тисячі людей врятувала від голоду. Ми харчувалися у відкритій для нас, голодних дітей, їдальні. Вже слово «Ура» глибоко увійшло в наші дитячі душі — серця — у нашу пам'ять. Усім дітям села Кринички, як і дітям усього радянського народу, із державної їдальні видавали солодку рисову молочну кашу й ароматну солодку каву. А хліб білий-білий. Хліб міцно кожний з нас держить у руках, і з радістю їмо-поїдаємо до крихти. Це нас Ленін годував, зберіг від жорстокого голоду. І ми давали дитячу клятву: всім нам бути завжди відданими нашій комуністичній партії, уряду, Леніну, народові за турботу».

Відчуваючи вдячність до партії, О. Солоний не розумів (не мав права розуміти), що через її злочинну політику його батьки і старший брат померли з голоду. Пізніше, коли Сталін помер, більшість вихованців радянської влади, які стали сиротами з волі вождя, плакали за ним.

Любов до агресора

Агресія — несподівана доброта — вдячність. Такий механізм формування ідентифікації з агресором (стокгольмський синдром). Наслідком такої ідентифікації стає травматичний психологічний зв'язок між жертвою та її кривдником, який жертва розуміє як любов. При цьому жертва засвоює світоглядні орієнтири агресора, його цінності, моделі поведінки, які може потім передавати нащадкам. У нашій ситуації агресором були носії комуністичної й російської імперської ідеології. Завершення штучного голоду (максимальна смертність навесні 1933 року) збіглося в часі із припиненням українізації та розгортанням репресій проти «українських буржуазних націоналістів», що сформувало в частини людей підсвідомий страх, пов'язаний з усім українським.

Багато нинішніх моїх співрозмовників-військових, предки яких постраждали внаслідок геноциду, зізнавалися, що хотіли б розмовляти в побуті українською мовою, як їхні бабусі й дідуся, але існують внутрішні перепони, що заважають їм. Усвідомивши цю невідповідність, кілька військових невдовзі перейшли на щоденне спілкування українською.

Цікаве спостереження в період політичної нестабільності навесні 2014 року зробили фахівці Київського міжнародного інституту соціології: етнічні українці, які одночасно вважають себе росіянами (змінена ідентичність), більше хотіли відокремлення свого регіону і приєднання його до іншої держави (наприклад Росії), ніж етнічні росіяни, що живуть в Україні.

Кожна розмова про наслідки Голодомору, кожна експозиція має завершуватися зануренням у світ цінностей традиційного українського суспільства, де є довіра між людьми, міра у споживанні та ставленні до природи, а віра в Бога не нагадує засноване на страху поклоніння вождю. Де господар відчуває відповідальність за власну дію, де молодь шукає гідної праці, де час упорядкований календарними святами, а в стосунках панує філософія серця.

ГОЛОДОМОР

Виросли «копієчки», аби ми вижили...

МИЛОСЕРДЯ. Як люди пережили геноцид і не озлобилися, згадує 93-річний Іван Саморядов

Іванка МІЩЕНКО
для «Урядового кур'єра»

«Вони ж незримо в далечині летіли, внизу — вода, у небесах — зірки. Летіли душі, трударі без тіла, туди, де хліб, де Бог, де земляки», — так відобразив трагічні події на Донбасі, шокуючи щирою правдою у поемі «Хрест», Микола Руденко, поет, дисидент, уродженець Луганщини.

Довго на батьківщині поета не бажали визнавати очевидне. Та свідки трагічних подій і нині живі. Серед них Іван Саморядов.

Свій 93-й день народження він зустрів у Співаківці Новоайдарського району, адже незвичайно тепла осінь дала змогу довші, ніж зазвичай, затриматися в рідному селі. А після виходу на пенсію він лише зимувє в міській квартирі в Севе́родонецьку, та щойно земля звільняється від снігу й льоду, поспішає в рідну дідову хату. Тут просторо і, як каже старий, легше дихається, а з численних світлин дивиться багата колісь рідня.

Навіть кінь просився додому

«Цю хату збудував дід. Було в нього три сини, мій батько наймолодший, тож його дід при собі залишив, інших відселив», — розповідає Іван Давидович і поглядає на фотографії. — Дід був трудяга. Та й село було багате: аж три млини, з них два водяні. Наша родина землю орендувала. Тримали худобу: воли, коні, був власний інвентар — підводи, брички, плуги. Вирощували збіжжя. Троє синів, три невістки — всі допомагали.

У 1929 році почалася колективізація. І давай усе вигрібати! У діда все рухоме та нерухоме майно забрали в колгосп. Залишилися ми без нічого».

На той час в Іванка був молодший брат, мама й тато, бабуса та дідусь — велика сім'я.

«Щоб усе забрати, приїжджали кілька разів. І дід бачив, як бригадир їздить на роботу вже на нашому коні. Проїжджає повз будинок, доїжджає до воріт, а кінь на диби — хоче додому, в рідний двір. Дід дивиться, плаче, — згадує Іван Давидович. — Тужив дуже, не міг змиритися з тим, що вся його праця марно пропала. А тут уже й жити стали впроголодь. Тож дід помер першим, коли ще голоду не було. Йому зробили труну і відвезли ховати на кладовище».

Настав 1933 рік.

Батько не дожив до вишень

«Тоді стали помирати в колгоспі коні. Їх витягували в ліс і закопували. А батько із сусідом їздили, щоб відкопати те падло — що встигнуть... Якось відрубали цілу конячу ногу, потім це варили разом зі шкурою, хоч і сама конина жорстка, і їли. Усе це добре пам'ятаю — мені було вже шість років», — розповідає співаківець. — Жаб ловив у копанках — їх теж варили. І це ще була добра їжа».

Одне слово, їли все що могли: на річці шукали молодий очерет, смикали — він м'який і

солодкий на смак. Акуга, рогіз — ці рослини та їхній смак він пам'ятає досі.

«У лісі шукали «копієчки». Цвіла ця трава жовтеньким, а корінці в неї як квасольки. Копали і їли їх — це допомагало вижити. А ще на горі росла трава, її називали козлечки. Її теж чистили та їли. Що жувалося, те й жували. Але це вже навесні», — розповідає Іван Давидович.

До весни в сім'ї всі попухли. «Батько тут, на долівці лежав. А братик — на лежанці. Лежав і кричав тоненьким голосочком», — розказує Іван Давидович та озирається по хаті, ніби бачить усіх своїх рідних.

Каже: коли мати Марія опухла, по неї прийшла бабуса Марфутка і забрала додому, в рідну сім'ю, з якої та заміж виходила, «щоб дочку врятувати». Питаю: «А діти? Тобто онуки?» «Що — діти? Тоді це був зайвий рот, — каже Іван Давидович про себе і молодшого брата. — У селі була молодича, яка народила дитину й одразу в Айдар викинула».

Батько тоді був уже не молодець, хоч міцний чоловік був, 28 років усього. Пам'ятаю, вже вишні зацвіли. Я лазив на дерево, шукав зелені бубочки, батькові приносив. Він плакав і казав: «Ой, вишеньки вже досягають!» Помер. А як ховати? Прийшли люди, загорнули, як лежав, і за будинком яму викопали і в неї без труни опустили. Потім помер братик Ілляша. Бабуса взяла фіранку, загорнула, теж йому ямку викопала. Так і поховали.

Ось тепер дивуюся: як же вижив? Може, тому, що бігав по полях і травичку їв? Виросли оті «копієчки», аби ми вижили. Залишилися удвох із бабусею Марішкою».

Від Голодомору на селі до голоду в армії

«Але життя налагоджувалося, — стверджує Іван Давидович. — Повернулася до хати мати і пішла працювати в колгосп. Бабуса Марішка в'язала для колгоспу перевесла з акуги, щоб снопи скріплювати».

Незабаром мати вдруге виїшла заміж за чоловіка, який жив на сусідньому хуторі. «У нього було власних четверо дітей. Щоправда, коли ми приїхали, в хаті були тільки Василь і Надійка. Сів я на лавку, сумно мені стало і самотньо. Тихо вийшов на вулицю і побіг додому. По байраках, по ямах — майже 7 кілометрів, хоч і темно вже було. Прибіг, а бабуса руками махає і плаче: «Ой, ти, мій соколе, онучку!» На другий день приїхала мама і забрала в нову сім'ю».

Іван Давидович зізнається, що тільки там вперше наївся справжнього хліба, бо новий чоловік матері був «діловий мужик»: хороший тесля, мав власну пасіку. А смак цукерок десятирічний Іванко спробував лише у школі.

«Школа була — хатка під соломою. Видали буквар, зошит і чорнильницю, яку в сумочці носили. А буквар який був? Це вже 1937 рік. Тоді на всіх обкладинках — Косіор, Бухарін, Ріков. А потім на їхніх портретах очі виколували, роги малювали

Патронажна сестра Червоного Хреста Олена Воронкіна про Івана Саморядова: «Тепер уже знаю все його життя»

просто в підручниках, у букварі, — зізнається старий. — Коли у школу пішов, уперше цукерки спробував. Перед новорічними святами роздали кожному паперовий пакетик. Там були солодощі горшком і чотири чи п'ять «подушечок» — такий подарунок. Ялинку ставити забороняли, її не було. А цукерки давали».

Повчитися вдалося тільки три класи. І вже у 1940 році Іванко пас телят у колгоспі імені Кірова. «Працювали за трудові. Та що таке оплата в колгоспі? Спочатку господарство мало розрахуватися з державою зерном. А вже що залишилося — людям, на трудові. Добре, якщо по 200 грамів пшениці давали. Та частіше дулю показували», — гарячує Іван Давидович.

Він працював у колгоспі «за палички», аж доки прийшла повістка в армію. Там потрапив у сапери і служив на Ладозі. «Тоді саме була блокада. А наш полк охороняв «дорогу життя», якою в Ленінград доставляли продукти. І наш полк перейменували на Ладозький, — згадує колишній фронтовик. — Але солдати в окопах бачили тільки перловку. Перловка й інколи американська тушонка — більше нічого не знали ми. Та й який був пайок? 1600 калорій. Спробуй прожити, солдате!»

Згадує, як навесні 1945 року, коли війна вже наближалася до кінця, кинули всіх саперів на розмінування. «Треба було сіяти, а на полях міни, — по-

яснює старий солдат. — Тоді міни були складні, особливо на загороджувальних німецьких мінних полях. Вони були начинені смертоносними кульками». Розмінували територію в Сумській області понад річкою Псел.

Пам'ятає Іван Саморядов, як одного разу отримали наряд на розмінування колгоспного поля. «Пішли утрюх: Гриша Чикачов, земляк зі Старобільська та Митько зі Сталіно (Донецьк). Гришка каже: «Завтра мені 18 років виповниться. Наберімо детонаторів, підемо на Псел, риби наглушимо, відсвяткуємо». Ішли мінним полем, рядами: Чикачов першим, я за ним, Митько позаду. Як зайшов, одразу натрапив на міну. Відвертаю запальник, а вона хлоп. Тобто знешкоджена. Інакше вона вистрибує, коли запальник спрацьовує. Відкопав. Сів на край окопу, ноги звисав, став висипати з міни детонатори: в ній 360 кульок, а під ними вибухівка, тол — красивий такий. І раптом брязкіт, гуркіт! Глянув — а Гриша, земляк, начебто стоїть, але руки у нього вже немає. І у Митька кульки з міни влучили. Я сорочкою землякові рану перемотав, щоб кровотечу

зупинити. Але до села, до лікарня, кілометрів зо три. Вискочив на дорогу. Бачу, колгоспники їдуть. Земляка мого на віз покладали, але до госпіталю не довезли — помер просто там, на дорозі. Виходить, він мене від мін прикрив — я йшов за ним».

Навіть після переможного травня 1945-го Івану Саморядову довелося служити ще сім років.

«Казали нам, мовляв, призову немає, а ми — ті, що залишилися, й на нас усі виїжджали», — скаржиться старий солдат.

Ось такою була та держава: пішов служити у 17 років, а демобілізувався у 24.

Дивовижні підопічні

Точну дату свого народження Іван Саморядов дізнався тільки тоді, коли вже демобілізувався. «Але ж коли на війну йшов, у колгоспі паспортів не було. Ось і не знав, коли народився. Тільки як з армії прийшов, паспорт виправив, тож і виявили у старих церковних книгах, що народився 12 жовтня, перед Покровою, — розповідає Іван Давидович. — Агітували, щоб залишався в колгоспі. Та я вже знав, як там працювати за ті трудові. І пішов на будівництво Лісхімбуду — майбутнього Севе́родонецька».

Працював багато й тяжко бульдозеристом. Каже, що вперше відзначив ювілей так, щоб святковий стіл накрити щедро, тільки у 50 років.

Тепер весь час радіє місту хіміків. «Гарне місто. Щоразу приїжджаю, коли зимую, і не впізнаю», — зізнається Іван Саморядов.

А найбільше любить хату у Співаківці на Новоайдарщині. «Узимку вона тепла, а влітку прохолодна. Коли працював у Севе́родонецьку, звів поряд новий будинок. Проте більше люблю стару хату. Мені тут легше дихається. Солов'ї тьокхають. На річку вийду, рибку зловлю. У городі — квіти», — хвалиться Іван Давидович. Та, зізнається, що якби не допомога патронажної сестри, яка працює тут у межах проекту Міжнародного комітету Червоного Хреста, сам не вижив би. Вік поважний.

Він дуже хвалить Олену Воронкіну за допомогу і вміння уважно слухати, співчувати. «Мої підопічні, а їх п'ятеро у Співаківці, всі дивовижні люди, — каже Олена Воронкіна. — Старенькі, й доля в них важка. Ось і з Іваном Давидовичем два роки тому познайомилася й одразу подружилася. Поступово він став мені розповідати про себе, тепер уже знаю все його життя. І щиро дивуюся: так багато пережити — голод, війну, поховати рідних, але не озлобитися, залишитися людиною доброю, чуйною, порядною!»

На День перемоги Івана Саморядова вітають усім селом — він фронтовик і ветеран. Але найсмачніше для нього свято — коли Олена Воронкіна зварить вареників з вишнями. То його найулюбленіша страва на все життя.

ТИМ ЧАСОМ. Моторошні сторінки історії луганського краю підтверджують архівні документи — красномовні та невідкупні свідки. Щоб ушанувати світлу пам'ять безвинних жертв, померлих і всіх, хто зазнав Голодомору, Державний архів створив документальну банерну та онлайн-виставки. На сайті Державного архіву Луганської області можна ознайомитися з 29 першоджерелами періоду Голодомору 1932—1933 років.

ГОЛОДОМОР

Сумні жнива — вічна пересторога

СЛОВО ПРАВДИ. Живі свідки геноциду тридцятих років добре пам'ятають злочини комуністичного режиму

Ольга ОСИПЕНКО,
провідний науковий
співробітник музею
С.С. Гулака-Артемовського,
м. Городище Черкаської
області,
для «Урядового кур'єра»

Нині, коли українське суспільство вкотре поділяється на патріотів Вітчизни та прихованих і не прихованих симпатиків північного сусіда, незаперечні факти свідчать про помилковість, якщо не більше, ілюзій частини українців щодо Росії. Бо саме через бездержавність наш народ зазнав стільки бід і страждань. Адже Голодомор 1932—1933 років — це геноцид української нації, який організувала й здійснила саме Москва. Тож ще раз дослухаймося до очевидців страшної трагедії. Щоб нарешті збагнути елементарну істину: нам потрібна власна Українська держава, щоб захиститися від міфічної «великої дружби двох братніх народів», щедрий ужинок якої українці зібрали 86 років тому, ставши на межу життя і смерті. А виціліли отримали безальтернативний шлях розвитку — масове зросійщення. Це ще один злочин Москви проти українців.

«Залишили людей узимку без нічого»

Ось як події, що будять свідомість небайдужих в усіх куточках планети, а передовсім наших країн, пригадує 92-річна Катерина Несторівна Кирпата, найстарша жителька села Ксаверове Городищенського району Черкащини.

— У моего батька Нестора та матері Улити було десятеро дітей. Від голоду в 1933 році померли всі мої брати: Костик десяти літ, Федь — восьми, Грицько — п'яти, Іван — двох і однорічна сестричка Люда.

Щоб вижити, їли буряки, гнили картоплі, бур'яни, цвіт акації, листя вишні, кропиву, калачики, щавель береговий, кору з дерев.

А ще люди їли ворон, собак, жаб, видирали пташині гнізда. У селі не видно було жодної кішки чи якогось псика. Багато пухлих від голоду дітей та дорослих ходили вулицями, на всіх смітниках шукали чогось поїсти.

Хто міг, вимінював за цілішу одягу, яка була в убогих хатах, жменьку зерна чи висівки. До них додавали різної трави й пекли перепічки.

Якось дівчина Олена разом з молодшою сестрою Мотейо назбирала в полі колосків. То їх судили, дали п'ять років і відправили в Магадан. А свідчила про ті колоски сліпа Сютя, наша односелька. Жила тоді у Ксаверовому така жінка.

Траплялося й людодіство. Пам'ятаю, був у селі такий собі Сеня. Батьки його померли, а він теж ходив опухлий.

Одного разу прийшли до нас гуляти куткові діти. Та все п'ють і п'ють воду. А су-

Свідчення очевидців та архівні документи вкотре наводять факти про геноцид українського народу

сідка їх питає: «Що ж ви, дітки, таке смачне їли, що так водичку п'єте?» — «А печінку із Семена з'їли», — відповідають.

У людей забрали все до крихти. Нічого було їсти. То й стали вмирати з голоду.

Пам'ятаю тих збирачів-активістів, які ходили з довгими залізними ключками — щупаками-мацаками. Штрикали ними землю, солону, сіно, шукали зерно і забирали все, що знаходили, під мітелку. Хто сперечався, не віддавав, того били, записували у вороги народу, судили і садили в тюрму. А сім'ю виганяли геть із села. Від них заховати не можна було нічого — все обнищпорять і знайдуть.

Я знала дядька Грицька і тітку Уляну, які якось обідали. А гості непрохані в хату. То все вигребли з погребів, ще й зі столу варену картоплю забрали, ту, що тітка на обід зварила. А мала дочка схопила кілька картоплин і під піч сховалася. То вони її там знайшли й відібрали.

Отак усе вигрібали та й залишили людей узимку без нічого. І ці всі вигрібальники були свої сільські: комуністи, комсомольці й активісти, чоловіки й жінки. Вони не голодували. Жили всі добре.

Люди вмирали. Цілими сім'ями, особливо діти. У школі ставало дедалі менше учнів. Коли настала весна, стали їсти зелень, всякої всячини багато, а потім помирили й напівживих, кидали в яму всіх, хто не міг пересуватися. Ями загортали землею.

Ховали трупи в завалених погребів, хлівах, у великих ямах. Люди втрачали глузд, хоронили й напівживих, кидали в яму всіх, хто не міг пересуватися. Ями загортали землею.

Люди намагалися втекти із села в місто. Але там їх ніхто не ждав, і вони помирали в місті під тинами. На залізничній станції «Цвіткове» поставили охоронців, на до-

рогах теж. Усіх завертали в село.

Люди у Ксаверовому знають про місця поховання тих страшних часів. У кого залишилися рідні, ходять на ті могили й поминають померлих від голоду.

«Голод спочатку прийшов залізницею»

Ще одне свідчення — 90-річної Зінаїди Яківни Мороз, учительки, жительки с. Дирдин Городищенського району, яка в той час жила з родиною в сусідній Хлистуниці.

У Хлистуниці голод почався у 1932 році. Але тоді було небагато смертей. Майже всі жертви геноциду падають на першу половину 1933-го, коли, за спогадами очевидців, у селі загинуло 222 особи. Їхні імена встановлено й оприлюднено у Книзі пам'яті.

У хлистунівських колгоспах відбулося те, що й у всій Україні — у колгоспників під гаслом заготівлі хліба для держави відібрали не лише збіжжя, а й інші продукти харчування, прирікши сотні людей на голодну смерть.

— Добре пам'ятаю той час. Хоч про голод тоді майже не говорили — село було велике, майже 6 тисяч жителів, більшість яких працювало на місцевому щеченевому заводі, залізниці, що пролягала через Хлистуниву, як і тепер. Чимало ходило на роботу в Городище, де працювали на цукрозаводі й цегельні та отримували заробітну плату і продовольчий пайок. А до міста — 7—8 кілометрів.

З нами по сусідству жила багатодітна сім'я Федора Скриньки, який працю-

вав на цукрозаводі, то в них ніхто не помер. Як і родина Данила Крижанівського, де було шестеро дітей і батько працював у колгоспі, то всі вижили.

Тож село порівняно з іншими було начебто благополучним.

І голод спочатку прийшов у нього залізницею. Це завжди закарбувалося у моїй пам'яті. Пригадую, як ходила з мамою до колій, де лежали мертві люди. Особливо врізалось у свідомість, як біля жінки, яка лежала на землі, сиділо троє маленьких дітей і плакали за своєю мертвою мамою.

А було все так: люди з країв, де ширився голод, утікали звідти цілими родинами, часто у вагонах-товарняках. Голодна смерть багатьох заставала в дорозі. Тіла нещасних викидали в місцях, де зупинялися потяги, наприклад у Хлистуниці. Тут залишали й голодних дітей-сиріт різного віку.

Я ще пам'ятаю, як біля залізниці знайшли дівчинку 6—7 років із запискою в кишені: «Гришко Катерина Максимівна». Вона стала мені названою сестрою, бо мама забрала її в нашу сім'ю. Я в батьків була одна, тато мій Яків Якович працював секретарем сільської ради. А маму звали Горпиною Андріївною. І саме в цей час, коли в селі з'явилися голодні діти — сироти з чужих країв, прийшов наказ влади організувати для них сиротинець. І мама стала його завідувачкою, нянькою, вихо-

вательною і завгоспом в одній особі. Сиротинець розмістили у просторій хаті на три кімнати. Дітей годували тричі на день. Я там булава щоденно. Пам'ятаю довгий стіл у великій залі, за яким діти їли страви, що їх варила баба Василина Приходько. Це борщ, супи, картопля, компоти, хліб, що їх їла і я, і Катя Гришко, й інші діти. Старші з них ходили до школи. Продукти ж постачали два місцеві колгоспи — імені Сталіна, де головою був Гнат Набок, та імені Шевченка, голова Микола Стріленко. А одяг і взуття дітям давала держава через районний відділ освіти.

Трохи згодом серед вихованців притулку з'явилися і діти-сироти з Хлистуниці, батьки яких померли від голоду. Всього у притулку жило майже 25 дітей. Але із села сиріт було небагато, бо щоб туди потрапити, треба zostатися без батьків. Проте діти часто вмирали голодною смертю і при живих батьках, і коли з ними був тільки тато чи мама.

Через це свідоме злочинне безглуздя у Хлистуниці тоді померло близько вісімдесяти дітей віком до 16 років. Тобто виходило, що влада нібито рятувала чужих, а своїх не бачила.

Навіть на цьому гіршому прикладі можна засвідчити сплановане винищення сільського населення України. Адже комуністичне керівництво тодішнього Петровського району із центром у Городищі, до якого територіально належала Хлистунів-

ка, у цьому разі й пальцем не поворухнуло, не дало команди, аби рятувати всіх голодуючих, бо йому не було вказівки згорі.

Навпаки, у хлистунівських колгоспах відбулося те, що й у всій Україні — у колгоспників під гаслом заготівлі хліба для держави відібрали не лише збіжжя, а й інші продукти харчування, прирікши сотні людей на голодну смерть.

Недаремно ж ті, хто пережив 1933-й, навесні стали садити картоплю (лушпайки), квасоло, іншу городину у перелісках, якнайдалі від лихого ока — так люди були нажахані пережитим і боязною нового голоду.

І масштаби Голодомору в селі були б ще трагічнішими, якби ті, хто, на щастя, не голодував, не допомагав родичам і близьким. Але шкода, що допомога прийшла не до всіх нужденних.

«Аби врятувати, мене віддали в бездітну родину»

І ще одна розповідь — 93-річного Прокопія Феодосійовича Лелеки, інженера, жителя міста Черкаси.

— Я народився в селі Дирдин за два кілометри від районного центру Городище. У часи Голодомору мав батька, матір, сестру і трьох братів.

Восени 1932 року нашої родині стало жити сутужно, не вистачало харчів. І батьки, аби врятувати мене, шестирічного хлопчика, віддали в бездітну родину дядька Андрія й тітки Домахи Колісників. Спасибі їм, вони не відмовили, і з ними я прожив усю зиму та весну голодного 1933 року.

Мої рятівники дядько з тіткою не бідували, бо працювали у колгоспі й отримували продпайку. Тож страшне лихо мене обійшло.

І ще дуже добре пам'ятаю, чому надто здивувався. Бо коли повернувся додому, то відразу ж пішов по друзях у сусідські родини. У них уже майже не стало дітей — моїх ровесників або менших і старших. А то й цілих родин не було.

Що всі ці люди — дорослі й малі, помирали з голоду, я тоді не дуже й зрозумів. Бо про це в сім'ї не говорили, принаймні, я не чув.

А про страшну біду довідався, як став підлітком. Тоді батько Феодосій Григорович не раз розказував про голод, що спіткав багатьох дирдинців. І про те, що голова колгоспу йому доручав збирати в селі мертвих і відвозити їх підводою до викопаних на цвинтарі ям.

Насамкінець. Пам'ять про безвинно загиблих кличе живих. Бо Голодомор — це те, про що його сучасники казали: «Не забудемо, не простимо...» Пошепки твердили те й наступні покоління. На повен голос ці слова, наче клятву, промовляємо й ми. І не забудуть того жахиття та мільйонів жертв і прийдешні українці, щоб ніколи не повторити смертоносних помилок минулого і збудувати квітучу незалежну країну зі щасливим українським народом.

НОВИНИ З УКРАЇНИ

Програму «Теплі кредити» розширяють

Для харків'ян збільшили суми кредитів на утеплення будинків, які відшкодовують з місцевого бюджету

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ. Харківська міська влада ініціює впровадження ще однієї програми з енергозбереження для житлових будинків, яка, за задумом організаторів, органічно увіллється в уже чинну з 2016 року програму «Теплі кредити». Про це повідомила помічник керівника з розви-

тку та впровадження енергоефективних заходів та нових технологій Асоціації підтримки ЖК, ЖБК та ОСББ Олександра Капінус. За її словами, відповідно до положень нової програми «Енергодім», жителям мегаполісу компенсуватимуть з міського бюджету відсоткову ставку за кредитами, які були залучені на придбання матеріалів і проведення робіт з енергоефективності.

Суть запропонованої на розгляд найближчої сесії Харківської міської ради новації полягає в тому, що «Енергодім» значно розширить можливості для відшкодування кредитів об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків та житловим кооперативам. Якщо за програмою «Теплі кредити» з міського бюджету наразі відшкодовують 20 відсотків суми кредитів, залучених ОСББ, ЖК

і ЖБК на енергоефективні заходи з граничною сумою 200 тисяч гривень за одним кредитом, то нова програма передбачає збільшення цієї цифри більш ніж удвічі — 500 тисяч гривень. За три роки дії програми «Теплі кредити» компенсацію на утеплення будинків отримали 44 ОСББ та ЖБК. Нинішнього року для її реалізації в бюджеті міста закладено близько 1,5 мільйона гривень.

Фото з сайту informist.ck.ua

Практикум із цифрової медицини від головного лікаря

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. Ім'я головного лікаря Білопільського районного центру первинної медичної допомоги Костянтина Рожина добре відоме серед медиків і пацієнтів не тільки Сумщини, а й України. Нещодавно він став переможцем всеукраїнського конкурсу «Головний лікар року-2019», про що повідомляв «Урядовий кур'єр». Днями досвідчений медик провів для своїх колег практичний урок з надання медичних послуг за допомогою нових технологій для жителів ОТГ, адже очолюваний ним підрозділ має значний досвід у цьому.

За словами Костянтина Рожина, нині стає актуальним перехід на електронні платформи, завдяки чому вдається значно поліпшити якість обслуговування хворих і надання їм відповідної допомоги. Тож лікар поділився досвідом з колегами, провів серію практичних занять у групах.

Як підсумувала практикум координатор Офісу реформ у Сумському РВ Асоціації міст України Ніна Мельник, цифровізація медицини дає змогу відкрити нову сторінку в галузі охорони здоров'я, насамперед в ОТГ, які доволі великі за територіями. Застосувавши цифрові методи, можна успішно уникнути проблем і дійти до кожного пацієнта, незалежно від того, де він живе — у центрі чи глибинці.

Практикум на Сумщині відбувся в межах проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (PULSE). За підтримки USAID його втілює Асоціація міст України.

Область позбувається пестицидів

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

ДОВКІЛЛЯ. Розпочався процес вивезення з території Херсонської області пестицидів. З агрофірми «Радгосп «Білозерський» у Білозерському районі транспортують 65,2 тонни отрутохімікатів. Ще 44,8 тонни вивезуть з ділянки роз'їзду «Срочний», що на території Федорівської сільської ради. Як зазначив заступник голови Херсонської облдержадміністрації Сергій Козир, усього до кінця року з Херсонської області вивезуть 110 тонн на понад шість мільйонів гривень.

Усього на території Херсонської області виявлено 1880 тонн непридатних до використання пестицидів. З 2012 року процедуру їх вивезення було призупинено, але нині процес відновлено. Уже розпочато затарювання пестицидів у м'які контейнери. Безпеку під час транспортування передбачено. Отрутохімікати перемістять у спеціальну тару, завантажать у машини та через Одеський морський порт доставлять до Франції, де їх утилізують.

Нові робочі місця на Донеччині завдяки Японії

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ. Представники японської делегації під час зустрічі з керівниками Донеччини повідомили про готовність підтримати у 2020 році освітні, медичні та економічні проекти, які сприятимуть створенню нових робочих місць на території прифронтового краю. Такі наміри підтвердив Надзвичайний і Повноважний посол Японії в Україні Такаші Кураї. У свою чергу голова Донецької обласної державної адміністрації Павло Кириленко подякував за попередню допомогу донецчанам від партнерів із Країни вранішнього сонця, завдяки якій вдалося реалізувати перспективні програми стосовно розбудови місцевих громад, освіти молоді та ліквідації наслідків гібридної війни. «Цього року за фінансової допомоги Японії в розмірі чотири мільйони доларів у Донецькій та Луганській областях

вдалося відновити 400 будинків, зруйнованих під час бойових дій», — зазначив очільник Донецької ОДА. Також у 2019 році уряд Японії надав 360 тисяч доларів для втілення в життя проекту ЮНІСЕФ «Зміцнення стійкості молоді та сприяння соціальній стабільності їхніх громад у Донецькій і Луганській областях у 2019—2020 роках». А всього з початку гібридної війни на сході України від Японії до ЮНІСЕФ надійшло 8 мільйонів

доларів для підтримки місцевих дітей та їхніх родин. Така допомога виявилася дуже доречною, адже дала змогу створити безпечне навчальне середовище для 200 тисяч юних жителів прифронтового Донбасу, уможливила доступ до питної води, покращила санітарні норми для 1,5 мільйона осіб у зоні бойових дій та підтримала розвиток підлітків і молоді через навчання проєктом і підприємницьким навикам.

Що пропонує соціальна їдальня?

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

ПОСЛУГИ ДЛЯ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИХ. Соціальна їдальня в Золотоноші на Черкащині не новина. Тут уже близько п'ятнадцяти років у Центрі соцдопомоги діє заклад, де кожен, хто має низькі доходи, може щодня одержувати безплатне гаряче харчування. Однак не всі, хто потребує таких послуг, підходять під такий статус. Крім того, чимало хворих також не в змозі приготувати собі їжу.

А чому б не готувати гарячі обіди також для тих, хто може заплатити? Таке завдання поставили перед собою працівники місцевого Центру соціальної допомоги. Задумано — зроблено. Тепер, уклавши відповідну угоду (у разі необхідності її можна укласти родичам хворого), люди гарантовано за невелику ціну також харчуються в соціальній їдальні. Громадяни похилого віку, які користуються такими послугами, задоволені ще й можливістю поспілкувати-

Гарячий обід коштує від 18 до 25 гривень

ся з ровесниками. А той, хто не може приходити на обід, одержує харчування вдома. Страви доставляють соціальні працівники.

Окремо слід сказати про якість обслуговування. Соціальна їдальня пройшла всі необхідні перевірки й одержала дозволу в Держпродспоживслужбі, узгодивши перелік страв. Для

доставки закуплено комплекти харчових боксів. Гарячий обід коштує від 18 до 25 грн, (без доставки). Разом це близько 30-35 грн. Містяни, які користуються такими послугами, задоволені. Вдячні відгуки надходять і від родичів тих, хто замовляє послугу додому.

Нині в Центрі соціальної допомоги думають, як розшири-

ти та удосконалити свої послуги. Недавно сесія міської ради ухвалила рішення про надання коштів для придбання ще одного автомобіля для цієї організації разом із благодійною організацією «Фонд родина Нечитайло». Це дасть обслуговуванню мобільності, допоможе підвищити його якість.

Власна енергія для потреб бізнесу

Іванка МІЩЕНКО,
для «Урядового кур'єра»

ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ФОРУМ. Учасники регіонального заходу в межах Другого українського індустріального тижня обговорили практичні аспекти діяльності промислових підприємств та виступили з конкретними пропозиціями щодо усунення проблем і ризиків за допомогою державного втручання. Йшлося про необхідність відновлення енергонебезпечності регіону та розв'язання логістичних проблем місцевих товаровиробників.

Як повідомляє пресслужба Луганської ОДА, для відновлення енергонебезпечності в області реалізується проєкт з будівництва Кременської підстанції з повітряними лініями «Донбаська-Донська» та «Кременська-Ювілейна». Тут уже завершено підготовчі роботи. Згідно з графіком, будівництво триватиме до весни 2020 року. За словами очільника Луганщини, обласна влада докладає максимум зусиль, щоб скоріше з'єднати область з усією енергетичною системою України та забезпечити стабільне енергопостачання промисловості.

А для розв'язання логістичних проблем потрібне будівництво залізничної гілки до відокремленої від всеукраїнської мережі колії Кіндрашівська-Нова – Лантратівка. Така справа потребує допомоги на загальнонаціональному рівні. Це представники області планують обговорити на підсумковому загальноукраїнському індустріальному форумі, який відбудеться на початку грудня цього року в Торгово-промисловій палаті України.

Фото з сайту suspline.media

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 20 листопада 2019 р. № 949
Київ

Про внесення змін до Статуту акціонерного товариства «Державний ощадний банк України»

Кабінет Міністрів України постановляє:
Внести зміни до Статуту акціонерного товариства «Державний ощадний банк України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2003 р. № 261 «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» (Офіційний вісник України, 2003 р., № 9, ст. 399; 2019 р., № 55, ст. 1908), виклавши його в редакції, що додається.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 25 лютого 2003 р. № 261
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 20 листопада 2019 р. № 949)

СТАТУТ
акціонерного товариства «Державний ощадний банк України»
Загальні положення

- Акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» (далі — Банк) є державним банком.
- Банк утворено відповідно до розпорядження Президента України від 20 травня 1999 р. № 106, постанови Кабінету Міністрів України від 21 травня 1999 р. № 876 «Про деякі питання управління Державним спеціалізованим комерційним ощадним банком України» (Офіційний вісник України, 1999 р., № 21, ст. 955) шляхом перетворення Державного спеціалізованого комерційного ощадного банку України у відкрите акціонерне товариство «Державний ощадний банк України», тип якого відповідно до Закону України »Про акціонерні товариства» змінено на публічне акціонерне товариство.
- Банк є правонаступником всіх прав та обов'язків Державного спеціалізованого комерційного ощадного банку України, зареєстрованого Національним банком 31 грудня 1991 р. за № 4.
- Організаційно-правова форма Банку — акціонерне товариство.
- Тип акціонерного товариства — приватне.
- Повне найменування Банку: українською мовою — акціонерне товариство «Державний ощадний банк України»; англійською мовою — Joint Stock Company «State Savings Bank of Ukraine». Скорочене найменування: українською мовою — АТ «Ощадбанк»; англійською мовою — JSC «Oschadbank».
- Місцезнаходження Банку — Україна, м. Київ, вул. Госпітальна, 12г.
- Єдиним акціонером Банку, якому належить 100 відсотків акцій у статутному капіталі Банку, є держава.
- Функції з управління корпоративними правами держави у Банку здійснює Кабінет Міністрів України.
- Кабінет Міністрів України виконує також функції вищого органу Банку (далі — вищий орган).
- Статут Банку та зміни до нього затверджуються вищим органом.
- Рішення вищого органу оформлюються актами Кабінету Міністрів України, проекти яких готуються і вносяться Мініфіном на розгляд Кабінету Міністрів України і не підлягають погодженню з іншими заінтересованими органами.
- Банк є юридичною особою приватного права, утвореною згідно із законодавством.
- Банк як юридична особа має у власності відокремлене майно, самостійний баланс, відкриває власні рахунки у Національному банку та інших банках, використовує власні печатки, штампи, фірмові бланки та банківські реквізити.
- Банк має право від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав, у тому числі вчиняти правочини (договори, контракти), бути учасником арбітражного процесу або судового процесу (позивачем, відповідачем) в судах, третейських судах, Міжнародному комерційному арбітражному суді при Торгово-промисловій палаті України та міжнародних судових інстанціях.
- Майно (майнові права), набуте Банком у результаті правонаступництва та провадження господарської діяльності, є власністю Банку.
- Банк володіє, користується та розпоряджається своїм майном та коштами відповідно до мети і предмета своєї діяльності, передбачених цим Статутом.
- Ризик випадкової загибелі або пошкодження майна, що є власністю Банку, несе Банк.
- Захист права власності Банку забезпечується згідно із законодавством.
- Банк у своїй діяльності керується Конституцією України, Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про Національний банк України», «Про акціонерні товариства», іншими законами України, нормативно-правовими актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Національного банку, а також державних органів, прийнятими відповідно до визначеної законом їх компетенції щодо контролю за діяльністю Банку як суб'єкта господарювання та суб'єкта режимно-секретної діяльності, положеннями цього Статуту, а також внутрішніми нормативними документами Банку.
- У разі зміни законодавства або у разі наявності розбіжностей між положеннями цього Статуту та нормами законодавства цей Статут застосовується в частині, що не суперечить законодавству.
- Банк самостійно відповідає за своїми зобов'язаннями усім своїм майном та коштами відповідно до законодавства.
- Банк не відповідає за зобов'язаннями держави, а держава не відповідає за зобов'язаннями Банку, крім випадків, передбачених законом або договором.
- Банк не відповідає за зобов'язаннями Національного банку, а Національний банк не відповідає за зобов'язаннями Банку, якщо інше не передбачено законом або договором.
- Банк є економічно самостійним і повністю незалежним від органів державної влади і органів місцевого самоврядування в рішеннях та діях, пов'язаних з його оперативною діяльністю.
- Банк провадить свою діяльність на комерційній основі, набуває, володіє, користується та розпоряджається майном, у тому числі будівлями, спорудами, устаткуванням, інвентарем, фондами та коштами, які належать йому на правах власності, відповідно до законодавства.
- Банк може мати у власності нерухоме майно загальною вартістю не більш як 25 відсотків капіталу Банку. Це обмеження не поширюється на: приміщення, яке забезпечує технологічне виконання банківських функцій; майно, яке перейшло до Банку у власність на підставі реалізації прав заставодержателя відповідно до умов договору застави; майно, набуте Банком з метою запобігання виникненню збитків, за умови, що таке майно повинне бути відчужене Банком протягом одного року з моменту набуття права власності на нього.
- Банк є універсальним і входить до складу банківської системи України.
- Банк здійснює інвестування коштів з дотриманням вимог законодавства.
- Вклади фізичних осіб, розміщені у Банку, гарантуються державою відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність».
- Банк розробляє та впроваджує здійснення заходів з правового захисту своїх інтересів, фінансової, господарської та інформаційної безпеки, охорони свого майна та грошових коштів.
- Банк і його філії мають гербову та інші печатки, штампи, бланки із своїми офіційними найменуваннями.
- Банк має основну круглу печатку із своїм повним найменуванням та додаткові круглі печатки. На основній та додаткових печатках зазначається ідентифікаційний код Банку. Банк має власний фірмовий бланк, де зазначається найменування Банку та інші реквізити.
- Відділення (територіально відокремлені безбалансові відділення) та представництва Банку мають печатки із своїми офіційними найменуваннями та штампи.
- Мета і предмет діяльності Банку
- Метою діяльності Банку як універсального банку в Україні, присутнього в усіх клієнтських сегментах, є сприяння економічному зростанню та соціальному прогресу в державі в усіх сферах діяльності; забезпечення виконання функцій ринкового інструмента державної підтримки в галузях та сег-

- ментах економіки; участь у формуванні та функціонуванні кредитно-фінансової системи; сприяння загальнодоступності фінансування, підтримки та розвитку мікро-, малого і середнього бізнесу, корпоративного і роздрібного бізнесу та електронної комерції, зміцненню та реалізації виробничого і торгового потенціалу підприємств, зокрема стратегічно важливих для економічної безпеки та інфраструктури; збільшення цінності для акціонера за рахунок підвищення ефективності та результативності діяльності Банку, а також отримання прибутку в інтересах Банку та акціонера шляхом:
- залучення зовнішніх і внутрішніх кредитних ресурсів та інвестицій;
 - отримання та надання кредитів від імені Банку під гарантії Кабінету Міністрів України або іншого уповноваженого державою згідно із законодавством органу;
 - здійснення комплексу заходів щодо фінансування інвестиційних проектів, у тому числі за рахунок залучених коштів, коштів суб'єктів підприємницької діяльності, іноземних інвестицій та кредитів, супроводження інвестиційних проектів та здійснення контролю за раціональним використанням залучених ресурсів;
 - надання банківських послуг, здійснення операцій на грошовому, валютному та фондовому ринку усім клієнтським сегментам, у тому числі здійснення комплексного банківського обслуговування фізичних та юридичних осіб, роздрібного кредитування, підтримка бізнесу та населення;
 - співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, урядовими, неурядовими організаціями та кредитно-фінансовими установами іноземних держав з питань залучення фінансових ресурсів в економіку України;
 - провадження інших видів діяльності та здійснення інших операцій відповідно до законодавства, ліцензій, дозволів, наданих Національним банком або іншими уповноваженими органами, та положень цього Статуту.
- Предметом діяльності Банку є надання банківських та інших фінансових послуг (крім послуг у сфері страхування, за винятком функцій страхового посередника), здійснення операцій на грошовому, валютному та фондовому ринку, а також провадження інших видів діяльності, не забороненої для банків, у порядку, визначеному законодавством.
- Види діяльності Банку
- Банк забезпечує розширення, удосконалення існуючих та впровадження нових прогресивних форм банківського обслуговування клієнтів і відповідно до законодавства надає банківські та інші фінансові послуги (крім послуг у сфері страхування, за винятком функцій страхового посередника), а також провадить інші види діяльності, не заборонені для банків, у порядку, визначеному законодавством.
- Банк має право надавати банківські та інші фінансові послуги (крім послуг у сфері страхування), а також провадити інші види діяльності в національній та іноземній валюті.
- Види діяльності, що підлягають ліцензуванню або потребують отримання дозволу на їх провадження, провадяться Банком після отримання відповідної ліцензії або дозволу.
- Банк на підставі банківської ліцензії, наданої Національним банком, може надавати такі банківські послуги: залучення у вклади (депозити) коштів та банківських металів від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб; відкриття та ведення поточних (кореспондентських) рахунків клієнтів, у тому числі у банківських металах, та рахунків умовного зберігання (ескроу); розміщення залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, коштів та банківських металів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик.
- Банк відповідно до законодавства здійснює як кредитні такі операції: операції на ринку цінних паперів від свого імені; надання гарантій і поручительств та інших зобов'язань від третіх осіб, які передбачають їх виконання у грошовій формі; придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги, приймаючи на себе ризик виконання таких вимог і прийом платежів (факторинг) та ведення пов'язаного з цим обліку грошових вимог клієнтів до боржників, пред'явлення до сплати грошових вимог від імені клієнтів або від свого імені, а також інші операції, спрямовані на одержання коштів від боржників; лізинг.
- Банк під час надання банківських послуг: залучає кредити, розміщує залучені кошти у вклади (депозити) в внутрішньому та зовнішньому ринку; провадить операційну діяльність, зокрема щодо збереження коштів клієнтів, розрахункове та касове обслуговування клієнтів тощо; здійснює випуск платіжних документів (чеків, акредитивів тощо), їх купівлю, продаж та зберігання, а також інші операції з ними; здійснює купівлю в юридичних і фізичних осіб і продаж їм іноземної валюти готівкою та валюти, що перебуває на рахунках і вкладах; здійснює купівлю і продаж в Україні та за кордоном банківських металів; залучає і розміщує дорожочинні метали (у тому числі банківські метали) на рахунках і вкладах, а також здійснює інші операції із зазначеними цінностями відповідно до міжнародної банківської практики; здійснює операції з касового обслуговування державного бюджету за угодами, укладеними з Казначейством.
- Банк за дорученням клієнтів або від свого імені здійснює операції з: інструментами грошового ринку; інструментами, що базуються на обмінних курсах та відсотках; цінними паперами (включаючи андеррайтинг); фінансовими ф'ючерсами, опціонами та деривативами.
- Банк має право надавати такі фінансові послуги: випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та/або їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків; довірче управління фінансовими активами; торгівля валютними цінностями; залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення; фінансовий лізинг; надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту; надання гарантій та поручительств; переказ коштів; послуги у системі накопичувального пенсійного забезпечення; професійна діяльність на ринку цінних паперів, що підлягає ліцензуванню; факторинг; управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю»; операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів; банківські та інші фінансові послуги, що надаються відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність».
- Банк має право надавати своїм клієнтам (крім банків) фінансові послуги, у тому числі шляхом укладення з юридичними особами (комерційними агентами) агентських договорів. Перелік фінансових послуг, які Банк має право надавати своїм клієнтам (крім банків) шляхом укладення агентських договорів, визначається Національним банком. Банк зобов'язаний повідомити Національному банку про укладені ним агентські договори. Банк має право укладати агентський договір з юридичною особою, яка відповідає встановленим Національним банком вимогам.
- На підставі ліцензій НКЦПФР відповідно до вимог законодавства Банк провадить такі види професійної діяльності на ринку цінних паперів: депозитарну діяльність депозитарної установи; діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування; діяльність із зберігання активів пенсійних фондів; діяльність з торгівлі цінними паперами: брокерську діяльність, дилерську діяльність, андеррайтинг та діяльність з управління цінними паперами. Банк провадить діяльність з управління активами інституційних інвесторів, а також з управління іпотечним покриттям у випадках, визначених законодавством.
- Банк, крім надання фінансових послуг, має право провадити також діяльність щодо: інвестицій, у тому числі залучення та розміщення коштів в внутрішньому та зовнішньому ринку; випуску власних цінних паперів; випуску, розповсюдження та проведення лотерей; зберігання цінностей (у тому числі щодо обліку і зберігання цінних паперів та інших коштовностей, конфіскованих (заарештованих) на користь держави

- та/або визнаних безхазайними) або надання в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа;
 - інкасації коштів та перевезення валютних цінностей;
 - надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських та інших фінансових послуг, а також щодо операцій на фондовому ринку;
 - придбання за власні кошти засобів виробництва для передачі їх в оренду (лізинг);
 - розроблення, виробництва, використання, експлуатації, ввезення, вивезення криптосистем і засобів криптографічного захисту інформації, надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації;
 - виконання функцій уповноваженого Національним банком банку, який залучено до зберігання готівки (банкнот і монет) національної валюти, які є власністю Національного банку;
 - виконання функцій страхового посередника;
 - випуску електронних грошей, номінованих в гривні, а також здійснення інших операцій з ними;
 - управління власним та залученим капіталом.
- Банк також провадить інші види діяльності, не заборонені законодавством.
- Наведений у цьому розділі перелік послуг, операцій та видів діяльності не є вичерпним і не позбавляє Банк права провадити іншу діяльність, не заборонену законодавством.
- Банк має право вчиняти будь-які правочини, необхідні для надання ним банківських та інших фінансових послуг та провадження іншої діяльності згідно із законодавством з урахуванням обмежень, визначених Законом України «Про банки і банківську діяльність».
- Банк має право розпочати новий вид діяльності або надання нового виду фінансових послуг (крім банківських) за умови виконання встановлених Національним банком вимог щодо цього виду діяльності або послуги.
- Банк не пізніше як за місяць до початку нового виду діяльності або надання нового виду фінансових послуг (крім банківських) зобов'язаний повідомити про це Національному банку в порядку, встановленому Національним банком.
- Права Банку
- З метою провадження своєї діяльності Банк має право відповідно до законодавства: відкривати на території України відокремлені підрозділи Банку: філії, відділення і представництва, реорганізовувати та ліквідовувати (закривати) їх, а також утворювати, реорганізовувати та ліквідовувати дочірні підприємства. Банк також має право забезпечувати відокремлені підрозділи основними засобами та обіговими коштами, які йому належать; обслуговувати клієнтів на території України поза межами приміщень Банку (філії/територіально відокремленого без балансового відділення); провадити (в тому числі шляхом придбання) дочірні банки, філії і представництва на території інших держав після отримання дозволу Національного банку, реорганізовувати та ліквідовувати (закривати) їх; бути учасником банківської групи; утворювати або бути учасником благодійних або інших неприбуткових організацій, неприбуткових спілок чи асоціацій для забезпечення досягнення мети діяльності Банку; бути засновником або учасником юридичних осіб будь-якої організаційно-правової форми і виду, придбавати корпоративні права юридичних осіб, у тому числі акції (частки, паї), крім юридичних осіб, статутом яких передбачена повна відповідальність його власників; разом з іншими банками створювати неприбуткові спілки чи асоціації з метою захисту та представлення інтересів учасників, розвитку міжрегіональних та міжнародних зв'язків, забезпечення наукового та інформаційного обміну і професійних інтересів, розроблення рекомендацій щодо банківської діяльності; здійснювати прямі інвестиції у капітал будь-якої юридичної особи відповідно до законодавства; здійснювати операції з цінними паперами відповідно до банківського законодавства, законодавства про цінні папери, інвестиційну діяльність та згідно з нормативно-правовими актами Національного банку; здійснювати управління власним та залученим капіталом; фінансувати капітальні вкладення за дорученням власників або розпорядників інвестиційних коштів; мати у власності нерухоме майно, засоби зв'язку, обладнання, транспортні засоби тощо; набувати у власність нерухоме майно, засоби зв'язку, обладнання, транспортні засоби тощо, в тому числі в рахунок погашення заборгованості перед Банком за процедурою виконавчого провадження; отримувати у власність акції, частки, паї у зв'язку з реалізацією права заставодержателя; придбавати, зберігати, використовувати та перевозити в порядку, передбаченому законодавством, бойову вогнепальну зброю і боеприпаси до неї, спеціальну техніку, обладнання, спеціальні засоби індивідуального захисту та активної оборони для забезпечення власної служби охорони та служби інкасації Банку; використовувати власні транспортні засоби для здійснення інкасації коштів клієнтів, перевезення готівки та цінностей, а також для перевезення працівників і вантажів для своїх потреб; самостійно визначати форми, систему та порядок оплати праці працівників відповідно до законодавства; використовувати як платіжні інструменти розрахункові документи, платіжні доручення, платіжні вимоги, вимоги-доручення, векселі, чеки, банківські платіжні картки та інші дебетові і кредитові платіжні інструменти, у тому числі електронні платіжні засоби, що застосовуються у національній та міжнародній банківській практиці; залучати кошти нерезидентів; приймати заповідальні розпорядження від вкладників — фізичних осіб про видачу вkladу у разі смерті будь-якої особи, у тому числі юридичній особі або державі; запроваджувати та надавати нові види банківських послуг (банківських продуктів) для своїх клієнтів, у тому числі вводити нові види заощаджень і кредитів для юридичних і фізичних осіб; самостійно встановлювати процентні ставки за активними і пасивними операціями, а також розміри комісійних та інших винагород за послуги Банку; отримувати від суб'єктів господарювання, установ і організацій баланси, фінансові плани, фінансову звітність та інші документи, що відображають результат діяльності зазначених осіб, за формою, визначеною законодавством, для здійснення активних банківських операцій, проведення розрахунків і підтвердження платоспроможності клієнтів тощо; приймати для забезпечення кредитів, гарантій та зобов'язань за іншими операціями у заставу майно (майнові права), на яке може бути звернено стягнення, отримувати у власність заставлене майно (майнові права) внаслідок звернення на нього стягнення, приймати майно в управління, забезпечувати виконання зобов'язань у будь-який спосіб, визначений законодавством або договором; перевіряти використання за цільовим призначенням наданих Банком кредитів, а також наявність та умови зберігання майна, яким забезпечується виконання зобов'язань за кредитними операціями; обстежувати потенційні об'єкти інвестиційної діяльності, створювати відповідний банк даних, здійснювати інформаційне забезпечення учасників інвестиційного процесу; для проведення спільного фінансування укладати договори про консорціумне кредитування; здійснювати у межах, визначених законодавством, перевірку грошових і розрахункових документів, бухгалтерських, звітних і статистичних матеріалів юридичних осіб усіх форм власності, які мають рахунки в установах Банку; виконувати агентські та інші посередницькі функції, в тому числі функції страхового посередника; у разі несвоєчасного погашення кредиту або відсотків за його користування видавати наказ про примусову оплату боргового зобов'язання, якщо це передбачено договором; для провадження банківської діяльності відкривати та вести кореспондентські рахунки в Національному банку та в інших банках в Україні та за її межами, банківські рахунки для фізичних і юридичних осіб у національній та іноземній валюті; здійснювати випуск електронних грошей, номінованих у гривні, та операції з ними; здійснювати обслуговування клієнтів із застосуванням електронних банківських документів та електронних засобів зв'язку з урахуванням вимог законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку;

ДОКУМЕНТИ

проводити зовнішньоекономічну діяльність згідно із законодавчими актами України, що регулюють такі правовідносини;

здійснювати реалізацію пам'ятних та інвестиційних монет;

вчиняти інші дії, що не суперечать законодавству.

52. Філії Банку мають право здійснювати представництво прав та охоронюваних законом інтересів Банку в судах загальної юрисдикції або третейських судах на підставі затвердженого Банком положення про філію з дотриманням внутрішніх нормативно-правових актів Банку.

53. Банк встановлює відносини з клієнтами та банками-кореспондентами відповідно до законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, на підставі договорів між клієнтом та Банком про надання ним банківських та інших фінансових послуг, а також щодо провадження інших видів діяльності, не заборонених для банків, якими визначаються взаємні права, зобов'язання та відповідальність сторін, процентні ставки, комісійні винагороди, види забезпечення повернення кредитів, порядок отримання від клієнтів відповідної інформації та інші умови.

Капітал, фонди та резерви Банку

54. З метою забезпечення статутної діяльності Банк відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність», інших актів законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку та цього Статуту, формує статутний капітал.

55. Формування та капіталізація Банку здійснюється шляхом грошових внесків, якщо інше не передбачено законодавством. Грошові внески для формування та збільшення статутного капіталу Банку здійснюються у гривнях.

56. Статутний капітал Банку не повинен формуватися з непідтверджених джерел. Забороняється використовувати для формування статутного капіталу Банку бюджетні кошти, якщо такі кошти мають інше цільове призначення.

57. Статутний капітал Банку становить 49472840000 (сорок дев'ять мільярдів чотириста сімдесят два мільйони вісімсот сорок тисяч) гривень.

58. Банк має право змінювати (збільшувати або зменшувати) розмір статутного капіталу в порядку, визначеному законодавством.

59. Наявність збитків у Банку не є перешкодою для збільшення його статутного капіталу.

60. Збільшення розміру статутного капіталу може здійснюватися виключно за рахунок грошових внесків (у тому числі чистого прибутку, що залишився у розпорядженні Банку), крім випадків, передбачених законодавством.

61. Шляхами збільшення статутного капіталу Банку є:

підвищення номінальної вартості акцій;

розміщення додаткових акцій існуючої номінальної вартості.

62. Збільшення статутного капіталу Банку із залученням додаткових внесків здійснюється шляхом розміщення додаткових акцій.

63. Збільшення статутного капіталу Банку за рахунок спрямування до статутного капіталу додаткового капіталу (його частини) та/або спрямування до статутного капіталу прибутку (його частини) здійснюється шляхом підвищення номінальної вартості акцій.

64. Банк має право збільшувати статутний капітал після реєстрації звітів про результати розміщення всіх попередніх випусків акцій і отримання свідoctв про реєстрацію акцій всіх попередніх випусків та після внесення повністю акціонером свого вкладу (оплати акцій) за ціною, не нижчою від номінальної вартості акцій.

65. Статутний капітал Банку може бути зменшений в порядку, встановленому законодавством, зокрема шляхом зменшення номінальної вартості акцій.

66. Після прийняття рішення про зменшення статутного капіталу правління Банку (далі — правління) протягом 30 (тридцяти) днів вчиняє необхідні дії, визначені Законом України «Про акціонерні товариства», пов'язані із зменшенням статутного капіталу.

67. Банк створює резервний фонд для покриття непередбачених збитків за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

68. Розмір щорічних відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми прибутку Банку до досягнення 25 відсотків розміру регульованого капіталу Банку. У разі досягнення розміру відрахувань до резервного фонду 25 відсотків розміру регулятивного капіталу Банку доцільність подальшого відрахування та розмір такого відрахування визначаються вищим органом під час прийняття рішення про розподіл прибутку.

69. Банк відповідно до нормативно-правових актів Національного банку створює інші фонди та резерви на покриття збитків від активів.

70. За рахунок прибутку Банк може створювати також інші фонди. Рішення про створення таких фондів, порядок їх формування та використання приймається вищим органом.

Акції Банку

71. Банк здійснює емісію 42649 простих іменних акцій номінальною вартістю 1160000 (один мільйон сто шістдесят тисяч) гривень на всю суму статутного капіталу відповідно до законодавства.

72. Банк здійснює емісію власних акцій відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про банки і банківську діяльність».

73. Акція посвідчує корпоративні права акціонера щодо Банку.

74. Усі акції Банку за формою випуску є іменними та існують в бездокументарній формі. Акції Банку за типом є простими. Кожна акція є неподільною.

75. Банк має право здійснювати в установленому НКЦПФР порядку консолідацію або дроблення акцій.

Прибуток Банку та покриття збитків

76. Прибуток Банку формується за рахунок доходів від його діяльності за вирахуванням витрат і визначається відповідно до законодавства.

77. Прибуток Банку після сплати податків та інших обов'язкових платежів підлягає розподілу згідно з рішенням вищого органу у спосіб та строки, що визначені законодавством.

78. Покриття збитків визначається вищим органом відповідно до законодавства та цього Статуту.

79. Збитки не покриваються безпосередньо з фондів, а проводяться через рахунок прибутків і збитків.

80. Банку забороняється виплачувати дивіденди чи розподіляти капітал у будь-якій формі, якщо така виплата чи розподіл призведе до порушення нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу та/або нормативу достатності основного капіталу.

81. Банк згідно з рішенням вищого органу має право здійснювати виплату дивідендів один раз на рік за підсумками календарного року за рахунок прибутку звітного року, що залишається в розпорядженні Банку, у строк, що не перевищує шість місяців з дня прийняття вищим органом рішення про затвердження розміру річних дивідендів.

82. Дивіденди виплачуються виключно грошовими коштами на акції, звіт про результати розміщення яких зареєстровано в установленому законодавством порядку.

Цінні папери Банку

83. Банк вправі здійснювати розміщення акцій та інших емісійних цінних паперів (облігацій, іпотечних облігацій, похідних цінних паперів тощо), а також видачу неемісійних цінних паперів (ощадних (депозитних) сертифікатів, векселів тощо). Розміщення емісійних цінних паперів здійснюється шляхом публічного (крім акцій Банку) або приватного розміщення. Неемісійні цінні папери видаються відповідно до законодавства.

84. Рішення про розміщення акцій Банку приймається виключно вищим органом.

85. Під час розміщення додаткових акцій Банком з набувачем укладається цивільно-правовий договір на придбання акцій.

86. Акції повинні бути оплачені в повному обсязі до моменту затвердження правлінням результатів розміщення акцій додаткового випуску та звіту про результати їх розміщення, якщо інше не визначено законодавством.

87. Наслідки несплати акцій набувачем визначаються відповідно до законодавства.

88. Банк може розміщувати облігації на суму, яка не перевищує трикратного розміру власного капіталу або розміру забезпечення, що надається Банку з цією метою третіми особами, і тільки після повної сплати статутного капіталу.

89. Не допускається розміщення облігацій для формування і поповнення статутного капіталу Банку, а також покриття збитків від провадження господарської діяльності шляхом зарахування доходу від продажу облігацій як результату поточної господарської діяльності.

90. Оплата цінних паперів здійснюється грошовими коштами (з урахуванням положень пункту 55 цього Статуту).

91. Під час розміщення цінних паперів право власності на них виникає у набувача в порядку та строки, що встановлені договором та законодавством про депозитарну систему України.

92. Банк не може придбавати власні акції, що розміщуються, надавати кредити прямо чи опосередковано для придбання власних цінних паперів, акцій інших банків та надавати субординований борг банкам або надавати поруку за кредитами, наданими третьою особою для придбання акцій Банку.

Ресурси Банку

93. Ресурси Банку складаються із власних та залучених коштів у національній та іноземній валюті.

94. Банк на договірних засадах має право отримувати кредити в Національному банку, інших банках та фінансових установах, включаючи міжнародні фінансові установи.

95. Банк здійснює активні операції у межах наявних власних та залучених ресурсів.

Захист інтересів клієнтів, охорона працівників і майна Банку, збереження банківської таємниці

96. Банк розробляє та здійснює заходи для правового захисту своїх інтересів, фінансової, господарської, інформаційної безпеки та охорони свого майна з урахуванням вимог, визначених законодавством.

97. Звернення стягнення на власні кошти та майно Банку, кошти та інші цінності фізичних або юридичних осіб, що перебувають в Банку, накладення арешту на майно або кошти Банку, що перебувають на його рахунках, а так само накладення арешту на кошти та інші цінності фізичних або юридичних осіб, що перебувають в Банку, та звільнення майна або коштів з-під арешту здійснюється згідно із законодавством.

98. З метою забезпечення захисту клієнтів, працівників, відвідувачів, цінностей та майна від протиправних посягань в установах Банку за рішенням правління відповідно до нормативно-правових актів Національного банку та інших актів законодавства організовується охорона, у тому числі відомча, залежно від її категорії, встановленої Національним банком.

99. Банк забезпечує збереження банківської таємниці усіма його працівниками відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» та інших нормативно-правових актів.

100. Керівники та працівники Банку зобов'язані не розголошувати та не використовувати з вигодою для себе чи для третіх осіб конфіденційну інформацію, яка стала відома їм під час виконання службових обов'язків.

101. Керівники та працівники Банку під час вступу на посаду підписують зобов'язання про збереження банківської та комерційної таємниці.

102. Особи, винні в порушенні порядку розкриття та використання банківської та комерційної таємниці, несуть відповідальність згідно із законодавством.

103. Вищий орган має право отримувати будь-яку інформацію про фінансово-господарську діяльність Банку, необхідну для здійснення його повноважень, з урахуванням положень Закону України «Про банки і банківську діяльність» щодо банківської таємниці.

Члени наглядової ради Банку (далі — наглядова рада) мають право отримувати будь-яку інформацію про Банк (у тому числі інформацію, що становить банківську таємницю) з урахуванням положень Закону України «Про банки і банківську діяльність» щодо банківської таємниці та положення про наглядову раду.

104. Банк подає інформацію, що містить банківську таємницю, також Мініфін у обсязі, необхідному для проведення моніторингу діяльності Банку та стану виконання стратегії розвитку Банку.

Структура управління Банком.

Органи управління та контролю Банку.

105. Структура управління Банком включає органи управління та контролю Банку.

106. Органами управління Банку є:

вищий орган — Кабінет Міністрів України, який здійснює управління корпоративними правами держави в Банку та виконує функції вищого органу управління Банку;

наглядова рада — колегіальний орган управління Банку, що в межах своєї компетенції здійснює управління Банком та контролює і регулює діяльність правління з метою виконання стратегії розвитку Банку. Наглядова рада не бере участі у поточному управлінні Банком;

правління — виконавчий орган, що здійснює поточне управління його діяльністю.

107. Розподіл функцій між органами управління Банку має забезпечувати ефективну систему управління та внутрішнього контролю.

108. Члени наглядової ради та правління несуть відповідальність за діяльність Банку в межах своїх повноважень.

109. Члени наглядової ради та правління, керівник підрозділу внутрішнього аудиту, інші керівники Банку повинні відповідати вимогам Закону України «Про банки і банківську діяльність», інших законодавчих актів, у тому числі нормативно-правовим актам Національного банку щодо професійної придатності та ділової репутації.

Компетенція вищого органу

110. До виключної компетенції вищого органу належить прийняття рішень щодо:

1) визначення основних (стратегічних) напрямів діяльності Банку та затвердження звітів про їх виконання;

2) схвалення стратегії розвитку Банку, затвердженої наглядовою радою;

3) внесення змін до статуту Банку;

4) збільшення або зменшення статутного капіталу Банку;

5) призначення та припинення повноважень членів наглядової ради в порядку та з урахуванням особливостей, передбачених статтею 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність»;

6) затвердження умов цивільно-правових договорів, що укладаються з членами наглядової ради, обрання особи, уповноваженої на підписання цивільно-правових договорів з членами наглядової ради;

7) встановлення розміру винагороди членів наглядової ради, в тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат;

8) затвердження положення про винагороду членів наглядової ради, вимоги до якого встановлюються Національним банком;

9) затвердження звіту про винагороду членів наглядової ради, вимоги до якого встановлюються Національним банком;

10) затвердження річного звіту Банку;

11) затвердження заходів за результатами розгляду звіту наглядової ради, в тому числі про виконання стратегії розвитку Банку;

12) покриття збитків та розподілу прибутку;

13) затвердження розміру річних дивідендів;

14) затвердження положення про наглядову раду;

15) зміни типу акціонерного товариства, у формі якого існує Банк;

16) емісії акцій, їх дроблення або консолідації;

17) викупу Банком акцій власної емісії;

18) анулювання або продажу викуплених акцій Банку;

19) реорганізації Банку, обрання комісії з реорганізації Банку;

20) ліквідації Банку, обрання комісії з припинення (ліквідаційної комісії, ліквідатора) Банку, затвердження ліквідаційного балансу;

21) встановлення критеріїв відбору зовнішнього аудитора Банку;

22) надання згоди на вчинення значного правочину відповідно до законодавства за поданням наглядової ради, якщо ринкова вартість майна, робіт або послуг, що є предметом такого правочину, перевищує 25 відсотків вартості активів Банку за даними останньої річної фінансової звітності Банку;

23) надання згоди на вчинення правочину, щодо вчинення якого є заінтересованість, у випадках та порядку, що встановлені Законом України «Про акціонерні товариства», з урахуванням положень статті 52 Закону України «Про банки і банківську діяльність»;

111. Повноваження з вирішення питань, що належать до виключної компетенції вищого органу, не можуть бути передані іншим органам управління Банку.

112. Вищий орган не має права приймати рішення з питань діяльності Банку, що не належать до його виключної компетенції.

113. Вищий орган не бере участі в поточному управлінні Банком.

Склад та компетенція наглядової ради

114. Наглядова рада є колегіальним органом управління, що в межах своєї компетенції здійснює управління Банком, а також контролює та регулює діяльність правління з метою виконання стратегії розвитку Банку. Наглядова рада здійснює захист прав вкладників, кредиторів та держави як акціонера Банку. Наглядова рада не бере участі в поточному управлінні Банком.

Наглядова рада не здійснює затвердження нормативних документів Банку щодо надання банківських та фінансових послуг, провадження інших видів діяльності, не забороненої для банків, що належать до поточної діяльності Банку, а також пов'язаних із забезпеченням провадження такої діяльності (за ви-

нятком нормативних документів Банку, затвердження яких належить до виключної компетенції наглядової ради відповідно до Статуту).

115. Наглядова рада складається з дев'яти членів, з яких шість членів є незалежними, а три члени є представниками держави.

116. Один представник держави у наглядовій раді призначається вищим органом за поданням Президента України, один — за поданням Кабінету Міністрів України та один — за поданням профільного Комітету Верховної Ради України, до предметів відання якого належать питання банківської діяльності.

117. Незалежні члени наглядової ради призначаються вищим органом з дотриманням вимог та у порядку, що визначені Законом України «Про банки і банківську діяльність».

118. Члени наглядової ради повинні відповідати вимогам, установленим Законом України «Про банки і банківську діяльність». Не допускається призначення особи на посаду члена наглядової ради, якщо таке призначення може призвести до конфлікту інтересів. Не може бути членом наглядової ради особа, яка має непогашену або не зняту в установленому законодавством порядку судимість та/або яка піддавалася адміністративному стягненню за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією.

119. До виключної компетенції наглядової ради належить прийняття рішень щодо:

1) затвердження стратегії розвитку Банку відповідно до основних напрямів діяльності, визначених вищим органом;

2) затвердження бюджету Банку, в тому числі бюджету підрозділу внутрішнього аудиту, та бізнес-плану розвитку Банку;

3) визначення і затвердження стратегії та політики управління ризиками, процедури управління ними, а також переліку ризиків, їх граничних розмірів;

4) забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю Банку та контролю за її ефективністю;

5) контролю за ефективністю функціонування системи управління ризиками;

6) затвердження плану відновлення діяльності Банку;

7) визначення джерел капіталізації та іншого фінансування Банку;

8) визначення кредитної політики Банку;

9) визначення організаційної структури Банку, в тому числі підрозділу внутрішнього аудиту;

10) затвердження внутрішніх положень, що регламентують діяльність структурних підрозділів та Банку;

11) призначення і звільнення, підтвердження повноважень голови, заступників та членів правління, керівника підрозділу внутрішнього аудиту;

12) встановлення порядку конкурсного відбору кандидатів на посади голови правління та інших членів правління;

13) здійснення контролю за діяльністю правління, внесення пропозицій щодо її вдосконалення;

14) визначення порядку роботи та планів підрозділу внутрішнього аудиту і контроль за його діяльністю;

15) визначення аудиторської фірми для проведення зовнішнього аудиту, затвердження умов договору, що укладається з нею, встановлення розміру оплати послуг;

16) контролю за усуненням недоліків, виявлених Національним банком та іншими органами державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Банку, підрозділом внутрішнього аудиту та аудиторською фірмою, за результатами проведення зовнішнього аудиту;

17) утворення дочірніх підприємств та участі в них, їх реорганізації та ліквідації, утворення відокремлених підрозділів Банку, затвердження їх статутів і положень;

18) створення недержавного пенсійного фонду, затвердження його статуту та внесення змін і доповнень до нього або щодо приєднання Банку до створеного недержавного пенсійного фонду;

19) затвердження умов цивільно-правових, трудових договорів, що укладаються з головою правління, його заступниками, членами правління та працівниками підрозділу внутрішнього аудиту, затвердження змін до них, встановлення розміру їх винагороди, у тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат;

20) своєчасного надання (опублікування) Банком достовірної інформації про його діяльність відповідно до законодавства;

21) звернення до Мініфін з пропозицією внесення на розгляд вищого органу питань, які належать до його компетенції;

22) розміщення Банком цінних паперів, крім акцій;

23) викупу розміщених Банком цінних паперів, крім акцій;

24) прийняття рішення на вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить від 10 до 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Банку. У разі коли таке рішення не прийняте, — винесення зазначеного питання на розгляд вищого органу;

25) прийняття рішення (надання згоди) щодо прощення частини боргу, продажу/відступлення прав вимоги за ціною, нижчою балансової вартості активу, яка складається із заборгованості за основним боргом, нарахованих процентних доходів, неспланих комісій, штрафів, пені, з метою врегулювання грошових зобов'язань за кредитними договорами, іншими договорами чи документами, а також пов'язаних з ними активів, у тому числі прав вимоги, та/або інших майнових прав за договорами забезпечення, укладеними Банком у рамках відповідної банківської активної операції; затвердження порядку та умов застосування Банком зазначених у цьому підпункті механізмів;

26) надання згоди на вчинення правочину, щодо якого є заінтересованість, у випадках і порядку, встановлених Законом України «Про акціонерні товариства», з урахуванням положень статті 52 Закону України «Про банки і банківську діяльність»;

27) обрання (заміну) депозитарної та/або клірингової установи та затвердження умов договору, що укладається з нею, встановлення розміру оплати послуг;

28) затвердження порядку здійснення операцій із пов'язаними з Банком особами;

29) затвердження положення про правління;

30) розгляд звіту правління та затвердження заходів за результатами його розгляду;

31) розгляд висновків зовнішнього та внутрішнього аудиту Банку та затвердження заходів за результатами їх розгляду;

32) затвердження принципів (кодексу) корпоративного управління Банку;

33) утворення комітетів наглядової ради та затвердження положень про них;

34) затвердження ринкової вартості майна у випадках, передбачених законодавством;

35) обрання оцінювача майна Банку та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг;

36) створення та/або участі в будь-яких юридичних особах, крім юридичних осіб, статутом яких передбачена повна відповідальність його власників, вирішення питань про їх реорганізацію та ліквідацію, а також щодо виходу із складу засновників або учасників юридичних осіб чи продажу їх корпоративних прав (акцій, часток, паїв);

37) утворення благодійних або інших неприбуткових організацій, спілок чи асоціацій, інших прибуткових та неприбуткових об'єднань або участі Банку в них та вступу Банку до їх складу;

38) спільного з іншими банками створення неприбуткових спілок чи асоціацій з метою захисту та представлення інтересів учасників, розвитку міжрегіональних та міжнародних зв'язків, забезпечення наукового та інформаційного обміну і професійних інтересів, розроблення рекомендацій щодо банківської діяльності;

39) створення (у тому числі шляхом придбання) дочірніх банків, філій і представництв на території інших держав після отримання дозволу Національного банку, їх реорганізації та ліквідації;

40) здійснення інвестування у статутні капітали юридичних осіб, крім випадків отримання у власність акцій, часток, паїв у зв'язку з реалізацією права заставодержателя;

41) встановлення лімітів, а саме:

ліміту повноважень правління на списання за рахунок резерву для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями заборгованості (дебіторської заборгованості, заборгованості за цінними паперами та іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами, заборгованості за кредитними операціями, заборгованості за коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках в інших банках), а також іншої дебіторської заборгованості, що відповідно до законодавства є безнадійною;

встановлення граничних сум проведення активних операцій;

ДОКУМЕНТИ

42) укладення Банком договорів добровільного страхування відповідальності керівників Банку та затвердження умов таких договорів;

43) виконання інших функцій, віднесених законодавством, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку, до виключної компетенції наглядової ради.

120. Крім питань, що віднесені до виключної компетенції наглядової ради згідно з пунктом 119 цього Статуту, до її компетенції належить:

прийняття рішень щодо реорганізації та ліквідації (закриття, припинення) відокремлених підрозділів (філій, відділень і представництв тощо) Банку, затвердження відповідних змін до положень про них;

розгляд інших питань, винесених на розгляд наглядової ради головною наглядової ради та її членами, правлінням.

Наглядова рада на підставі прийнятого нею рішення має право передавати вирішення зазначених у цьому пункті питань, які не належать до її виключної компетенції, комітетам наглядової ради, правлінням, комітетам правління.

121. Питання, що належать до виключної компетенції наглядової ради, не можуть вирішуватися іншими органами управління Банку, крім винесення на розгляд вищого органу питання щодо надання згоди на вчинення значного правочину відповідно до підпункту 24 пункту 119 цього Статуту та тих питань, які рішенням наглядової ради передані комітетам наглядової ради, правлінням, комітетам правління для прийняття ними рішень.

122. Після визначення вищим органом основних (стратегічних) напрямів діяльності Банку наглядова рада повинна забезпечити розроблення стратегії розвитку Банку, затвердити її і передати Мінфіну для внесення на розгляд вищого органу відповідно до пункту 11 цього Статуту.

Стратегія розвитку Банку передбачає досягнення визначених вищим органом основних (стратегічних) напрямів діяльності Банку та містить очікувані показники результатів діяльності Банку. Стратегія розвитку Банку повинна бути спрямована на збільшення ринкової вартості Банку в довгостроковій перспективі з урахуванням ринкових умов.

Вищий орган відмовляє у схваленні стратегії розвитку Банку в разі невідповідності стратегії визначеним вищим органом основним (стратегічним) напрямам діяльності Банку або наявності суттєвих недоліків, що можуть перешкодити ефективному виконанню стратегії.

У разі несхвалення стратегії розвитку Банку вищий орган повертає її наглядовій раді на доопрацювання із зазначенням конкретних зауважень та заперечень. У разі повторного несхвалення стратегії розвитку Банку вищий орган має право припинити повноваження всього складу наглядової ради, при цьому підстави несхвалення стратегії розвитку Банку повинні бути опубліковані вищим органом.

123. Строк повноважень наглядової ради становить три роки.

124. У разі коли після закінчення строку повноважень наглядової ради вищим органом не прийнято рішення про призначення нового складу наглядової ради, наглядова рада продовжує виконувати свої повноваження до призначення її нового складу.

125. Особа не може займати посаду члена наглядової ради більше ніж два строки підряд.

126. З членами наглядової ради укладаються цивільно-правові договори, якими передбачаються права, обов'язки та умови роботи членів наглядової ради, у тому числі розмір винагород.

127. Розмір винагороди членів наглядової ради, у тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат, встановлюється вищим органом відповідно до вимог Закону України »Про банки і банківську діяльність». Витрати на оплату роботи членів наглядової ради несе Банк.

128. Порядок формування, персональний склад наглядової ради, припинення повноважень членів наглядової ради визначаються згідно із законодавством.

129. У своїй діяльності наглядова рада керується Законом України «Про банки і банківську діяльність», іншими актами законодавства, цим Статутом та положенням про неї.

130. Наглядову раду очолює голова, який обирається наглядовою радою з числа її незалежних членів.

131. Засідання наглядової ради є правоможним, якщо на ньому присутні не менше шести її членів.

132. Рішення наглядової ради приймаються простою більшістю голосів членів, які присутні на засіданні та мають право голосу, крім прийняття рішення відповідно до підпункту 24 пункту 119, яке приймається не менше ніж трьома чвертями голосів членів наглядової ради, які беруть участь у засіданні.

133. Засідання наглядової ради проводиться у формі спільної присутності членів наглядової ради для обговорення питань порядку денного та голосування. Спільна присутність включає можливість участі членів наглядової ради у засіданні за допомогою засобів дистанційного зв'язку, які забезпечують всім учасникам можливість чути один одного, спілкуватися між собою та ідентифікувати результати голосування, за умови технічного забезпечення захисту інформації з обмеженим доступом.

134. Рішення наглядової ради може бути прийняте також методом опитування членів наглядової ради без проведення засідання шляхом погодження у письмовій формі питань, включених до порядку денного. Процедура проведення опитування здійснюється у порядку, встановленому в положенні про наглядову раду.

135. Внутрішні питання організації діяльності наглядової ради, порядок скликання і проведення засідань, голосування, прийняття та оформлення рішень, а також питання діловодства визначаються положенням про наглядову раду. Рішення наглядової ради є обов'язковими до виконання.

136. Члени наглядової ради самостійно і на власний розсуд приймають рішення щодо голосування з усіх питань порядку денного засідання наглядової ради. Незалежні члени і представники держави у наглядовій раді мають рівні права та обов'язки, крім випадків, визначених Законом України «Про банки і банківську діяльність».

137. Члени наглядової ради повинні сумлінно виконувати покладені на них обов'язки, діяти в інтересах Банку та уникати конфлікту інтересів.

138. Члени наглядової ради несуть згідно із законодавством відповідальність за захист інтересів держави і Банку, збереження банківської таємниці та іншої інформації з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку із здійсненням своїх повноважень.

139. Наглядова рада в обов'язковому порядку утворює комітет з питань аудиту, комітет з питань ризиків і комітет з питань призначень та винагород посадовим особам.

140. Комітети наглядової ради з питань ризиків і з питань призначень та винагород посадовим особам очолюють незалежні члени наглядової ради. Більшість членів зазначених комітетів повинні становити незалежні члени наглядової ради.

141. Комітет наглядової ради з питань аудиту складається виключно з незалежних членів наглядової ради.

142. Наглядова рада може утворювати також інші комітети та делегувати їм частину функцій з управління ризиками, якщо це передбачено нормативно-правовими актами Національного банку. При цьому наглядова рада залишається відповідальною за загальне управління ризиками та забезпечує контроль за виконанням делегованих нею функцій.

143. Порядок утворення і діяльності комітетів наглядової ради визначається положенням про наглядову раду та положеннями про її комітети.

144. Комітети наглядової ради попередньо вивчають і готують до розгляду на засіданні наглядової ради питання, що належать до її компетенції.

145. Функціонування комітету наглядової ради забезпечує секретар комітету. Секретарем комітету може бути корпоративний секретар або працівник служби корпоративного секретаря, обраний комітетом за пропозицією корпоративного секретаря у порядку, передбаченому положенням про наглядову раду.

146. Повноваження члена наглядової ради можуть бути припинені достроково виключно з підстав та у порядку, визначених Законом України «Про банки і банківську діяльність».

147. У разі дострокового припинення повноважень представника держави у наглядовій раді, призначеного за поданням Президента України, Кабінету Міністрів України або профільного Комітету Верховної Ради України, до предметів відання якого належать питання банківської діяльності, відповідний суб'єкт подання протягом одного місяця вносить подання на нового представника держави у наглядовій раді.

148. Вищий орган має право у будь-який час тимчасово відсторонити на строк не більше шести місяців члена наглядової ради від здійснення його повноважень відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність».

149. Вищий орган має право достроково припинити повноваження всього складу наглядової ради у разі:

невиконання стратегії та/або бізнес-плану розвитку Банку, що підтверджується результатами щорічного оцінювання досягнення визначених вищим органом показників (результатів) діяльності Банку;

повторного несхвалення вищим органом стратегії розвитку Банку, затвердженої наглядовою радою.

150. Наглядова рада за пропозицією голови наглядової ради в установленому порядку має право обрати корпоративного секретаря. Корпоративний секретар є особою, яка відповідає за взаємодію Банку з вищим органом, зокрема шляхом забезпечення внесення Мінфіну рішення наглядової ради, прийнятого відповідно до підпункту 21 пункту 119, що потребує прийняття рішення вищого органу, а також забезпечення надання інформації про діяльність Банку. Для забезпечення діяльності та реалізації функцій корпоративного секретаря у Банку утворюється служба корпоративного секретаря.

Склад та компетенція правління

151. Виконавчим органом Банку, що здійснює поточне управління діяльністю Банку, є правління.

152. Голова, його заступники та члени правління призначаються на посаду та звільняються з посади наглядовою радою за пропозицією комітету наглядової ради з питань призначень та винагород посадовим особам.

153. Кандидати на посади голови, заступників голови та членів правління визначаються на умовах конкурсного відбору, в тому числі з працівників Банку, в порядку, встановленому наглядовою радою.

154. Голова, його заступники та члени правління повинні сумлінно виконувати покладені на них обов'язки, діяти в інтересах та на користь Банку, клієнтів Банку, уникати конфлікту інтересів та ставити інтереси Банку вище власних.

155. Голова, його заступники та члени правління повинні відповідати вимогам Закону України «Про банки і банківську діяльність» та нормативно-правових актів Національного банку щодо професійної придатності та ділової репутації.

156. Повноваження голови, його заступників та членів правління припиняються за рішенням наглядової ради. Підстави припинення повноважень голови, його заступників та/або члена правління, у тому числі дострокового припинення, визначаються законодавством та умовами контрактів, укладених з головою, його заступниками та/або членами правління.

157. Правління здійснює керівництво оперативною (поточною) діяльністю Банку, формування фондів і несе відповідальність за ефективність його роботи згідно з цим Статутом та положенням про правління.

158. Правління діє від імені Банку відповідно до компетенції, передбаченої законодавством та цим Статутом, на підставі положення, що затверджується наглядовою радою.

159. Правління підзвітне і підконтрольне наглядовій раді та забезпечує виконання її рішень.

160. Строк повноважень правління становить п'ять років.

Якщо після закінчення строку повноважень голови правління, його заступників, членів правління наглядовою радою не прийнято рішення про призначення осіб до складу правління, то перебування на посаді та повноваження призначених раніше голови правління, його заступників, членів правління продовжуються до вступу на посаду новопризначених наглядовою радою голови правління, його заступників, членів правління.

161. Правління очолює голова правління, який керує роботою правління та має право представляти Банк без доручення.

162. Голова правління має право брати участь у засіданнях наглядової ради з правом дорадчого голосу. Голова правління не може очолювати структурні підрозділи Банку.

163. До складу правління входять голова правління, заступники (перші заступники) голови за посадою та інші члени правління. Кількісний склад правління становить не менше восьми осіб.

164. Національний банк у встановленому ним порядку погоджує призначення на посади голови, його заступників та членів правління.

165. Голова правління та головний бухгалтер Банку вступають на посаду після їх погодження Національним банком.

166. До компетенції правління належить вирішення всіх питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю Банку, крім питань, що належать до виключної компетенції вищого органу та наглядової ради.

167. Правління приймає рішення щодо:

1) організації виконання рішень вищого органу та наглядової ради;

2) винесення на розгляд наглядової ради питань, які відповідно до законодавства та цього Статуту підлягають розгляду та вирішенню наглядовою радою, підготовки відповідних матеріалів та пропозицій, а також проектів документів з таких питань;

3) розгляду проектів документів Банку, затвердження яких належить до компетенції наглядової ради;

4) підготовки для затвердження наглядовою радою бюджету Банку, в тому числі бюджету підрозділу внутрішнього аудиту, та бізнес-плану розвитку Банку;

5) затвердження та коригування бюджетів структурних підрозділів Банку (за винятком підрозділу внутрішнього аудиту) та планових балансів структурних підрозділів Банку в межах, затверджених наглядовою радою бюджету Банку, та бізнес-плану розвитку Банку;

6) реалізації стратегії розвитку Банку, затвердженої наглядовою радою та схваленої вищим органом, і бізнес-плану розвитку Банку;

7) визначення форми та встановлення порядку моніторингу діяльності Банку;

8) реалізації стратегії та політики управління ризиками, затвердженої наглядовою радою, забезпечення впровадження процедур виявлення, оцінки, контролю та моніторингу ризиків;

9) забезпечення безпеки інформаційних систем Банку і систем, що застосовуються для зберігання активів клієнтів;

10) інформування наглядової ради про показники діяльності Банку, виявлені порушення законодавства, нормативних документів Банку та про будь-яке погіршення фінансового стану Банку або про загрозу такого погіршення, про рівень ризиків, що виникають у ході діяльності Банку;

11) визначення заходів та забезпечення їх здійснення щодо усунення недоліків, виявлених Національним банком та іншими органами державної влади та управління, які відповідно до їх компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Банку, підрозділом внутрішнього аудиту, а також аудиторською фірмою за результатами проведення зовнішнього аудиту;

12) організації діяльності Банку, у тому числі господарської, обліку та звітності, системи внутрішнього контролю відповідно до рішення наглядової ради, у тому числі внутрішньобанківського контролю за автоматизацією банківських процесів (операцій);

13) питань оперативної діяльності Банку та його структурних підрозділів;

14) організації, координації та керівництва роботою структурних підрозділів центрального апарату Банку, філій, відділень, представництв, дочірніх підприємств та здійснення контролю за виконанням покладених на них завдань;

15) виконання рішень наглядової ради про створення відокремлених підрозділів Банку;

16) затвердження нормативних документів Банку: затвердження яких належить до компетенції правління відповідно до законодавства;

що до надання банківських та фінансових послуг, провадження іншої не забороненої для банків діяльності, що належить до поточної діяльності Банку, а також пов'язаних із забезпеченням провадження такої діяльності, крім тих, що належать до виключної компетенції наглядової ради та компетенції голови правління відповідно до Статуту Банку;

винесених на затвердження правління головою правління;

якими регулюється діяльність Банку і які рішенням наглядової ради передані на затвердження правління;

17) забезпечення підготовки та попереднього розгляду внутрішніх положень, що регламентують діяльність структурних підрозділів Банку, які відповідно до законодавства та цього Статуту затверджуються наглядовою радою, для їх винесення на затвердження наглядовою радою;

18) забезпечення запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення відповідно до законодавства, затвердження програми здійснення внутрішнього контролю з метою протидії легалізації (відмиванню) грошей, отриманих злочинним шляхом;

19) формування визначеної наглядовою радою організаційної структури Банку, затвердження змін з організації виробництва і роботи структурних підрозділів Банку;

20) організації здійснення контролю за дотриманням законодавства працівниками Банку;

21) списання за рахунок резерву для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями заборгованості (дебіторської заборгованості, заборгованості за цінними паперами та іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами, заборгованості за кредитними операціями, заборгованості за коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках в інших банках), а також іншої дебіторської заборгованості, що відповідно до законодавства є безнадійною, з дотриманням ліміту повноважень правління на прийняття таких рішень, якщо такий ліміт встановлено наглядовою радою;

22) використання коштів резервного фонду на підставі рішення вищого органу;

23) отримання або надання згоди на отримання у власність майна (у тому числі об'єктів нерухомості, акцій, часток, паїв) в рахунок погашення заборгованості, у зв'язку з реалізацією права заставодержателя;

24) прийняття рішень (надання дозволів) на реалізацію прав Банку як заставодержателя щодо продажу майна, що перебуває в заставі Банку, з метою погашення заборгованості перед Банком, а також надання дозволів на продаж або списання заставленого майна, яке було прийнято на баланс Банку в рахунок погашення заборгованості за кредитами та іншими активними операціями з метою погашення заборгованості перед Банком;

25) звернення до наглядової ради з прийняття рішення або надання згоди на вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить від 10 до 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Банку;

26) звернення до наглядової ради з прийняття рішення вищим органом щодо вчинення значного правочину або надання згоди на його вчинення, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить від 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Банку;

27) звернення до наглядової ради з прийняття рішення або надання згоди на прощення частини боргу, продажу/відступлення прав вимоги за ціною, нижчою балансової вартості активу, яка складається із заборгованості за основним боргом, нарахованих процентних доходів, несплачених комісій, штрафів, пені, з метою врегулювання грошових зобов'язань за кредитними договорами, іншими договорами чи документами, а також пов'язаних з ними активів, у тому числі прав вимоги, та/або інших майнових прав за договорами забезпечення, укладеними Банком в рамках відповідної банківської активної операції;

28) звернення до наглядової ради та /або вищого органу стосовно прийняття рішення або надання згоди на вчинення правочину, щодо якого є заінтересованість, відповідно до їх повноважень, визначених законодавством;

29) надання згоди на вчинення кожного окремого правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить до 10 відсотків (включно) вартості активів Банку за даними останньої річної фінансової звітності Банку;

30) проведення моніторингу ефективності функціонування системи внутрішнього контролю на регулярній основі, забезпечення підготовки щоквартальних звітів з питань оцінки стану функціонування системи внутрішнього контролю для надання наглядовій раді;

31) підготовки звітів правління для наглядової ради щодо виконання основних (стратегічних) напрямів діяльності Банку, стратегії (стратегічного плану) розвитку Банку, виконання бюджету Банку, бізнес-плану розвитку Банку, програм капіталізації, планів реструктуризації відповідно до порядку та у строки, що визначені наглядовою радою;

32) здійснення заохочення працівників Банку та проведення заохочувальних та інших виплат;

33) надання благодійної допомоги;

34) розгляду матеріалів ревізій та перевірок філій, відділень, представництв та дочірніх підприємств Банку, звітів їх керівників і прийняття за результатами розгляду відповідних рішень;

35) визначення порядку найму і звільнення працівників, форми, системи, порядку оплати праці відповідно до законодавства, крім тих, призначення, звільнення і оплата праці яких належить до компетенції наглядової ради;

36) призначення на посаду та звільнення з посади керівників філій, представництв, структурних підрозділів центрального апарату Банку та інших керівників згідно із затвердженою правлінням номенклатурою, а також керівників дочірніх підприємств та дочірніх банків, крім тих, призначення яких здійснює наглядова рада;

37) встановлення порядку призначення на посаду та звільнення з посади керівників територіально відокремлених безбалансових відділень Банку;

38) утворення постійно діючих робочих органів (комітетів, комісій), яким у разі потреби можуть бути делеговані окремі повноваження правління, та затвердження положень про такі робочі органи;

39) затвердження порядку встановлення процентних ставок за активними і пасивними операціями, розмірів комісійних та інших винагород за послуги та/або встановлення таких процентних ставок, розмірів комісійних та інших винагород;

40) затвердження облікової політики Банку;

41) встановлення порядку списання та вибуття морально застарілого та непридатного для подальшого використання обладнання і транспортних засобів, а також основних засобів і нематеріальних активів;

42) визначення переліків відомостей, що становлять службову інформацію, банківську, комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність Банку, встановлення порядку їх використання та охорони;

43) забезпечення своєчасного оприлюднення (розміщення на веб-сайті Банку або в інший спосіб, визначений законодавством) згідно з рішенням наглядової ради достовірної інформації щодо діяльності Банку відповідно до законодавства;

44) передачі з урахуванням вимог законодавства та підпунктів 25 і 26 цього пункту майна Банку в заставу для забезпечення власних зобов'язань;

45) затвердження символіки Банку;

46) розгляду річної фінансової звітності/консолідованої річної фінансової звітності Банку разом із висновками зовнішнього аудиту та винесення їх на розгляд наглядової ради;

47) надання наглядовій раді пропозицій щодо внесення змін та доповнень до цього Статуту;

48) забезпечення виконання рішення вищого органу про збільшення статутного капіталу Банку шляхом прийняття рішень про:

визначення (затвердження) ціни розміщення акцій у процесі емісії;

дострокове закінчення розміщення у процесі емісії акцій (у разі коли на запланований обсяг акцій укладено договори з першими власниками та акції повністю оплачені);

затвердження результатів емісії акцій;

затвердження звіту про результати емісії акцій;

49) вирішення інших питань, пов'язаних з управлінням поточною діяльністю Банку, питань, повноваження щодо яких передані йому наглядовою радою, питань, винесених на розгляд правління за рішенням голови правління, крім питань, що належать до виключної компетенції вищого органу та наглядової ради.

168. Правління діє у межах своїх повноважень відповідно до законодавства та Статуту Банку.

169. Порядок скликання і проведення засідань, прийняття і оформлення рішень правління визначаються положенням про правління.

170. Засідання правління проводяться у разі потреби, але не рідше одного разу на місяць.

171. Правління має право приймати рішення, якщо на його засіданні присутні не менш як дві третини його членів від фактично призначеного складу правління.

172. Рішення правління приймається простою більшістю голосів членів правління, які беруть участь у засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні правління.

173. Засідання правління оформлюються протоколами.

174. Рішення правління приводяться в дію постановами, наказами та розпорядженнями Банку і мають обов'язковий до виконання характер.

Голова правління

175. Голова правління:

1) очолює правління, здійснює керівництво його діяльністю і несе персональну відповідальність за організацію виконання покладених на правління завдань;

2) діє без довіреності від імені Банку, представляє інтереси Банку в усіх органах державної влади, органах місцевого самоврядування, юридичних особах як в Україні, так і за її межами;

3) розпоряджається майном та коштами Банку відповідно до законодавства та цього Статуту;

ДОКУМЕНТИ

4) розподіляє обов'язки між заступниками (першими заступниками) голови правління та іншими членами правління, визначає їх функціональні обов'язки і повноваження і має право у межах своїх повноважень, визначених цим Статутом, делегувати окремі повноваження посадовим особам Банку;

5) видає довіреності від імені Банку;

6) укладає та підписує від імені Банку договори (угоди, контракти), в тому числі зовнішньоекономічні, інші правовичини та документи, укладає від імені адміністрації Банку колективний договір, підписує від імені Банку позовні заяви, має право встановлювати інший порядок підписання договорів (угод, контрактів) та інших зобов'язань і документів від імені Банку;

7) видає накази та розпорядження у межах повноважень, визначених цим Статутом та законодавством;

8) забезпечує охорону державної таємниці в Банку відповідно до вимог режиму секретності;

9) затверджує:

нормативні і методичні документи Банку, повноваження щодо затвердження яких належать до компетенції голови правління відповідно до законодавства;

методичні документи Банку та нормативні документи Банку, що регламентують послідовність, строки вчинення дій, взаємодію структурних підрозділів Банку, якщо інше не передбачено законодавством;

за дорученням правління нормативні і методичні документи Банку, в тому числі такі, що містяться у нормативних документах Банку, затверджених правлінням;

10) затверджує штатний розпис центрального апарату Банку;

11) приймає рішення про надання матеріальної допомоги працівникам Банку;

12) призначає на посаду та звільняє з посади працівників Банку, крім тих, призначення і звільнення яких належить до компетенції наглядової ради та правління, встановлює таким працівникам посадові оклади, надбавки, застосовує заходи матеріального заохочення, а у разі потреби притягує їх до дисциплінарної та/або матеріальної відповідальності, має право покласти виконання значущих повноважень у повному обсязі чи частково на заступника голови правління (першого заступника голови правління) шляхом видання відповідного наказу;

13) приймає рішення щодо вчинення правочинів на відчуження майна Банку відповідно до законодавства на суму до 5 відсотків (включно) розміру статутного капіталу, крім правочинів, щодо вчинення яких є заінтересованість;

14) підписує Статут, зміни до нього, затверджені відповідними актами Кабінету Міністрів України як вищим органом, для вчинення реєстраційних дій;

15) підписує документи, необхідні для реєстрації випусків акцій Банку у разі прийняття вищим органом рішень про збільшення статутного капіталу Банку;

16) здійснює інші повноваження від імені Банку.

176. Голова правління виконує також інші функції за дорученням вищого органу, наглядової ради та правління.

177. У разі тимчасової неможливості здійснення головою правління своїх повноважень його повноваження здійснює один із заступників (перших заступників) голови правління.

Рамкова угода

178. Між Банком та Кабінетом Міністрів України може укладатися рамкова угода про взаємодію, якою врегулюються питання взаємодії між Банком, Кабінетом Міністрів України та Мінфіном. Від імені Банку рамкову угоду про взаємодію підписують голова наглядової ради та голова правління. Рамкова угода про взаємодію підлягає опублікуванню на веб-сайтах Банку та Мінфіну.

179. Мінфін відповідно до закону має право отримувати будь-яку інформацію про фінансово-господарську діяльність Банку, в тому числі інформацію, що становить банківську таємницю, необхідну для проведення моніторингу діяльності Банку та стану виконання стратегії розвитку Банку, в тому числі досягнення визначених вищим органом показників (результатів) діяльності Банку.

Організаційна структура Банку

180. Організаційна структура Банку будується за принципом централізації з вертикальним підпорядкуванням і складається з:

центрального апарату;

філій Банку, що виділені на окремий баланс;

відділень Банку — територіально відокремлених безбалансових відділень; представництв Банку (у разі їх відкриття).

181. Філії, територіально відокремлені безбалансові відділення та представництва Банку не мають статусу юридичної особи, діють від імені Банку на підставі Положень про ці установи, якими визначаються їх компетенція, функції, інші питання діяльності та підпорядкування. Положення про такі установи та зміни до них затверджуються в порядку, визначеному цим Статутом. Реєстрація філій, територіально відокремлених безбалансових відділень та представництв Банку здійснюється відповідно до вимог законодавства.

182. Філії та представництва Банку очолюють керівники, які призначаються на посаду та звільняються з посади головою правління на підставі рішення правління.

183. Територіально відокремлені безбалансові відділення Банку очолюють керівники, які призначаються на посаду та звільняються з посади у порядку, визначеному правлінням.

184. Керівники філій, територіально відокремлених безбалансових відділень і представництв діють на підставі виданої уповноваженою особою Банку довіреності.

185. Компетенція, функції та інші питання діяльності філій, територіально відокремлених безбалансових відділень, представництв визначаються положеннями про відповідний відокремлений підрозділ.

186. Представництва, що відкриваються Банком, діють на підставі окремого положення, фінансуються Банком, від імені Банку представляють його інтереси і здійснюють їх захист та не мають права провадити банківську діяльність.

187. Банк відкриває представництвам поточні рахунки відповідно до актів законодавства та нормативно-правових актів Національного банку.

Аудит та контроль діяльності Банку

188. Банк утворює підрозділ внутрішнього аудиту, який є складовою системи внутрішнього контролю.

189. Підрозділ внутрішнього аудиту підпорядковується наглядовій раді, звітує перед нею та діє на підставі положення, затвердженого наглядовою радою.

190. Підрозділ внутрішнього аудиту виконує такі функції:

перевіряє наявність та оцінює ефективність роботи систем управління ризиками, відповідність зазначених систем видам та обсягам здійснюваних Банком операцій і внутрішнього контролю Банку;

перевіряє процес оцінки достатності капіталу з урахуванням ризиків Банку; проводить моніторинг дотримання керівниками та працівниками Банку вимог законодавства і внутрішніх положень Банку;

оцінює інформаційно-технічне забезпечення управління та проведення операцій;

перевіряє правильність ведення і достовірність бухгалтерського обліку та фінансової звітності;

перевіряє фінансово-господарську діяльність Банку;

перевіряє відповідність працівників Банку кваліфікаційним вимогам та виконання ними професійних обов'язків;

виявляє та перевіряє випадки перевищення повноважень посадовими особами Банку і виникнення конфлікту інтересів у Банку;

перевіряє достовірність та своєчасність надання інформації органам державної влади та управління, які в межах повноважень здійснюють нагляд за діяльністю Банку;

інші функції, пов'язані із здійсненням нагляду за діяльністю Банку.

191. Підрозділ внутрішнього аудиту проводить оцінку видів діяльності Банку, провадження яких забезпечується шляхом залучення юридичних та фізичних осіб на договірній основі (аутсорсинг).

192. Підрозділ внутрішнього аудиту за результатами проведених перевірок готує та подає наглядовій раді звіти і пропозиції щодо усунення виявлених порушень.

193. Керівник підрозділу внутрішнього аудиту має право вимагати позачергового скликання засідання наглядової ради (комітету з аудиту).

194. Організаційна структура підрозділу внутрішнього аудиту визначається наглядовою радою за поданням керівника підрозділу внутрішнього аудиту з огляду на розмір Банку (обсяг активів, кількість структурних підрозділів Банку, рівень програмного забезпечення, яке підтримує діяльність Банку, в тому числі операційний день Банку, тощо), види його діяльності, рівень ризиків, на які може наражатися Банк у процесі своєї діяльності.

195. Умови оплати праці керівника та працівників підрозділу внутрішнього аудиту Банку затверджуються наглядовою радою відповідно до політики Банку та нормативних документів Банку щодо оплати праці та повинні формуватися

таким чином, щоб не створювати конфлікту інтересів, не ставити під загрозу незалежність та об'єктивність діяльності підрозділу внутрішнього аудиту Банку, а також сприяти комплектуванню підрозділу внутрішнього аудиту професійно придатними та кваліфікованими працівниками.

196. Працівники підрозділу внутрішнього аудиту під час виконання своїх функціональних обов'язків мають право на ознайомлення з документами, інформацією, письмовими поясненнями з питань діяльності Банку, включаючи всі підрозділи Банку незалежно від країни їх місцезнаходження, та афілійованих компаній Банку, право на доступ до системи автоматизації банківських операцій та на отримання письмових пояснень від керівників і працівників Банку з питань, що виникають під час проведення перевірки та за її результатами.

197. Керівник підрозділу внутрішнього аудиту призначається на посаду і звільняється з посади наглядовою радою. Кандидатура керівника підрозділу внутрішнього аудиту погоджується з Національним банком. Вимоги до професійної придатності та ділової репутації керівника підрозділу внутрішнього аудиту встановлюються Національним банком. Керівникові підрозділу внутрішнього аудиту забороняється займати посади в інших банках.

198. Банк зобов'язаний у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку, подавати Національному банку звіт про роботу підрозділу внутрішнього аудиту та інші документи про результати внутрішнього аудиту відповідно до законодавства, підготовку яких забезпечує керівник підрозділу внутрішнього аудиту.

199. Банк зобов'язаний забезпечити проведення щорічної перевірки фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності аудиторською фірмою відповідно до законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку.

200. Право на проведення аудиторської перевірки Банку має аудиторська фірма, внесена до розділу Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, що ведеється відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність», в частині суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.

201. Наглядова рада визначає аудиторську фірму відповідно до встановлених вищим органом критеріїв відбору зовнішнього аудитора для проведення зовнішнього аудиту, затверджує умови договору, що укладається з нею, встановлює розмір оплати послуг.

202. Керівники Банку зобов'язані забезпечити створення умов для проведення зовнішнього аудиту Банку відповідно до вимог законодавства та на вимогу аудиторської фірми надати звіти про проведені Національним банком перевірки Банку та звіти зовнішнього і внутрішнього аудиту Банку.

203. Ревізійна служба Банку є структурним підрозділом Банку, який діє на підставі положення, затвердженого наглядовою радою.

204. Ревізійна служба в системі Банку складається з двох рівнів: управління ревізій та контролю центрального апарату; відділів ревізій та контролю філій Банку.

205. Основною метою діяльності ревізійної служби є:

проведення документальних ревізій та перевірок структурних підрозділів, відокремлених структурних підрозділів Банку (філій та територіально відокремлених безбалансових відділень) щодо відповідності їх діяльності вимогам законодавства, нормативно-правових актів Банку та рішенням, прийнятим органами управління Банку та його комітетами, а також керівниками Банку;

сприяння зміцненню фінансової дисципліни, поліпшенню діяльності фінансово-господарської діяльності установ Банку, збереженню майна та коштів Банку, раціональному використанню матеріальних та фінансових ресурсів, цільовому та ефективному використанню коштів Банку, запобігання зловживанням та шахрайству.

206. Про узагальнені результати проведених ревізій та перевірок Ревізійна служба звітує правлінняю в разі потреби, але не рідше одного разу на рік.

207. Перевірку діяльності Банку мають право провадити державні органи на підставі, в межах компетенції та в порядку, визначеному законами України.

208. Національний банк відповідно до законодавства здійснює регулювання банківської діяльності, банківський нагляд та інспекційні перевірки, метою яких є стабільність банківської системи, захист інтересів вкладників і кредиторів Банку щодо безпеки зберігання коштів клієнтів на банківських рахунках, визначення рівня безпеки і стабільності операцій Банку, достовірності звітності Банку і дотримання ним законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку.

209. Правління зобов'язане у строк, встановлений законами та іншими нормативно-правовими актами, інформувати Національний банк про:

1) звільнення керівника (керівників) Банку та кандидатуру, що призначена на цю посаду;

2) зміну юридичної адреси і місцезнаходження Банку та його відокремлених підрозділів;

3) втрати на суму, що перевищує 15 відсотків капіталу Банку;

4) падіння рівня капіталу Банку нижче рівня регулятивного капіталу;

5) наявність хоча б однієї з підстав віднесення Банку до категорії проблемних або неплатоспроможних або для відкликання банківської ліцензії та ліквідації Банку;

6) припинення банківської діяльності;

7) повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення керівнику Банку.

210. Національний банк має право визначити перелік іншої інформації, що є важливою для здійснення банківського нагляду, про яку Банк зобов'язаний інформувати Національний банк.

211. Надання інформації Мінфіну, Національному банку, підрозділам аудиту та іншим органам, які проводять перевірку діяльності Банку, що становить державну таємницю, здійснюється відповідно до законодавства у сфері охорони державної таємниці.

Управління ризиками

212. Банк створює комплексну та адекватну систему управління ризиками, що повинна враховувати специфіку роботи Банку та вимоги щодо управління ризиками, установлені Національним банком. Система управління ризиками повинна забезпечувати виявлення, ідентифікацію, вимірювання (оцінку), моніторинг, звітування та контроль за всіма видами ризиків на всіх організаційних рівнях та оцінку достатності капіталу Банку для покриття всіх видів ризиків.

213. Банк організовує систему управління ризиками, яка ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту:

перша лінія — на рівні бізнес-підрозділів Банку та підрозділів підтримки діяльності Банку. Ці підрозділи приймають ризики та несуть відповідальність за них і подають звіти щодо поточного управління такими ризиками;

друга лінія — на рівні підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс);

третья лінія — на рівні підрозділу внутрішнього аудиту щодо перевірки та оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками.

214. Суб'єктами системи управління ризиками Банку є:

1) наглядова рада;

2) комітети наглядової ради;

3) правління;

4) кредитний (кредитні) комітет (комітети) Банку;

5) комітет з управління активами та пасивами Банку;

6) інші колегіальні органи Банку;

7) підрозділ внутрішнього аудиту;

8) підрозділ (підрозділи) з управління ризиками;

9) підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс);

10) бізнес-підрозділи, враховуючи підрозділ з роботи з непрацюючими активами та підрозділи підтримки (перша лінія захисту).

215. Правління має право утворити комітет з управління операційним ризиком та інші комітети Банку, делегувавши їм частину своїх функцій з управління ризиками.

216. Комітети провадять свою діяльність на підставі положення або іншого документа, в якому зазначаються їх обов'язки, сфера діяльності та робочі процедури.

217. Комітети повинні вести документацію про обговорення і прийняті рішення, які мають містити стислий огляд розглянутих питань, надані рекомендації, прийняті рішення з поєднаним голосуванням та особливими думками (за наявності).

218. Комітети наглядової ради та правління і голови комітетів повинні відповідати вимогам, установленим законодавством.

219. Кількісний та персональний склад комітетів та положення про них затверджуються відповідно наглядовою радою або правлінням.

220. Одна і та сама особа не може суміщати посади голови кредитного комітету та підрозділу з управління ризиками.

221. Банк утворює постійно діючий (діючі) структурний (структурні) підрозділ (підрозділи) з управління ризиками, який (які) має (мають) відповідати за впровадження внутрішніх положень та процедур управління ризиками, затверджених наглядовою радою.

222. Підзвітність і підпорядкованість структурного (структурних) підрозділу (підрозділів) з управління ризиками визначається Законом України «Про банки і банківську діяльність», нормативно-правовими актами Національного банку та положенням (положеннями) про такий (такі) структурний (структурні) підрозділ (підрозділи), яке (які) затверджене (затверджені) наглядовою радою.

223. Підрозділ (підрозділи) з управління ризиками відокремлений (відокремлені) від підрозділу внутрішнього аудиту, підрозділів, що здійснюють операції, та підрозділів, що реєструють операції.

224. Банк утворює підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс), до складу якого можуть входити один або кілька підрозділів, що забезпечують виконання функцій контролю за дотриманням норм (комплаєнс), визначених законодавством, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку.

Облік і звітність

225. Банк організовує бухгалтерський облік своїх операцій відповідно до облікової політики Банку, розробленої на підставі правил, установлених Національним банком.

226. Фінансовий рік Банку відповідає календарному року та починається 1 січня і закінчується 31 грудня.

227. Банк складає фінансову звітність та фінансову консолідовану звітність, яка містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності Банку відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності та нормативно-правових актів Національного банку, що визначають склад, форми та порядок складення фінансової звітності. Банк подає свою звітність до Національного банку у строкі, встановлені Національним банком, а також до інших суб'єктів в порядку, встановленому законодавством.

228. Річний звіт Банку затверджується вищим органом.

229. Річна фінансова звітність повинна бути перевірена аудиторською фірмою відповідно до Законів України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», «Про банки і банківську діяльність» та нормативно-правових актів Національного банку.

230. Банк не пізніше 30 квітня наступного за звітним року оприлюднює річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, а також інформацію в обсязі, визначеному Національним банком, шляхом опублікування в періодичних виданнях та/або поширення як окремих друкованих видань чи розміщення в Інтернеті.

231. Банк зобов'язаний протягом місяця, що настає за звітним періодом, розмішувати на власному веб-сайті, а також у приміщеннях Банку, до яких мають доступ клієнти, у тому числі вкладники, кварталний баланс, звіт про фінансові результати Банку та примітки до звітів, перелік яких визначається Національним банком.

Документи Банку. Інформація про Банк

232. Банк згідно з вимогами законодавства здійснює збереження за своєю місцезнаходженням документів Банку.

233. Банк забезпечує кожному члену наглядової ради доступ до документів, що містять відомості про фінансово-господарську діяльність Банку, в порядку, визначеному положенням про наглядову раду. У разі коли в зазначених документах наявна інформація з обмеженим доступом, Банк та член наглядової ради зобов'язані забезпечувати дотримання режиму користування та розкриття такої інформації, встановлених законодавством.

234. Банк має власний веб-сайт, на якому розміщується інформація, що підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства.

235. Банк має право на комерційну таємницю та її захист. Під комерційною таємницею розуміються відомості, пов'язані з виробництвом, технологічною інформацією, управлінням фінансами та іншою діяльністю Банку та афілійованих осіб Банку, розголошення (передача, втрата) яких небажана для Банку, за винятком відомостей, які відповідно до законодавства не можуть бути віднесені до комерційної таємниці.

236. Порядок визначення переліку відомостей, що становлять комерційну таємницю Банку, їх склад та обсяг, порядок захисту та використання визначаються правлінням з урахуванням вимог законодавства. Перелік відомостей, що не становлять комерційну таємницю, визначається законодавством.

237. Кожен із членів наглядової ради і працівники Банку зобов'язані зберігати сувору конфіденційність стосовно відомої їм інформації (науково-технічної, фінансово-кредитної та іншої), що становить банківську і комерційну таємницю Банку, і зобов'язані вживати всіх заходів для збереження отриманої інформації та недопущення її виток (розголошення). У разі розголошення банківської чи комерційної таємниці члени наглядової ради та/або працівники Банку несуть відповідальність згідно із законодавством.

238. Охорона відомостей, що становлять державну таємницю, здійснюється в Банку відповідно до законодавства у сфері охорони державної таємниці.

Порядок внесення змін та доповнень до Статуту

239. Внесення змін до Статуту є виключною компетенцією вищого органу.

240. Рішення вищого органу з питань внесення змін до Статуту оформлюється відповідно до постановою Кабінету Міністрів України.

241. Будь-які зміни та/або доповнення до Статуту вносяться шляхом затвердження Статуту в новій редакції.

242. Зміни до Статуту Банку підлягають державній реєстрації відповідно до законодавства з питань державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань з урахуванням особливостей, установлених Законом України «Про банки і банківську діяльність».

243. Банк подає документи для проведення державної реєстрації змін до Статуту Банку після їх погодження з Національним банком.

244. Зміни до Статуту Банку набирають чинності з дня їх державної реєстрації у порядку, встановленому законодавством.

Реорганізація та ліквідація Банку

245. Діяльність Банку припиняється в результаті його реорганізації або ліквідації.

246. Реорганізація Банку здійснюється в установленому законодавством порядку за рішенням вищого органу за умови надання попереднього дозволу Національного банку на реорганізацію та затвердження Національним банком плану реорганізації Банку.

247. Реорганізація Банку може здійснюватися шляхом злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення.

248. У разі реорганізації Банку шляхом перетворення до таких правовідносин не застосовуються норми законодавства щодо припинення юридичної особи.

249. Під час проведення реорганізації Банку шляхом перетворення кредитори не мають права вимагати від Банку припинення чи дострокового виконання зобов'язання.

250. У разі реорганізації Банку за рішенням вищого органу шляхом перетворення план реорганізації Банку не складається.

251. У разі реорганізації Банку вносяться необхідні зміни до цього Статуту, а права та зобов'язання Банку переходять до його правонаступника.

252. Банк вважається реорганізованим з моменту, визначеного законодавством, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку.

253. Банк ліквідується у порядку, встановленому законодавством.

254. Банк може бути ліквідований:

за рішенням вищого органу;

у разі відкликання Національним банком банківської ліцензії з власної ініціати.

255. Ліквідація Банку за рішенням вищого органу здійснюється в порядку, передбаченому законодавством про ліквідацію юридичних осіб, у разі, коли Національний банк після отримання рішення вищого органу про ліквідацію Банку не виявив ознак, за якими Банк може бути віднесено до категорії проблемного або неплатоспроможного.

256. Процедура ліквідації Банку за рішенням вищого органу може бути розпочата після надання на це згоди Національного банку та

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 20 листопада 2019 р. № 952
Київ

Деякі питання Громадської ради
при Національному агентстві з питань
запобігання корупції

Відповідно до частини другої статті 14 Закону України «Про запобігання корупції» Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити такі, що додаються:
- Порядок проведення конкурсу з формування складу Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції;
- Положення про Громадську раду при Національному агентстві з питань запобігання корупції.

2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 140 «Про затвердження Порядку організації та проведення конкурсу з формування Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції» (Офіційний вісник України, 2015 р., № 26, ст. 754).

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 20 листопада 2019 р. № 952

ПОРЯДОК
проведення конкурсу з формування складу Громадської ради
при Національному агентстві з питань запобігання корупції

1. Цей Порядок визначає процедуру формування складу Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції (далі — Рада).

2. Рада формується з 15 осіб відповідно до результатів відкритого та прозорого конкурсу.

Конкурс з формування складу Ради проводиться шляхом відкритого рейтингового інтернет-голосування громадян, які проживають на території України.

3. До складу Ради згідно із Законом України «Про запобігання корупції» не можуть входити:

- 1) особи, зазначені у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 зазначеного Закону;
- 2) особи, які незалежно від тривалості були працівниками Національного агентства з питань запобігання корупції (далі — Національне агентство) протягом останніх трьох років;
- 3) особи, близькі особи яких є або незалежно від тривалості були працівниками Національного агентства протягом останніх трьох років.

4. Голова Національного агентства приймає рішення про проведення конкурсу з формування Ради (далі — конкурс). Рішення Голови Національного агентства про проведення конкурсу підлягає оприлюдненню в день його прийняття на офіційному веб-сайті Національного агентства. Разом з рішенням Голови Національного агентства про проведення конкурсу на офіційному веб-сайті Національного агентства протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення оприлюднюється оголошення про проведення конкурсу.

В оголошенні про проведення конкурсу зазначаються:

- строк подання кандидатів для участі в конкурсі, який не може бути меншим, ніж п'ять робочих днів з дня, що настає за днем оприлюднення оголошення про проведення конкурсу;
- перелік передбачених цим Порядком документів, необхідних для участі в конкурсі;

адреса електронної пошти, на яку надсилаються документи, необхідні для участі в конкурсі, або адреса онлайн-форми реєстрації кандидатів, через яку можна надіслати такі документи;

дата та момент початку і закінчення проведення рейтингового інтернет-голосування у часі;

контактні дані особи (осіб), уповноваженої (уповноважених) на прийом і розгляд поданих документів.

5. Кандидатури для участі в конкурсі подаються громадськими об'єднаннями, що діють відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання» та протягом не менше двох років до дня подання документів для участі в конкурсі провадять діяльність у сфері запобігання та/або протидії корупції та мають підтвердження реалізованих ними проектів. Відповідний досвід діяльності громадського об'єднання та реалізованих ним проектів може бути підтверджений щорічними та іншими звітами громадського об'єднання, повідомленнями у засобах масової інформації, іншою інформацією про організовані громадським об'єднанням заходи у сфері запобігання та/або протидії корупції за одним чи кількома напрямками, визначеними пунктами 1—8 частини першої статті 21 Закону України «Про запобігання корупції». Інформація про принаймні один з прикладів діяльності громадського об'єднання у відповідній сфері повинна бути поширена з метою її доведення до необмеженого кола осіб до дня оприлюднення оголошення про проведення конкурсу.

До участі в конкурсі не допускаються особи, які є членами громадських рад (рад громадського контролю) при правоохоронних органах або членами Громадської ради доброчесності.

Кожне громадське об'єднання може подати пропозиції щодо участі в конкурсі не більше трьох кандидатів, враховуючи всі кандидатури, подані афілійованими громадськими об'єднаннями. Афілійованими є громадські об'єднання, що мають спільних засновників або серед засновників яких є близькі особи.

Якщо кількість поданих для участі у конкурсі кандидатів буде більшою, до участі в конкурсі допускаються в порядку черговості кандидатури того громадського об'єднання, яке надіслало передбачені цим Порядком документи, необхідні для участі в конкурсі, раніше за документи іншого афілійованого громадського об'єднання.

6. Для участі в конкурсі громадські об'єднання подають шляхом надсилання на зазначену в оголошенні про проведення конкурсу адресу електронної пошти або заповнення онлайн-форми реєстрації кандидатів:

- 1) рішення керівного органу громадського об'єднання про висування кандидата для участі в конкурсі;
- 2) копію статуту громадського об'єднання та унікальний код, розміщений у правовому верхньому куті опису документів, що надаються юридичною особою державному реєстратору для проведення реєстраційної дії (для статутів громадських об'єднань, зареєстрованих після 1 січня 2016 р.);
- 3) виписку (витяг) з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;
- 4) інформацію про досвід діяльності громадського об'єднання відповідно до абзацу першого пункту 5 цього Порядку;
- 5) заяву кандидата про участь у конкурсі, яка також повинна містити повідомлення про: відсутність обмежень, передбачених пунктом 3 цього Порядку; згоду кандидата виконувати всі визначені Законом України «Про запобігання корупції» функції Ради та члена Ради;
- 6) копію документа, що посвідчує особу кандидата;
- 7) автобіографію кандидата, в якій зазначаються прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (зокрема на виборних посадах), членство у політичних партіях, у тому числі в минулому, відомості про наявність чи відсутність судимості, інформацію про досвід та досягнення в роботі у сфері запобігання та/або протидії корупції;
- 8) мотиваційний лист кандидата, в якому викладаються мотиви бути обраним до складу Ради;
- 9) відомості про контактний номер телефону та адресу електронної пошти кандидата;
- 10) письмову згоду на обробку персональних даних, а також на оприлюднення копій документів, зазначених у підпунктах 7 і 8 цього пункту;
- 11) кольорове фото кандидата в електронній формі розміром не менш як 300 x 300 точок;
- 12) інформацію про громадське об'єднання в Інтернеті, що може включати посилання на веб-сайт громадського об'єднання, посилання на сторінку громадського об'єднання в соціальних мережах, посилання на сторінку кандидата на веб-сайті громадського об'єднання, посилання на сторінку кандидата в соціальних мережах, інші посилання на публікації, що дають змогу оцінити діяльність громадського об'єднання;
- 13) податковий звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за попередній рік (з відміткою або квитанцією, що підтверджує подання звітності), а в разі його відсутності — іншу річну фінансову звітність громадського об'єднання відповідно до його статусу або дані незалежного фінансового аудиту.

Документи, передбачені підпунктами 1, 5, 7 і 8 цього пункту, підписуються шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису.

Відповідальними за достовірність поданих відомостей є громадське об'єднання і кандидат.

Копії поданих громадськими об'єднаннями документів та відомостей, передбачених підпунктами 1—4, 7, 8 і 11—13 цього пункту, оприлюднюються протягом п'яти робочих днів після закінчення строку їх подання на офіційному веб-сайті На-

ціонального агентства з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

7. Уповноваженими на прийом і розгляд поданих для участі в конкурсі документів особами є працівники Національного агентства (далі — уповноважені особи).

Уповноважені особи: забезпечують оприлюднення на визначених цим Порядком умовах рішення Голови Національного агентства про проведення конкурсу, оголошення про проведення конкурсу, надісланих громадськими об'єднаннями документів та відомостей; проводять протягом п'яти робочих днів з дня, що настає за днем закінчення строку подання громадськими об'єднаннями пропозицій щодо кандидатур для участі в конкурсі, аналіз поданих громадськими об'єднаннями документів та відомостей щодо їх відповідності передбаченим цим Порядком вимогам, складають та подають Голові Національного агентства звіт, який повинен містити: перелік кандидатів до складу Ради, пропозиції щодо яких подано громадськими об'єднаннями і які допускаються до участі в інтернет-голосуванні; перелік кандидатів до складу Ради, пропозиції щодо яких подано громадськими об'єднаннями і які не допускаються до участі в інтернет-голосуванні, з відповідним обґрунтуванням причин недопущення.

Звіт уповноважених осіб підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Національного агентства протягом семи робочих днів після його складання.

8. У разі коли громадським об'єднанням подано документи та відомості з порушенням вимог, визначених пунктами 5 і 6 цього Порядку, не в повному обсязі та/або після визначеного в оголошенні строку, запропонований ним кандидат до участі в конкурсі не допускається, а його документи та відомості не оприлюднюються.

9. Якщо для участі в конкурсі подано менш як 15 кандидатів, Голова Національного агентства продовжує строк подання пропозицій щодо кандидатур і відповідних документів і відомостей та переносить дату і час проведення рейтингового інтернет-голосування. Оголошення про таке рішення розміщується на офіційному веб-сайті Національного агентства.

10. Рейтингове інтернет-голосування проводиться через офіційний вебсайт Національного агентства і триває протягом 12 днів.

За відсутності технічної можливості проведення інтернет-голосування через офіційний веб-сайт Національного агентства інтернет-голосування за процедурою, визначеною цим Порядком, може проводитися через веб-сайт іншого державного органу, на якому раніше проводилось інтернет-голосування за згодою такого органу.

У разі проведення інтернет-голосування через веб-сайт іншого державного органу рішення, оголошення, документи та відомості, вимога щодо оприлюднення яких визначена цим Порядком, також розміщуються на веб-сайті такого органу державної влади. Зазначені у цьому абзаці рішення, документи та відомості підлягають перенесенню на офіційний веб-сайт Національного агентства після завершення конкурсу.

Будь-який громадянин, який проживає на території України, може взяти участь в рейтинговому інтернет-голосуванні.

Під час проведення рейтингового інтернет-голосування забезпечується: безоплатність доступу та користування інформаційно-телекомунікаційною системою, за допомогою якої проводиться голосування;

можливість перевірки програмного коду інформаційно-телекомунікаційної системи, що відповідає за реєстрацію громадян та обраних ними кандидатів;

електронна реєстрація громадян та обраних ними кандидатів;

недопущення автоматичного введення інформації, зокрема автоматичного обрання кандидатів, без узгодження громадянина;

фіксація дати і часу кожного голосування;

оприлюднення протоколу голосування із зазначенням дати і часу кожного голосування, обраних кандидатів (номерів кандидатів) та ідентифікатора особи, що взяла участь у голосуванні, з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Під час участі в рейтинговому інтернет-голосуванні громадянин може проголосувати один раз не більше ніж за 15 кандидатів.

У разі проведення рейтингового інтернет-голосування для обрання члена (членів) Ради замість того (тих), повноваження якого (яких) достроково припинені, громадянин може проголосувати один раз не більше ніж за відповідну кількість кандидатів, які відбираються під час конкурсу. У разі проведення конкурсу для обрання члена (членів) Ради, повноваження якого (яких) достроково припинені, такий конкурс проводиться за процедурою та на умовах, визначених цим Порядком.

Обраними до складу Ради за результатами рейтингового інтернет-голосування вважаються 15 кандидатів, які набрали найбільшу кількість голосів, а в разі проведення рейтингового інтернет-голосування для обрання члена (членів) Ради замість того (тих), повноваження якого (яких) достроково припинені, — кандидат або відповідна кількість кандидатів, який (які) набрав (набрали) найбільшу кількість голосів.

11. Наказ про затвердження складу Ради або внесення змін до такого складу разом з оголошенням про результати рейтингового інтернет-голосування із зазначенням кількості голосів, поданих за кожного кандидата, а у разі проведення конкурсу для обрання члена (членів) Ради замість того (тих), повноваження якого (яких) припинені, — із зазначенням обраного члена (членів) Ради, видається протягом 10 робочих днів після проведення голосування і оприлюднюється на офіційному веб-сайті Національного агентства на наступний робочий день після його видання.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 20 листопада 2019 р. № 952

ПОЛОЖЕННЯ
про Громадську раду при Національному агентстві
з питань запобігання корупції

1. Громадська рада при Національному агентстві з питань запобігання корупції (далі — Рада) є колегіальним консультативно-дорадчим органом, що утворюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» для забезпечення прозорості та громадського контролю за діяльністю Національного агентства з питань запобігання корупції (далі — Національне агентство).

2. Рада у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, а також цим Положенням.

3. Рада провадить свою діяльність на засадах верховенства права, законності і гласності, позапартійності, неупередженості, вільного волевиявлення та рівноправності членів, відкритості для суспільства.

4. Основними завданнями Ради є:

- 1) забезпечення прозорості та громадського контролю за діяльністю Національного агентства;
- 2) сприяння взаємодії Національного агентства з громадськими об'єднаннями, іншими інститутами громадянського суспільства з питань, пов'язаних з діяльністю Національного агентства;
- 3) сприяння врахуванню Національним агентством громадської думки під час виконання покладених на нього завдань.

5. Рада:

- 1) обирає із своїх членів до трьох представників, які входять до складу кожної з комісій, які проводять конкурс на зайняття вакантних посад у Національному агентстві;
- 2) здійснює інші повноваження, передбачені цим Положенням.
6. Рада має право:
- 1) утворювати постійні та тимчасові робочі органи (комісії, експертні групи тощо);
- 2) отримувати на письмовий запит від Національного агентства, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій інформацію, необхідну для забезпечення виконання покладених на неї завдань, крім тієї, що віднесена згідно із законом до інформації з обмеженим доступом;
- 3) організовувати і проводити зустрічі, конференції, семінари, засідання за круглим столом та інші заходи;
- 4) реалізовувати інші права, які не суперечать вимогам законодавства.
7. Рада у процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє з громадськими об'єднаннями, в тому числі міжнародними, засобами масової інформації, у тому числі недержавними, іншими інститутами громадянського суспільства.
8. Рада формується відповідно до результатів відкритого та прозорого конкурсу у складі 15 осіб строком на два роки.

Рішення про затвердження персонального складу Ради, припинення її діяльності, в тому числі дострокове, та дострокове припинення повноважень окремого члена Ради оформлюються відповідними актами Національного агентства і оприлюднюються в установленому цим Положенням порядку.

9. Дострокове припинення діяльності Ради здійснюється у разі:

- 1) коли засідання Ради не проводилися протягом двох кварталів підряд;

- 2) прийняття відповідного рішення на її засіданні;
- 3) ліквідації Національного агентства.
10. Повноваження окремого члена Ради достроково припиняються на підставі рішення Ради у разі:

- 1) складення ним повноважень за власним бажанням;
- 2) неможливості члена Ради брати участь у її роботі за станом здоров'я;
- 3) смерті;
- 4) набрання законної сили рішенням суду про визнання його недієздатним або обмеження його цивільної дієздатності, визнання його безвісно відсутним чи оголошення його померлим; набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
- 5) встановлення факту подання недостовірної інформації для участі у конкурсі з формування складу Ради;
- 6) встановлення обмежень щодо членства в Раді відповідно до частини другої статті 14 Закону України «Про запобігання корупції»;
- 7) систематичної відсутності на засіданнях Ради без поважних причин (більш як три рази підряд);
- 8) прийняття рішення Радою про неналежне виконання покладених на нього обов'язків Ради;
- 9) надходження письмового повідомлення від громадського об'єднання за підписом керівника про відкликання свого представника та припинення його членства;
- 10) припинення державної реєстрації громадського об'єднання, представника якого обрано до складу Ради;
- 11) вчинення дій, що не належать до повноважень Ради або суперечать визначеним у пункті 3 цього Положення засадам діяльності Ради.

У разі вчинення членом Ради дій або настання подій, передбачених цим пунктом, Голова Національного агентства ініціює перед Радою питання про дострокове припинення повноважень такого члена Ради, крім випадку, зазначеного у підпункті 11 цього пункту.

У разі вчинення членом Ради дій, передбачених підпунктом 11 цього пункту, повноваження члена Ради припиняються достроково за рішенням Голови Національного агентства.

11. Обрання нового члена Ради замість члена Ради, повноваження якого достроково припинені, здійснюється в разі, коли строк до закінчення повноважень діючого складу Ради становить понад 60 днів. Новий член Ради обирається на конкурсній основі в установленому порядку на строк до закінчення повноважень діючого складу Ради.

12. Члени Ради на першому її засіданні обирають із свого складу простою більшістю голосів голову Ради, його заступника, секретаря Ради, а також затверджують регламент роботи Ради.

13. Голова, його заступник, секретар та інші члени Ради беруть участь у її роботі на безоплатній основі.

Члени Ради не мають посвідчень чи інших спеціальних документів, що посвідчують членство в Раді.

14. Голова Ради:

- 1) організовує діяльність Ради;
- 2) організовує підготовку і проведення засідань Ради, головує під час їх проведення;
- 3) представляє Раду у відносинах з Національним агентством, Кабінетом Міністрів України, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, засобами масової інформації;
- 4) підписує протоколи засідань Ради та інші документи від імені Ради.
15. Заступник голови Ради виконує обов'язки головуючого на засіданні Ради та підписує протокол у разі відсутності голови Ради.

16. Секретар Ради:

- 1) скликає засідання Ради та забезпечує інформування членів Ради про час і місце його проведення;
- 2) веде протокол засідань Ради;
- 3) інформує членів Ради про результати виконання прийнятих на засіданні рішень;
- 4) готує необхідні документи до засідання Ради та документи, необхідні для виконання її рішень;
- 5) готує щорічний звіт про діяльність Ради і подає його для затвердження Радою, а також забезпечує його опублікування на офіційному веб-сайті Національного агентства у рубриці «Громадська рада»;
- 6) збирає пропозиції щодо порядку денного засідання Ради, передає проект порядку денного засідання Ради для публікації на офіційному веб-сайті Національного агентства.

У разі відсутності секретаря на засіданні Ради виконання його функцій за поданням голови Ради покладаться шляхом голосування на одного із членів Ради.

17. Члени Ради зобов'язані:
- 1) брати участь у засіданнях Ради та підготувати матеріалів до них;
- 2) забезпечувати виконання покладених на них доручень Ради;
- 3) своєчасно інформувати про причини відсутності на засіданні Ради.
18. Голова Ради, заступник голови Ради та секретар Ради припиняють свої повноваження:

- 1) в разі дострокового припинення повноважень члена Ради відповідно до пункту 10 цього Положення;
- 2) складення ними повноважень за власним бажанням;
- 3) за рішенням Ради, якщо за таке рішення проголосувало дві третини від її складу.

19. Основною формою роботи Ради є засідання, які є відкритими. Засідання проводяться у разі потреби за ініціативою її голови, більшістю членів Ради або за зверненням Голови Національного агентства, але не рідше ніж один раз на квартал.

Проект порядку денного засідання Ради розміщується на офіційному веб-сайті Національного агентства у рубриці «Громадська рада» не пізніше ніж за 24 години до початку засідання.

За наявності технічної можливості на засіданні Ради ведеться відео- та аудіо-запис або онлайн-трансляція засідання. Відео- та аудіозапис оприлюднюються на офіційному веб-сайті Національного агентства протягом трьох робочих днів з дати проведення засідання.

Повідомлення про скликання засідання Ради повинні бути доведені до відома членів Ради не пізніше ніж за три робочих дні до початку засідання та оприлюднені на офіційному веб-сайті Національного агентства.

20. Члени Ради не мають права делегувати свої повноваження щодо участі в засіданнях Ради та право голосу на засіданнях іншим особам, зокрема іншим членам Ради. У разі відсутності члена Ради на засіданні він має право висловити у письмовій формі (зокрема в електронному документі з кваліфікованим електронним підписом) свою позицію, яка оголошується головою Ради на засіданні перед голосуванням. Члени Ради можуть брати участь у засіданні в режимі відеоконференції. Про свою участь у засіданні в режимі відеоконференції члени Ради повідомляють секретарю Ради до початку засідання.

21. Засідання Ради є правоможним, якщо на ньому присутні не менше дев'яти осіб від її складу.

Рішення Ради приймається відкритим голосуванням більшістю від числа присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів голосуючого на засіданні є вирішальним.

Окремі рішення Ради можуть прийматися відкритим голосуванням більшістю складу Ради без скликання засідання Ради шляхом проведення опитування.

Для проведення опитування секретар Ради надсилає проект рішення всім членам Ради. Волевиявлення кожного члена Ради оформляється у письмовій формі (зокрема в електронному документі з кваліфікованим електронним підписом) та надсилається секретарю Ради. Опитування проводиться до прийняття рішення більшістю складу Ради, але не більше ніж протягом семи днів.

Прийняте рішення оформлюється окремим протоколом із зазначенням результатів поіменного голосування і оприлюднюється в установленому цим Положенням порядку.

Рішення Ради мають рекомендаційний характер і є обов'язковими для розгляду Національним агентством.

22. На запрошення Ради в її засіданнях можуть брати участь Голова Національного агентства та його заступники, керівники територіальних органів Національного агентства (у разі їх створення), представники інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, представники засобів масової інформації та інші особи.

23. За результатами засідання Ради оформляється протокол у двох примірниках, які підписуються головою Ради та секретарем Ради, а в разі відсутності голови — його заступником.

Протокол може складатися як електронний документ з кваліфікованими електронними підписами голови Ради та секретаря Ради, а в разі відсутності голови — заступника голови Ради.

Перший примірник протоколу передається Національному агентству, другий — зберігається у секретаря Ради.

24. Акти Національного агентства про затвердження складу Ради, припинення її діяльності, в тому числі дострокове, та дострокове припинення повноважень окремого члена Ради, а також копії протоколів засідань Ради, щорічний звіт про її діяльність, прийняті рішення та інформація про стан їх виконання, інші відомості про діяльність Ради обов'язково розміщуються на офіційному веб-сайті Національного агентства у рубриці «Громадська рада».

25. Забезпечення діяльності Ради, у тому числі приміщенням для проведення засідань та матеріально-технічними засобами, здійснює Національне агентство.

26. Рада має бланк із своїм найменуванням.

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 3 листопада 2019 р. № 1038-р
Київ

Про оголошення конкурсу на зайняття посади державного секретаря Міністерства енергетики та захисту довкілля

Відповідно до частини другої статті 23 Закону України «Про державну службу» оголосити з 8 листопада 2019 р. конкурс на зайняття посади державного секретаря Міністерства енергетики та захисту довкілля з визначенням умов проведення конкурсу згідно з додатком.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК
Додаток
до розпорядження Кабінету
Міністрів України
від 3 листопада 2019 р. № 1038-р

УМОВИ
проведення конкурсу на зайняття посади державного секретаря
Міністерства енергетики та захисту довкілля
Загальні умови

- Посадові обов'язки:
 - організація роботи апарату Мінекоенерго;
 - забезпечення підготовки пропозицій щодо виконання завдань Мінекоенерго та подання їх на розгляд Міністра;
 - організація та здійснення контролю за виконанням апаратом Мінекоенерго Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Мінекоенерго та доручень Міністра, його першого заступника, заступників, звітування про їх виконання;
 - підготовка та подання Міністрові для затвердження планів роботи Мінекоенерго, звітування про їх виконання;
 - затвердження за погодженням з Мініфіном штатного розпису та кошторису Мінекоенерго;
 - призначення на посади та звільнення з посад у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців апарату Мінекоенерго, при своєння ім рангів державних службовців, прийняття рішення щодо їх заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності;
 - прийняття на роботу та звільнення з роботи в порядку, передбаченому законодавством про працю, працівників апарату Мінекоенерго, прийняття рішення щодо їх заохочення, притягнення до дисциплінарної відповідальності;
 - забезпечення в установленому порядку організації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та інших працівників Мінекоенерго;
 - представлення Мінекоенерго як юридичної особи в цивільно-правових відносинах;
 - видання наказів організаційно-розпорядчого характеру з питань, що належать до його компетенції, та здійснення контролю за їх виконанням;
 - здійснення інших повноважень, визначених законом.
- Умови оплати праці:
 - посадовий оклад — 24 000 гривень;
 - надбавка до посадового окладу за ранг — відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2017 р. № 15 «Питання оплати праці працівників державних органів» (Офіційний вісник України, 2017 р., № 9, ст. 284);
 - інші надбавки, доплати та премії відповідно до статті 52 Закону України «Про державну службу»;
 - додаткові стимулюючі виплати у вигляді надбавки за інтенсивність праці та надбавки за виконання особливо важливої роботи відповідно до Положення про застосування стимулюючих виплат державним службовцям, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2017 р. № 15.
- Інформація про строковість чи безстроковість призначення на посаду — призначення на посаду строком на п'ять років, якщо інше не передбачено законом, з правом повторного призначення без обов'язкового проведення конкурсу на ще один строк або переведення на рівнозначну або нижчу посаду до іншого державного органу.
- Перелік інформації, необхідної для участі в конкурсі, та строк її подання:
 - заява про участь у конкурсі із зазначенням основних мотивів щодо зайняття посади державної служби за формою згідно з додатком 2 до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 28, ст. 1116; 2019 р., № 78, ст. 2695);
 - резюме за формою згідно з додатком 2¹ до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 28, ст. 1116; 2019 р., № 78, ст. 2695), в якому обов'язково зазначається така інформація: прізвище, ім'я та по батькові кандидата; реквізити документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України; підтвердження наявності відповідного ступеня вищої освіти; підтвердження рівня вільного володіння державною мовою; відомості про стаж роботи, стаж державної служби (за наявності), досвід роботи на відповідних посадах;
 - заява, в якій особа повідомляє, що до неї не застосовуються заборони, визначені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», та надає згоду на проходження перевірки та на оприлюднення відомостей стосовно неї відповідно до зазначеного Закону;
 - підтвердження подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік;
 - заява про забезпечення в установленому порядку розумного пристосування за формою згідно з додатком 3 до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 28, ст. 1116; 2019 р., № 78, ст. 2695);
 - заява подається у разі потреби особою, яка має інвалідність;
 - інформація приймається до 18 години 19 листопада 2019 року.
- Додаткові (необов'язкові) документи — сертифікат або інший документ, що посвідчує успішне складення іспиту (тесту) щодо володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи.
- Місце, час і дата початку проведення оцінювання кандидатів — м. Київ, вул. Прорізна, 15, 10 година, 25 листопада 2019 року.
- Прізвище, ім'я та по батькові, номер телефону та адреса електронної пошти особи, яка надає додаткову інформацію з питань проведення конкурсу, — Велієва Олесь Валеріївна (256-00-01, e-mail: velieva@nads.gov.ua).

Кваліфікаційні вимоги

1. Освіта	- ступінь вищої освіти — не нижче магістра
2. Досвід роботи	- загальний стаж роботи — не менше семи років;
- досвід роботи на посадах державної служби категорії «А» чи «Б» або на посадах не нижче керівників структурних підрозділів в органах місцевого самоврядування чи досвід роботи на керівних посадах у сфері розвитку водного господарства; у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр; у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, а також у сфері охорони навколишнього природного середовища, в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексах; у сфері рибного господарства та рибної промисловості, охорони, лісового та мисливського господарства — не менше трьох років або досвід реформування чи управління змінami у великих організаціях
3. Володіння державною мовою	- вільне володіння державною мовою
4. Володіння іноземною мовою	- володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи (англійська та/або французька)
Вимога	Компоненти вимоги
1. Стратегічне бачення	- розуміння загальної ситуації, що склалася у відповідній сфері діяльності;
- здатність до концептуального мислення;
- здатність визначати напрям розвитку;
- здатність до інноваційного мислення;
- вміння проводити оцінку гендерного впливу під час формування, впровадження та оцінювання державної політики;
- спрямованість на служіння суспільству, захист національних інтересів

2. Управління змінами	- вміння формувати план змін;
- вміння управляти змінами та реакцією на них;
- вміння оцінювати ефективність змін
3. Прийняття ефективних рішень	- здатність своєчасно приймати виважені рішення;
- вміння аналізувати альтернативи;
- спроможність на виважений ризик;
- автономність та ініціативність щодо прийняття пропозицій/рішень
4. Лідерство	- вміння мотивувати до ефективної професійної діяльності;
- сприяння всебічному розвитку особистості;
- вміння делегувати повноваження та управляти результативністю діяльності;
- здатність до формування ефективної організаційної культури державної служби
5. Комунікація та взаємодія	- вміння визначати заінтересовані і впливові сторони та розбудовувати партнерські відносини;
- здатність ефективно взаємодіяти, дослухатися, сприймати та викладати думку;
- вміння публічно виступати перед аудиторією;
- здатність переконувати інших за допомогою аргументів та послідовної комунікації
6. Досягнення результатів	- здатність до чіткого бачення результату діяльності;
- вміння зосереджувати зусилля для досягнення результату діяльності;
- вміння запобігати та ефективно долати перешкоди
7. Стресостійкість	- вміння управляти своїми емоціями;
- здатність до самоконтролю;
- здатність до конструктивного ставлення до зворотного зв'язку, зокрема критики
8. Мотивація	- чітке бачення своєї місії на обраній посаді в державному органі;
- розуміння ключових чинників, які спонукають до зайняття обраної посади
9. Управління ефективністю та розвиток людських ресурсів	- вміння управляти проектами;
- вміння організовувати роботу і контролювати її виконання;
- вміння управляти якісним обслуговуванням;
- здатність до мотивування;
- вміння управляти людськими ресурсами
10. Робота з інформацією	- здатність працювати з базами даних законодавства;
- вміння працювати в умовах електронного урядування
11. Абстрактне мислення	- здатність до логічного мислення;
- вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки
12. Вербальне мислення	- здатність розуміти та працювати з текстовою інформацією

Вимога	Професійні знання	Компоненти вимоги
1. Знання законодавства	знання: - Конституції України; - Закону України «Про державну службу»; - Закону України «Про запобігання корупції»	
2. Знання спеціального законодавства, пов'язаного із завданнями та змістом роботи державного секретаря Мінекоенерго	знання: - Водного кодексу України; - Земельного кодексу України; - Закону України «Про нафту і газ»; - Закону України «Про альтернативні види палива»; - Закону України «Про функціонування паливно-енергетичного комплексу в особливий період»	- розуміння мети та завдань відповідної державної політики; - знання системи управління галуззю
3. Знання основ державного управління у сфері розвитку водного господарства; у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр; у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, а також у сфері охорони навколишнього природного середовища, в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексах; у сфері рибного господарства та рибної промисловості, охорони, лісового та мисливського господарства		
4. Управління публічними фінансами	- знання основ бюджетного законодавства; - знання системи державного контролю у сфері публічних фінансів	

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 3 листопада 2019 р. № 1041-р
Київ

Про оголошення конкурсу на зайняття посади Голови Державної екологічної інспекції

Відповідно до частини другої статті 23 Закону України «Про державну службу» оголосити з 8 листопада 2019 р. конкурс на зайняття посади Голови Державної екологічної інспекції з визначенням умов проведення конкурсу згідно з додатком.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК
Додаток
до розпорядження Кабінету
Міністрів України
від 3 листопада 2019 р. № 1041-р

УМОВИ
проведення конкурсу на зайняття посади
Голови Державної екологічної інспекції
Загальні умови

- Посадові обов'язки:
 - здійснення повноважень керівника державної служби Держекоінспекції;
 - реалізація державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів;
 - здійснення інших повноважень, визначених законом.
- Умови оплати праці:
 - посадовий оклад — 24 000 гривень;
 - надбавка до посадового окладу за ранг — відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2017 р. № 15 «Питання оплати праці працівників державних органів» (Офіційний вісник України, 2017 р., № 9, ст. 284);
 - інші надбавки, доплати та премії відповідно до статті 52 Закону України «Про державну службу».
- Інформація про строковість чи безстроковість призначення на посаду — призначення на посаду строком на п'ять років, якщо інше не передбачено законом, з правом повторного призначення без обов'язкового проведення конкурсу на ще один строк або переведення на рівнозначну або нижчу посаду до іншого державного органу.
- Перелік інформації, необхідної для участі в конкурсі, та строк її подання:
 - заява про участь у конкурсі із зазначенням основних мотивів щодо зайняття посади державної служби за формою згідно з додатком 2 до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 28, ст. 1116; 2019 р., № 78, ст. 2695);

- резюме за формою згідно з додатком 2¹ до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 28, ст. 1116; 2019 р., № 78, ст. 2695), в якому обов'язково зазначається така інформація: прізвище, ім'я та по батькові кандидата; реквізити документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України; підтвердження наявності відповідного ступеня вищої освіти; підтвердження рівня вільного володіння державною мовою; відомості про стаж роботи, стаж державної служби (за наявності), досвід роботи на відповідних посадах;
- заява, в якій особа повідомляє, що до неї не застосовуються заборони, визначені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», та надає згоду на проходження перевірки та на оприлюднення відомостей стосовно неї відповідно до зазначеного Закону;
- підтвердження подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік;
- заява про забезпечення в установленому порядку розумного пристосування за формою згідно з додатком 3 до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 28, ст. 1116; 2019 р., № 47, ст. 1604). Заява подається у разі потреби особою, яка має інвалідність;
- інформація приймається до 18 години 19 листопада 2019 року.
- Місце, час і дата початку проведення оцінювання кандидатів — м. Київ, вул. Прорізна, 15, 10 година, 25 листопада 2019 року.
- Прізвище, ім'я та по батькові, номер телефону та адреса електронної пошти особи, яка надає додаткову інформацію з питань проведення конкурсу, — Велієва Олесь Валеріївна (256-00-01, e-mail: velieva@nads.gov.ua).

Кваліфікаційні вимоги

1. Освіта	- ступінь вищої освіти — не нижче магістра
2. Досвід роботи	- загальний стаж роботи — не менше семи років;
- досвід роботи на посадах державної служби категорії «А» чи «Б» або на посадах не нижче керівників структурних підрозділів в органах місцевого самоврядування чи досвід роботи на керівних посадах у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів — не менше трьох років або досвід реформування чи управління змінami у великих організаціях
3. Володіння державною мовою	- вільне володіння державною мовою
4. Володіння іноземною мовою	- володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи (англійська та/або французька)
Вимога	Компоненти вимоги
1. Лідерство	- вміння та досвід у визначенні стратегії, напрямів діяльності і розвитку організації та встановлення її чітких цілей і завдань;
- вміння та досвід у створенні ефективних команд, вміння налагодити ділові та водночас доброзичливі відносини із співробітниками;
- вміння делегувати повноваження та управляти результатами діяльності;
- ініціювання змін, здатність та досвід у формуванні організаційної культури, в якій більше всього ціняться добросовісність та досягнення результатів;
- відкритість, широкий світогляд, вміння слухати інших, адекватна оцінка власних якостей
2. Комунікація та взаємодія	- вміння визначати заінтересовані і впливові сторони та розбудовувати партнерські відносини;
- здатність ефективно взаємодіяти — дослухатися, сприймати та викладати думку, толерантність до іншої точки зору;
3. Досягнення результатів	- вміння впевнено виступати перед аудиторією, чітко і послідовно доносити думку, вміння вести діалог;
- вміння аргументовано та ефективно доводити свою точку зору
4. Стресостійкість	- здатність та досвід чіткого бачення результатів і планування діяльності організації та співробітників;
- вміння визначати пріоритети та фокусувати зусилля для досягнення результатів діяльності;
- вміння та досвід у запобіганні та ефективному подоланні перешкод;
- здатність до аналізу ситуації;
- вміння проводити оцінку гендерного впливу під час формування, реалізації та оцінювання державної політики;
5. Абстрактне мислення	- вміння управляти своїми емоціями, здатність до збереження оптимізму в складних ситуаціях;
- здатність до самоконтролю;
- здатність до конструктивного ставлення до зворотного зв'язку, зокрема критики;
- здатність та досвід у прийнятті оптимальних рішень в стресових ситуаціях
Вимога	Компоненти вимоги
Знання законодавства	знання:
- Конституції України;
- Закону України «Про державну службу»;
- Закону України «Про запобігання корупції»

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 6 листопада 2019 р. № 1036-р
Київ

Про погодження призначення Балабая В. М. виконуючим обов'язки генерального директора державного підприємства «Український науково-технічний центр металургійної промисловості «Енергосталь»

Погодитися з пропозицією Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства щодо призначення Балабая Василя Миколайовича виконуючим обов'язки генерального директора державного підприємства «Український науково-технічний центр металургійної промисловості «Енергосталь».

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 3 листопада 2019 р. № 1045-р
Київ

Про погодження тимчасового покладення виконання обов'язків генерального директора Державного авіаційного підприємства «Україна» на Пономаренка О. В.

Погодитися з пропозицією Державного управління справами щодо тимчасового покладення виконання обов'язків генерального директора Державного авіаційного підприємства «Україна» на першого заступника генерального директора зазначеного підприємства Пономаренка Олександра Вікторовича.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

ОГОЛОШЕННЯ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про зміну у складі Ради національної безпеки і оборони України

Відповідно до частини четвертої статті 107 Конституції України **постановляю:**
1. На часткову зміну статті 1 Указу Президента України від 15 грудня 2014 року № 929 «Про склад Ради національної безпеки і оборони України» (зі змінами, внесеними Указами від 16 лютого 2015 року № 86, від 10 липня 2015 року № 410, від 22 квітня 2016 року № 166, від 16 травня 2016 року № 212, від 29 серпня 2016 року № 372, від 13 вересня 2017 року № 274, від 19 січня 2018 року № 10, від 28 березня 2018 року № 90, від 22 березня 2019 року № 86, від 31 травня 2019 року № 340, від 15 липня 2019 року № 520, від 6 вересня 2019 року № 665 та від 15 жовтня 2019 року № 752) вивести зі складу Ради національної безпеки і оборони України В.Бухарева.
2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.
Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ
м.Київ
21 листопада 2019 року
№862/2019

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 15 листопада 2019 р. № 941
Київ

Про внесення змін до пункту 11 Положення про дозвільну систему

Кабінет Міністрів України **постановляє:**
Внести зміни до пункту 11 Положення про дозвільну систему, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576, — із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2002 р. № 1953 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 52, ст. 2374) та від 14 грудня 2016 р. № 938 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 100, ст. 3255), доповнивши його після слів «Національному антикорупційному бюро» словами «, Державному бюро розслідувань», а після слів «Національного антикорупційного бюро» — словами «, Державного бюро розслідувань».
Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 20 листопада 2019 р. № 947
Київ

Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731 і від 18 липня 2007 р. № 950

Кабінет Міністрів України **постановляє:**
Внести до постанов Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731 «Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» (ЗП України, 1993 р., № 1—2, ст. 28; Офіційний вісник України, 1998 р., № 42, ст. 1551; 2008 р., № 25, ст. 770; 2019 р., № 13, ст. 473) і від 18 липня 2007 р. № 950 «Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України» (Офіційний вісник України, 2007 р., № 54, ст. 2180; 2011 р., № 88, ст. 3199; 2019 р., № 13, ст. 473, № 84, ст. 2856) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 20 листопада 2019 р. № 947

ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731 і від 18 липня 2007 р. № 950

1. Пункт 9 Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731, після абзацу дванадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:
«Якщо проект нормативно-правового акта передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання, разом із нормативно-правовим актом до органу державної реєстрації подається копія рішення Антимонопольного комітету, передбаченого пунктами 1 і 2 частини шостої статті 10 або пунктами 1—3 частини сьомої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», або зазначається у відповідному пункті пояснювальної записки до проекту нормативно-правового акта інформація про непоширення дії зазначеного Закону на підтримку суб'єктів господарювання чи про звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу з посиланням на відповідні положення зазначеного Закону».
У зв'язку з цим абзац тринадцятий вважати абзацом чотирнадцятим.
2. У Регламенті Кабінету Міністрів України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950:
1) пункт 1 § 50 доповнити абзацом такого змісту:
«До проекту нормативно-правового акта, що передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання, додається копія рішення Антимонопольного комітету, передбаченого пунктами 1 і 2 частини шостої статті 10 або пунктами 1—3 частини сьомої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», або зазначається у відповідному пункті пояснювальної записки до проекту нормативно-правового акта

інформація про непоширення дії цього Закону на підтримку суб'єктів господарювання чи про звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу з посиланням на відповідні положення зазначеного Закону.»;
2) додаток 4 до Регламенту доповнити пунктом 4¹ такого змісту:
«4¹. Відповідність законодавству у сфері державної допомоги
Зазначаються відомості про відповідність проекту акта законодавству у сфері державної допомоги.
Якщо проект акта стосується надання державної допомоги суб'єктам господарювання, наводиться інформація про подання повідомлення про нову державну допомогу Антимонопольному комітетові у визначеному ним порядку з урахуванням строків розгляду повідомлення чи справи про державну допомогу, визначених Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», та зазначається інформація про прийняте Антимонопольним комітетом рішення, передбачене пунктами 1 і 2 частини шостої статті 10 або пунктами 1—3 частини сьомої статті 11 зазначеного Закону.
Якщо проект акта не поширюється на підтримку суб'єктів господарювання відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» або якщо надавач державної допомоги звільнений від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу, про це зазначається окремо з посиланням на відповідні положення Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
Якщо проект акта не стосується надання державної допомоги суб'єктам господарювання, про це зазначається окремо.».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 листопада 2019 р. № 1046-р
Київ

Про призначення Кубракова О. М. Головою Державного агентства автомобільних доріг України

Призначити Кубракова Олександра Миколайовича Головою Державного агентства автомобільних доріг України з 19 листопада 2019 р. строком на п'ять років з оплатою праці відповідно до законодавства, встановивши випробування строком на шість місяців.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 20 листопада 2019 р. № 1056-р
Київ

Про внесення змін до деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України

Внести до розпоряджень Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.
Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК
ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 20 листопада 2019 р. № 1056-р

ЗМІНИ,

що вносяться до розпоряджень Кабінету Міністрів України

1. У додатку до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2019 р. № 985 «Про оголошення конкурсу на зайняття посади Голови Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 88, ст. 2951):
1) у підпункті 6 пункту 4 слова і цифри «до 18 години 18 листопада 2019 року» замінити словами і цифрами «до 12 години 22 листопада 2019 року»;
2) у пункті 5 цифри і слова «22 листопада 2019 року» замінити цифрами і словами «25 листопада 2019 року».
2. У підпункті 6 пункту 4 додатка до розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2019 р. № 1009 «Про оголошення конкурсу на зайняття посади Голови Державного агентства водних ресурсів» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 88, ст. 2955) слова і цифри «до 18 години 19 листопада 2019 року» замінити словами і цифрами «до 12 години 22 листопада 2019 року».
3. У підпункті 6 пункту 4 додатка до розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2019 р. № 1037 «Про оголошення повторного конкурсу на зайняття посади державного секретаря Міністерства розвитку громад та територій» слова і цифри «до 18 години 19 листопада 2019 року» замінити словами і цифрами «до 12 години 22 листопада 2019 року».
4. У підпункті 6 пункту 4 додатка до розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2019 р. № 1038 «Про оголошення конкурсу на зайняття посади державного секретаря Міністерства енергетики та захисту довкілля» слова і цифри «до 18 години 19 листопада 2019 року» замінити словами і цифрами «до 12 години 22 листопада 2019 року».
5. У підпункті 6 пункту 4 додатка до розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2019 р. № 1039 «Про оголошення конкурсу на зайняття посади Голови Державного космічного агентства» слова і цифри «до 18 години 19 листопада 2019 року» замінити словами і цифрами «до 12 години 22 листопада 2019 року».
6. У підпункті 6 пункту 4 додатка до розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2019 р. № 1041 «Про оголошення конкурсу на зайняття посади Голови Державної екологічної інспекції» слова і цифри «до 18 години 19 листопада 2019 року» замінити словами і цифрами «до 12 години 22 листопада 2019 року».

ЦВК ІНФОРМУЄ

ПЕРЕЛІК

громадських організацій, яким Центральною виборчою комісією надано дозвіл мати офіційних спостерігачів під час перших виборів депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року, додаткових виборів депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року, проміжних виборів депутатів сільських, селищних рад 29 грудня 2019 року, повторних виборів депутатів сільських, селищних рад та сільських, селищних голів 29 грудня 2019 року, перших та позачергових виборів старост сіл, селищ 29 грудня 2019 року

№ з/п	Назва громадської організації	Дата та номер постанови Центральної виборчої комісії, якою надано дозвіл мати офіційних спостерігачів	Вид місцевих виборів, під час яких надано дозвіл мати офіційних спостерігачів
1	Всеукраїнська громадська організація «ПЕРЕДОВІ ПРАВОВІ ІНІЦІАТИВИ»	14.11.2019 № 1960	Перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року; додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року; проміжні вибори депутатів сільських, селищних рад 29 грудня 2019 року; повторні вибори депутатів сільських, селищних рад та сільських, селищних голів 29 грудня 2019 року; перші та позачергові вибори старост сіл, селищ 29 грудня 2019 року
2	Громадська організація «Всеукраїнське об'єднання «Рух вільних селян»	14.11.2019 № 1960	Перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року; додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року
3	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ СІЛЬСЬКИХ ГОЛІВ, ДЕПУТАТІВ СІЛЬРАД І СЕЛЯН «ПОРЯТУНОК СЕЛА»	14.11.2019 № 1960	Перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року; додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року
4	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «КОМАНДА ЗЕ»	14.11.2019 № 1960	Перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року; додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року
5	Громадська організація «НЕЗАЛЕЖНА КРАЇНА»	15.11.2019 № 1966	Перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року; проміжні вибори депутатів сільських, селищних рад 29 грудня 2019 року; повторні вибори депутатів сільських, селищних рад та сільських, селищних голів 29 грудня 2019 року; перші вибори старост сіл, селищ 29 грудня 2019 року
6	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «РАДА З ЗАХИСТУ ЗАКОННОСТІ ТА ПРАВОПОРЯДКУ»	15.11.2019 № 1966	Перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року; додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року
7	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «СЛУГИ НАРОДУ»	14.11.2019 № 1960	Перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року; додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року
8	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ РЕГІОНАЛЬНИХ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН»	14.11.2019 № 1960	Перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року; додаткові вибори депутатів сільської, селищних рад 29 грудня 2019 року; проміжні вибори депутатів сільських, селищних рад 29 грудня 2019 року; повторні вибори депутатів сільських, селищних рад та сільських, селищних голів 29 грудня 2019 року; перші та позачергові вибори старост сіл, селищ 29 грудня 2019 року

оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення ♦ оголошення

Повідомлення ТОВ «ТриМоб» Повідомляємо, що з 01 грудня 2019 року ТОВ «ТриМоб» вносить зміни до тарифів (тарифних планів) «Мобільний 256», «Мобільний Необмежений», «Необмежений», «U'net 40», «U'net 70», «U'net 150», «U'net 300», «Економ-Бізнес», «Мобільний Легкий», «Мобільний Необмежений+», «Мобільний Стандарт», «Мобільний Ультра», «Мобільний Ультра+», «Смарт 64», «U'мобільний», «Мобільний Старт» (PrP), «Мобільний Легкий» (PrP) та «U'мобільний бізнес» для абонентів мережі рухомого (мобільного) зв'язку ТОВ «ТриМоб». Детальну інформацію про тарифи розміщено в місяця продажу послуг ТОВ «ТриМоб» та на сайті www.3mob.ua . Отримати інформацію можна також за телефоном Контакт-центру 0-800-50-11-88.	Полтавським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України направлена вимога про надання інформації від 07.11.2019 року № 66-02/2761 до Товариства з обмеженою відповідальністю «Полтавський Бішофіт». З повним текстом вимоги можна ознайомитись на сайті Анти-монопольного комітету України (http://www.amc.gov.ua).	Втрачені: Державний Акт на право власності на земельну ділянку, серія ЯК № 899693, виданий відділом Держкомзему у Кобиляцькому районі Полтавської області на ім'я Чигрин Василь Григорович, та додаток до нього, серія ЯК №899693 від 28.02.2012 року, вважати недійсними.
ОГОЛОШЕННЯ щодо продажу активів (права вимоги) АТ «РОДОВІД БАНК» Номер лота: GL3N014055-GL3N014057, GL4N014058, GL3N014059-GL3N014069, GL2N014070, GL3N014071-GL3N014079 Короткий опис активів (май-на) в лоті: <i>Права вимоги за 28 кредитними договорами, укладеними з фізичними особами (із забезпеченням: іпотека та інше)</i> Електронна адреса для доступу до відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: www.prozorro.sale Дата проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: <i>10.01.2020</i> Час проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: Точний час початку проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону по кожному лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale Детальна інформація щодо лота: http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/160-at-rodovid-bank/45641-asset-sell-id-226641		

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

На Закарпатті в неділю куштуватимуть молоде вино

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

ВІДРОДЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ. Цьогорічний напій із винограду, що росте на схилах довкола Берегового на Закарпатті, уже дозрів і набув смаку. На традиційно виноробній землі відроджують і свято молодого вина.

У листопаді на Берегівщині аж до середини минулого століття було прийнято першу діжку вина нового врожаю урочисто кіньми провезти через усе місто чи село. Після цього її відкорковували і частували ним усіх охочих. «Тепер у нас знову так буде! — сказав кореспондентові «Урядового кур'єра» директор виноробної компанії «Шато Чизай» **Анатолій Полосков.** — У власному архіві маємо фото 1950-х років, як це відбувалося тут, на Берегівщині. І саме за таким сценарієм події відбуватимуться цими вихідними».

Бочка в кінній упряжці виїде з Малої Гори і прибуде на територію компанії в урочищі Чизай. Гратиме оркестр, і під звуки музики її урочисто відкоркують. Ушанують матінку-землю і виноградну лозу: подякують за їхні дари. Землю символічно поливатимуть вином.

Два вина з цьогорічного врожаю вже встигли визріти і готові до вживання. Це сорт угорської селекції черсегі фюсереш, автохтонний для Закарпаття, а в Україні вирощують лише на виноградниках шато Чизай. Цей сорт має аромати

Так вшановували молоде вино до середини 1950-х на Берегівщині

ти прянощів. Друге вино, підготовлене до свята, — вельми популярне в європейських країнах розе. Це напій, який виготовляють з червоного винограду за білим методом. Основа для нього — французький сорт піно нуар, що добре росте на берегівських схилах.

До Берегового на свято приїдуть майстри із провінції Бордо. Французи разом з місцевими експертами визначатимуть найкращі напої, ділитимуться секретами виготовлення вина. Цікавим буде

майстер-клас із сабражу: Віталій Ковач відкриє ігристе за допомогою шаблі.

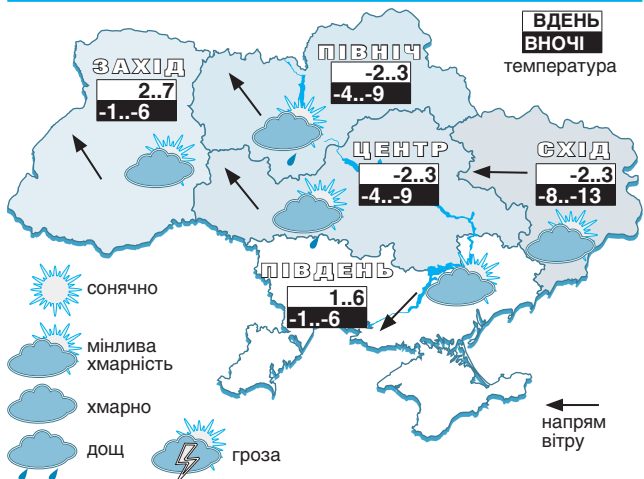
Цілий день охочі знайомитимуться з технологічним процесом, проведуть відкриті екскурсії підприємством. Відчинять і двері до виносховища. Вітатиме кожного гостя Музей винороба, який з'явився на мапі Закарпаття зовсім недавно.

Розважальна програма додасть різноманітності: наповнять барабаним дробом довкілля елегантні мажоретки з

берегівського ансамблю «Акцент». Увечері — концерти гуртів Rock-N і оркестру радості «Ватага». Завершиться свято феєрверком.

Щоб стати учасником незвичайного заходу в закарпатському центрі виноробства Береговому, не потрібно буде витратити коштів на доїзд. Реєстрація на сайті з візитівкою компанії стає перепусткою на безплатний транспорт, автобуси за «дякую» перевезитимуть гостей з віддалених Ужгорода і Мукачева.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 23 ЛИСТОПАДА

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	-4 -9	-2 +3	Черкаська	-4 -9	+2 -3
Житомирська	-4 -9	-2 +3	Кіровоградська	-4 -9	-2 +3
Чернігівська	-5 -10	+2 -3	Полтавська	-4 -9	+2 -3
Сумська	-5 -10	+2 -3	Дніпропетровська	-4 -9	-2 +3
Закарпатська	-2 +3	7 +12	Одеська	0 -5	+3 +8
Рівненська	-2 -7	-2 +3	Миколаївська	-1 -6	+1 +6
Львівська	0 -5	+3 +8	Херсонська	-1 -6	+1 +6
Івано-Франківська	0 -5	+3 +8	Запорізька	-3 -8	0 +5
Волинська	-1 -6	0 +5	Харківська	-8 -13	+2 -3
Хмельницька	-1 -6	-2 +3	Донецька	-7 -12	-2 +3
Чернівецька	-1 -6	+3 +8	Луганська	-8 -13	-2 +3
Тернопільська	-1 -6	0 +5	Крим	+2 -3	+4 +9
Вінницька	-3 -8	-2 +3	Київ	-6 -8	0 +2

Укргідрометцентр

Історії для тих, хто бачить серцем

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

ДОБРА СПРАВА. У Тернополі пів року тому започаткували проект «Історії тих, хто бачить серцем». Це вияв щирої душі та уваги до незрячих і слабозорих дітей. Задум виник у письменниці й казкознавиці Ірини Мацко. Свого часу вона заснувала креативну студію «ІРІСКА», яка стала організовувати дозвілля дітей, проводити майстер-класи, розвивати творчі здібності хлопчиків і дівчаток.

Допомагати втілювати соціальну і творчу ініціативу «Історії тих, хто бачить серцем» пані Ірині взялася команда однодумців, людей доброї волі. Спочатку вирішили написати казку. Як каже письменниця, поцікавилася в дітей, яких персонажів хотіли б створити, якою мала б бути головна героїня й найважливіше — яку проблему треба порушити у творі. Зійшлися на думці, що найгірше людське почуття — байдужість.

Так Ірина Мацко разом з батьками та братиками й сестричками слабозорих і незрячих дітей творила історію-казку «Соломійка в країні Байдужості». Цікаво, що в це графство залетів янголик. Персонаж з'явився в казці завдяки майстер-класам з виготовлення ляльки-мотанки, які з малечю проводила тернопільська умільця Людмила Павлова.

«Хотіли не лише складати казку, а й організувати такі заняття, щоб хлопчики й дівчатка могли щось творити власноруч», — розповідає Ірина Мацко. Отож під час майстер-класів разом і витворили янголика.

Майже 20 дітей узяли участь не лише у написанні казки, а й в її озвучуванні. Тепер цю вигадану дивовижну історію видають окремою книжкою, до того ж шрифтом Брайля. Її репрезентуватимуть згодом. Нині її представили як аудіовидання. Разом з лабораторією Medialab Ternopil під керівництвом Оксани Ратушняк маленькі й дорослі тернопільці записали Хрестоматію сучасної дитячої української літератури для учнів 3—4 класів. Цей аудіопідручник презентували в Тернопільській центральній бібліотечній системі.

Ці аудіокнижки, які записали в межах проєкту «Історії тих, хто бачить серцем», подарують бібліотекам обласного центру, з'являться вони і в інтернеті.

«Від душ спасених...»

СВІДЧЕННЯ. Чи буде кіно про рятівника трьох тисяч людей під час Голодомору Якова Дробота?

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

У 1932—1933 роках село Великий Хутір на Черкащині, як і багато інших, пережило Голодомор. Проте він не мав тут таких трагічних наслідків, як в інших селах. Не було зафіксовано масової смертності та випадків людодства. Харківський журналіст Віктор Козоріз, вихідець із цього села, описав його історію у книжці зокрема і в період Голодомору. Столичну режисерку Вікторію Трофіменко зацікавили ті події. Вона напружено працювала і створила сценарій майбутнього фільму.

Як свідчать історики, знаходилися сміливці, які рятували людей від голоду. Окремі голови колгоспів таємно допомагали людям, але здебільшого був хтось, хто їх видавав, і цих рятівників висилала або розстрілювала радянська

Меморіальна дошка нагадує про подвиг Якова Дробота

влада. А в ситуації із Дроботом село об'єдналося, й ніхто його не зрадив, хоч під час створення колгоспу багато людей було проти.

Як з'ясувала недавно газета «Козацький край», 1943 року Я.О. Дробота хтось видав нацистам і його закатували в місті Золотоноша.

Вдячна пам'ять про цю людину досі живе серед жителів Великого Хуто-

ра. Його ім'ям названо одну з вулиць, встановлено йому меморіальну дошку. На сайті села згадують, що Яків Дробот організував громадську кухню, де пекли хліб селянам і безпритульним дітям. Щоранку бригадири обходили село і доповідали голові, кому насамперед потрібна їжа.

Проте коли Вікторія Трофіменко почала пра-

цювати над сценарієм, виявилось, що інформації про Якова Дробота мало і він був суперечливою особистістю. Щоб історія була максимально правдивою, Вікторія Трофіменко спілкувалася з жителями Великого Хутора, зокрема онуком його сестри Дробота, бо прямих нащадків Якова не залишилося. Його синові змінили ім'я й по батькові, щоб не переслідували. Він вижив тоді, але дітей не мав.

За підтримки Українського культурного фонду знято перший тизер (короткий ролик) майбутнього фільму, але знімальний процес зупинився. Влітку Держкіно начебто затвердило фінансування, але потім рішення переглянули, й авторів стрічки позбавили державної підтримки. Отож чи задуманий фільм з'явиться колись на великому екрані — поки що невідомо.